

MUSEENE I
SØR-TRØNDELAG

ÅRSRAPPORT 2023

Full versjon med alle vedlegg

INNHold

1. Innledning.....	1
2. Samfunnsoppdrag og samfunnsrolle.....	4
3. Møteplass.....	16
4. Solid kunnskapsproduksjon	19
5. Immateriell kulturarv.....	29
6. Helhetlig samlingsutvikling og trygg ivaretaking ..	34
7. Relevant formidling	47
8. Aktiv samhandling	58

Vedlegg

Utstillinger	67
Publikasjoner	107
Kronikker	112
Prosjekt	112
Konferanser	119
Forelesninger og tilrettelagte opplegg	128

Årsrapport for 2023

1. INNLEDNING

1.1. Milepæler og større oppgaver 2023

Solid kunnskapsproduksjon, relevant formidling, helhetlig samlingsutvikling, trygg ivaretaking og aktiv samhandling er basis for virksomheten til Museene i Sør-Trøndelag. Året 2023 har vært et aktivt år innen alle disse områdene, og mange større oppgaver er gjennomført og milepæler er nådd.

Besøktallet har økt, selv om vi ikke har nådd nivået før pandemien. At Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums anlegg i Munkegata er stengt og at Trondheim kunstmuseum har vært stengt store deler av året grunnet ombygging og arbeid med samlingsutstillingen, har påvirket besøket.

1.1.1. Solid kunnskapsproduksjon

Ny plan for kunnskapsutvikling i MiST for 2024-2027 er ferdigstilt med sterk vekt på arbeidet med immateriell kulturarv. Ny overordnet samarbeidsavtale med NTNU er inngått og forskningsprosjektet Museums and textiles (MUTE) bl.a. med fokus på Hannah Ryggens tekstiler er i gang. Fire doktorgradsavhandlinger er under arbeid.

1.1.2. Helhetlig samlingsutvikling og trygg ivaretagelse

Samlingsforvaltningen har hatt høy prioritet. Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum arbeider med registrering og flytting av samlingene fra bygningen i Munkegata, og har ansatt ny tekstilkonservator, engasjert fotograf og ekstra registrar. Kunstmuseet har arbeidet med flere av sine samlinger, blant annet skulptursamlingen, og både Museet Kystens Arv og Rindal skimuseum har arbeidet med revisjon av samlingene med påfølgende avhending og destruksjon. Det er arbeidet godt med privatarkivene både ved Kystmuseet, Orkla Industrimuseum, Trondheim kunstmuseum og Rørosmuseet. Museet Kystens Arv har fått 3D-scannet båter, både med tanke på dokumentasjon og formidling.

MiST utarbeidet på oppdrag fra Trøndelag fylkeskommune en magasinrapport for museene i Trøndelag etter en grundig gjennomgang av alle 420 lager/magasin. Rørosmuseet har ferdigstilt flere viktige rehabiliteringsprosjekter på Røros kobberverks eiendommer.

1.1.3. Relevant formidling

Det er åpnet mange store, nye utstillinger. Nye basisutstillinger er åpnet ved Orkla Industrimuseum og Trondheim kunstmuseum. Kystmuseet har åpnet ny havbruksutstilling, bankutstilling åpnet på Sverresborg i samarbeid med Sparebank 1 SMN, og på Gråmølna åpnet Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum sin samlingsutstilling «Gjenfortryllet».

Strategiplanen for barn og unge er fulgt opp ved etablering av formidlerforum. Forumet har arbeidet med felles synliggjøring av museenes pedagogiske program og samskaping som metode. Et nytt pedagogisk samarbeid om museer som alternative læringsarenaer har kommet i gang mellom regionens museer og Institutt for lærerutdanning ved NTNU, og Trondheim kommunes oppvekstavdeling har blitt sterkere involvert i museenes tilbud til barn og unge.

Museene rapporterer om mange tiltak, tilbud og samarbeid som berører grupper som ikke har en så sterk stemme i samfunnet. Demenskorset på Ringve har blitt et fast tilbud i 2023, vi samarbeider med innsatte i fengslet, underviser på sykehuskolen og tar imot mennesker som trenger arbeidstrening og tilrettelagte arbeidsplasser. Vi formidler vanskelige og tause historier, kunstmuseet er særlig aktive her. I 2023 jobbet de med psykiske helseplager.

1.1.4. Bokutgivelse

Trondheim kunstmuseum har i år produsert boken «Snakk om kunst», utgitt på Museumsforlaget AS. Boken har som mål å gi leseren et språk for å sette ord på kunstopplevelser og egenskaper ved kunstverk. I boken presenteres og forklares sentrale begreper og teknikker i kunst, og ved hjelp av verk fra museets samling. Boken gir også ideer og instruksjoner til kreativt arbeid, som anvender begrepene i praksis. Målgruppen er både voksne, barn og unge og er ment å kunne være et redskap for de som underviser i kunst og håndverk, samtidig som det er en fin bok å ha hjemme. Boken er utgitt på MiSTs datterselskap Museumsforlaget AS og er nylig kjøpt inn av Innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa for barn og unge.

1.1.5. Byggeprosjekt Rørosmuseet

Miljødirektoratets reautorisasjon av Rørosmuseet som verdensarvsenter for perioden 2022-2026 forutsetter økt utstillingsareal. Rørosmuseet har arbeidet med prosjektering og finansiering av utvikling av Malmplassen for å ivareta autorisasjonskravene for Verdensarvsenter.

1.1.6. Konseptvalgutredning for nytt museum for kunst og design/form.

MiST bidro med betydelig innsats i ferdigstillingen av konseptvalgutredningen bestilt av Trondheim bystyre om nytt museum for kunst og form og lagt fram 3.mai 2023. Konseptvalgutredningen anbefalte at det bygges et nytt museum for kunst og form på Leüthenhaven. Bystyret ønsker en ytterligere utredning omkring de gamle byggene.

1.2. Om selskapet

Museene i Sør-Trøndelag AS (MiST) ble stiftet 16.12.2008 og hadde følgende formål:
Museene i Sør-Trøndelag AS skal med sine enheter og samlinger berike samfunnet med kunnskap, forståelse og opplevelse.

MiST bestod i 2023 av 12 museer og 32 formidlingsarenaer drevet av åtte museumsavdelinger.

Selskapets formål er ideelt, og selskapet skal ikke betale utbytte til aksjonærene. Museene i Sør-Trøndelag AS ledes av et styre på sju medlemmer, samt administrerende direktør i selskapet.

Styret hadde pr 31.12.2023 følgende sammensetting:

Styreleder: Ellen T. Klingenberg

Nestleder: Jorid Midtlyng

Styremedlem: Karim Tahir

Styremedlem: Henrik Zipsane

Styremedlem: Marianne Skjulhaug

Styremedlem: Jenny Fjellheim (ansattvalgt)

Vara: Siri Frøseth (ansattvalgt)

Styremedlem: Annabella Skagen (ansattvalgt)

Vara: Atle Fredagsvik (ansattvalgt)

1. Vara: Dag Olav Løseth

2. Vara: Anniken Storhaug

Administrerende direktør er Karen Espelund.

Museene i Sør-Trøndelag har ett 100% eid datterselskap, Museumsforlaget AS.

1.3. Visjon, verdier og prioriteringer

Visjon: MiST – vi forteller historien, utfordrer samtida og preger framtida.

Verdier: I MiST skal vi være modige, inkluderende, skapende og troverdige.

MiST sin strategiske handlingsplan for årene 2023 – 2026 har følgende innsatsområder:

- museenes samfunnsoppdrag
- solid kunnskapsproduksjon
- relevant formidling
- helhetlig samlingsutvikling
- trygg ivaretaking
- aktiv samhandling
- organisasjon og økonomi

Samtlige 17 bærekraftsmål er relevante. MiST har valgt fire mål som alle museene skal ta del i og bidra til å realisere.

Mål 3: God helse og livskvalitet

Mål 4: God utdanning

Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn med delmål 11.4: Styrke innsatsen for å verne og sikre verdens kultur- og naturarv.

Mål 16: Fred, rettferdighet og velfungerende organisasjoner

1.4. Museer og formidlingsarenaer

MiST bestod i 2023 av Kystmuseet i Sør-Trøndelag på Hitra med formidlingsarenaer på Fillan, Sandstad, Dolm og Hemnskjela; Museet Kystens Arv i Indre Fosen; Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i Trondheim med formidlingsarenaer i Stiftsgården, Austråttborgen og Hannah Ryggen-senteret på Ørland; Orkla Industrimuseum i Orkland med formidlingsarenaene Thamshavnbanen, Gammelgruva, Steinparken, Meldal bygdemuseum, Rindal skimuseum og besøkssenteret; Ringve/Rockheim bestående av Ringve Musikkmuseum og Rockheim i Trondheim, Trondheim kunstmuseum i Trondheim med formidlingsarenaer i Bispegata og Gråmølina, Trøndelag Folkemuseum Sverresborg i Trondheim med formidlingsarenaer på SDS Hansteen, Norsk Døvemuseum og Trondhjems sjøfartsmuseum i Trondheim i tillegg til Sverresborg. Rørosmuseet på Røros med formidlingsarenaene Olavsgruva, Smelthytta, Doktortjønna, Sleggveien, Storzart, Bygningsvernsenteret og Presseuseet Fjeld-Ljom, samt Bergstadvandring og omvisninger på

Ratvolden, Oddentunet og i Røros kirke. Fellesadministrasjonen og Utviklingsenheten, fra nå kalt Fellestjenestene, har kontor i Trondheim.

Noen nøkkeltall

<p>Besøk og arrangement KUD-besøk: 268 064 Totalbesøk: 425 495 104 utstillinger totalt 46 nye utstillinger 339 åpne møter 185 konserter 17 dramaoppsetninger med 331 framføringer 35 181 barn på besøk med pedagogisk opplegg 9 161 barn på besøk med Den kulturelle skolesekken 11 opplegg i Den kulturelle skolesekken 152 891 følgere i sosiale medier</p>	<p>Forskning og utvikling 6 større publikasjoner 3 fagfelleverderte artikler 17 publiserte fagartikler 6 ansatte med doktorgrad 6 ansatte med autorisasjon som konservator fra NMF 5 ansatte med autorisasjon som førstekonservator fra NMF 14 FoU-prosjekter 2 prosjekter i regi av faglige museumsnettverk</p>
<p>Samlinger 268 kulturhistoriske bygninger 36 339 kunsthistoriske gjenstander 229 985 kulturhistoriske gjenstander 7 934 992 fotografier 121 farkoster, derav 4 flytende 4 teknisk-industrielle anlegg 1560,85 hyllemeter privatarkiv</p>	<p>Organisasjonen Omsetning: 282 millioner kroner 238 fast ansatte + 46 midlertidige - totalt gjennom året 284 32 årsverk fra midlertidige engasjerte 103 årsverk kvinner 88 årsverk menn 339 frivillige 5,1 årsverk frivillig arbeid</p>

2. SAMFUNNSOPPDRAG OG SAMFUNNSROLLE

«MiST skal være en aktiv og tydelig samfunnsaktør» heter det i Strategisk handlingsplan. Stikkord kan være kulturelt mangfold, relevans, representativitet, møteplass, kunnskapsbasert arbeid og kritisk refleksjon. Dette er forhold som omhandles både i dette kapitlet, i eget kapittel om møteplass og ellers i rapporten.

Det har gjennom flere år vært et økt søkelys på museenes samfunnsrolle utover de tradisjonelle museumsoppgavene, og både Kulturmeldingen og Museumsmeldingen løfter fram betydningen av museer. I Museumsmeldingen fastslås at museene skal være sentrale aktører i den grunnleggende infrastrukturen for demokrati og frie ytringer. Dette gir seg også konkrete utslag i museumspraksisen i MiST ved at flere stemmer slipper til og tause grupper blir synliggjort gjennom at deres historier presenteres. Samarbeid og samskaping med mange ulike aktører er ledd i økt oppmerksomhet om museene og fører til at museenes aktiviteter også gir større representativitet og inkludering av flere grupper. Museene dermed oppleves dermed som relevante for nye grupper brukere. Arbeidet med å gjøre arenaene universelt utformet og tilrettelegge formidlingen for mennesker med ulike

funksjonsvariasjoner har pågått også i 2023 og gjør det enklere for flere å besøke MiSTs anlegg. Dette er også ledd i tenkning om inkludering og mangfold.

MiSTs ansatte har skrevet flere kronikker i 2023 om alt fra foreslåtte endringer for visningsanleggene i havbruksnæringen til fylkeskommunens trussel om nedleggelse av musikk, dans og drama-linjer i Trøndelag. Flere kronikker om nytt museum for kunst og form har fått spalteplass. MiST har også levert innspill til en rekke høringer, både via Norges Museumsforbund og egne.

MiSTs strategiske handlingsplan, vedtatt i desember 2022, er forankret i FNs 17 bærekraftsmål basert på de tre dimensjonene miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft og konkretisert i handlingsplaner. Bærekraftsmålene 3. *God helse og livskvalitet*, 4. *God utdanning*, 11. *Bærekraftige byer og lokalsamfunn* og særlig 11.4: *Styrke innsatsen for å verne og sikre verdens kultur og naturarv* og 16. *Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner er felles mål*. Det rapporteres også om arbeid med flere av de andre målene.

2.1. God helse og livskvalitet – mål 3

En finsk undersøkelse som har undersøkt verdien av museumsopplevelser, publiserte i januar 2023 en rapport som viser at museumsbesøk fører til økt velvære («well-being»)¹. Helseundersøkelsene i Trøndelag har i sine undersøkelser dokumentert sammenheng mellom livskvalitet og kulturbruk. MiST har tilbud som retter seg mot et mangfold av mennesker og har gratis inngang for barn sammen med en voksen. Museumsbilletten er relativt rimelig sammenlignet med andre kulturopplevelser. I tillegg har museene mange gratis tilbud.

Flere av museene rapporterer om aktiviteter med et helseperspektiv og har arrangement og aktiviteter som skaper engasjement og tilhørighet. Noen tilbud er spesielt rettet mot seniorer og spesifikt mot demente. Kystmuseet har startet seniorkafé, Ringve/Rockheim gjennomførte våren 2023 en pilot på demenskor og fra høsten ble Ringve demenskor etablert som fast tilbud. Ringve musikkmuseum stiller med lokaler, repertoar og dirigent. En viktig del av prosjektet er at pårørende møtes ukentlig i kaféen på museet. Rockheim har faste tilbud der musikk og minner er sentralt: «Husker du», «Allsang» og «Popklubben». Flere av museene trekker fram venneforeninger og frivillige som tar del i museumsarbeidet og som igjen bidrar til tilhørighet, økt livskvalitet og følelsen av å kunne bidra til et større fellesskap. Rindal skimuseum samarbeider også med det lokale idrettslaget om å være møteplass for et lavterskeltilbud knyttet til Ski-VM 2025 som heter «Early Birds» og som fremmer god helse og livskvalitet gjennom trim og sosialt samvær. Museene som viktige møteplasser behandles i eget kapittel.

Rockheim har lenge samarbeidet med Trondheim fengsel om ulike musikkprosjekt. Som en forlengelse av dette, ble Trondheim kunstmuseum invitert med, der de veiledet innsatte i Trondheim fengsel i kreativt arbeid og der det ble holdt kurs i å lage platecover. Etter dette kom en forespørsel fra Norske kvinners sanitetsforening som ønsket et kurs for kvinnelige innsatte på samme sted og da arrangerte kunstmuseet grafikkurs.

---

¹ Measuring the Public Value of Finnish Museum Experiences. John H. Falk, Nicole Claudio og David Meier, Institute for Learning Innovation, January 20, 2023.

Trondheim kunstmuseum har gjennom flere arrangement i 2023 satt fokus på psykisk helse. I mars viste de en utstilling med Yania Mikhailina, som blant annet viste filmverket «Sisterless». Filmen gir et nært bilde av en ung tatarisk kvinne i Russland, og hennes kamp mot psykisk uhelse. Hennes drøm om å bli psykoanalytiker knuses av flere episoder med psykose og psykiatriske sykehusinnleggelse, etter at hennes søster tok sitt eget liv som følge av psykose. Filmen forteller om sorg og psykisk uhelse, men er også en feministisk kommentar til sammenhengen mellom sykdom, og den politiske tilstanden i samtidens Russland og tiden etter Sovjetunionens fall. Museet deltok også i programmet til «En psykt vanlig uke», et studentinitiativ som oppsto blant linjeforeningene på NTNU. Ane Graff, en av de fire nominerte til Lorck Schive Kunstpris 2023, berørte i sitt bidrag til prisutstillingen, psykiske helseplager, som gjennom forskning har blitt knyttet til langvarig eksponering for stoffer som finnes i våre omgivelser. Verket var blant annet 8 glass, «Goblets», med innhold som representerte sammenblandingen av disse stoffene, med hver sin ingrediensliste med kosmetikk, legemidler og andre mer eller mindre dagligdagse stoffer.

Kunstmuseet har også arbeidet med tema om alternative mat-fremtider gjennom utstillingen «More Meat Less Meat». De har også et hageprosjekt der det dyrkes grønnsaker i museets hage. Rockheim har arbeidet med dans i skoleprosjekt (Den kulturelle skolesekken)) som metode for kroppslig læring og som en måte å uttrykke seg på. Metoden åpner for andre talenter og egenskaper hos elevene enn det de ellers får brukt på skolen. Kunstmuseet har også i 2023 hatt dansetilbudet «Sweat Your Prayers» og «Morgendans», som har gitt publikum mulighet til å starte dagen sin på museet, med meditatív dans, bevegelser og rolig pust. Også Rørosmuseet har arbeidet med dans, blant annet på arrangement ved Dokortjønna.

Ellers nevner flere av museene interne trivselstiltak, ergonomi og arbeidsmiljø, personalturer og annet. MiST har deltatt i bedriftsidrettens «Sykle til jobben»-aksjon og der var det stor deltagelse, et helsefremmende tiltak og et miljøtiltak.

2.2. God utdanning – mål 4

Alle museene har tilbud knyttet til formell læring for barnehager, grunnskoler og videregående skoler. Flere har aktivt arbeidet med å utvikle nye pedagogiske opplegg rettet mot forskjellige målgrupper i skolen og som er tilpasset mål i læreplanene, slik som Orkla Industrimuseum og Rindal skimuseum. Sistnevnte har også besøkt skoler med sitt pedagogiske tilbud «Treskidager» for å sikre at alle skolene i de nærliggende kommunene kan ha mulighet til å benytte seg av tilbudet. Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum låner ut vandretstillinger i kofferter til barnehager. Særlig sansekofferten «Smake, lukte, høre, se og føle» er populær, men også en koffert om arkitektur har vært lånt ut i løpet av 2023. Som tidligere år har Trondheim kunstmuseum laget og gjennomført formidlingsopplegg for barn ved sykehuskolen på St Olavs hospital. I år var opplegget knyttet til Gudrun Skeie Stokstads fugler, kunstverk kjøpt inn til vandretstilling og mulig å ta med til St. Olav hospital, der elevene fikk lage egne fugler med tekstiler og isoporkuler.

Ellers rapporterer de fleste museene om systematisk samarbeid med UH-sektoren. De mottar studenter i praksis og på hospitering, har omvisninger og undervisning for studentgrupper fra flere fagområder og tilbyr bistand i bruk av samlingene til bachelor- og masteroppgaver. Ukas musiker i

sommersesongen på Ringve er et tilbud til musikere under utdanning, der de programmerer og spiller to konserter om dagen i en uke gjennom sommeren, totalt seks uker i 2023.

Museet Kystens Arv har lærlinger i båtbyggerfaget og mottar elever som hospiterer, også fra utlandet i et samarbeid med den franske skolen Skol Ar Mor. De har hatt en tysk elev på utveksling fra Erasmus+-programmet. Orkla Industrimuseum har i 2023 etablert samarbeid med Meldal videregående skole knyttet til et restaureringsprosjekt, der museet bistår og veileder i praksisundervisningen til VG2 Industriteknologi.

Røros museet bygningsvernsenteret er en del av Fagskolen Innlandets utdanning innen bygningsvern, og gjennomførte i 2023 tre samlinger med temaet «Istandsetting av vinduer og dører» og to ukesamlinger med tema «Dører». Bygningsvernsenteret har også gjennomført et lengre opplæringsprosjekt for byggfagutdanningen i videregående skole på Røros. Temaet var istandsetting av et eldre byggverk, og elever og lærere fikk lære om istandsettingsteknikk og metoder i bygningsvern. Viktige prinsipper i bygningsvernet er gjenbruk, ombruk, sirkulærøkonomi og bærekraft.

Barn & Rom er et faglig nettverk i Trondheim kommune som består av seks barnehageledere og en rådgiver i fagstab. I 2023 har det vært tre nettverkssamlinger der Trondheim kunstmuseum presenterte hvordan de jobber med barn og kunst, gjennom sin pedagogikk og verkstedaktivitet. Formål var å skape og øke interesse for kunst og estetisk utforskning sammen med barn, bli kjent med Trondheim kunstmuseum og museets tilbud til barnehager, samt skape læring og erfaring for å bruke enda et estetisk språk med barn.

Flere har tilrettelagte arbeidsplasser via NAV, jobbtrening via Prima AS og tilbudet *Aktiv i bedrift* på Sverresborg som berøres ytterligere i kapitlet om mangfold og inkludering.

Museene trekker også fram intern læring og nevner blant annet lederkurs, styrekurs for ansattvalgte, e-kulturkurs, arbeidsmiljøkurs, fagskoleutdanning for håndverkere, tegnspråkkurs og fagbrev for renholder.

Formidlingstilbudene, som kan ses på som uformell og ikke-formell læring, er med på å fremme FN's bærekraftsmål om god utdanning/livslang læring som også er viktig for framtidig sosial og økonomisk bærekraft. Kunnskap om tidligere tiders levesett, bygningsvern og kulturhistorisk bruk er viktig for å ivareta og utnytte ressurser på en best mulig måte, og ikke minst formidle denne kunnskapen til publikum. Immateriell kulturarv og kunnskap om å ta vare på og gjenbruke er nødvendig for å redusere ressursbruken vår. Denne formidlingen skjer gjennom utstillinger og aktiviteter på museene slik som verkstedaktiviteter, leirskoleaktiviteter og ferietilbud for barn, kurs, foredrag og demonstrasjoner. Museet Kystens Arvs kurs i segling med råsegl og introduksjon til bruk av trebåt er et eksempel, Kunstmuseets tegnekveld for voksne i museets samlingsutstilling og Orkla Industrimuseums kurs i å lage halmkroner.

Flere av utstillingene ved Trondheim kunstmuseum i 2023 har vært en understreking av hvordan kunstoplevelser representerer en annen måte å lære på. *The Future is _____* ga en mulighet til å lære om andre identiteter og kjønnsvirkeligheter, og inviterte til å bruke kroppen i sansingen og

læringen fremfor hodet. Når vi skrur av hodet og bruker kroppen er vi kanskje mer mottagelig for det nye. Utstillingen «Sisterless/Søsterløs» var del av Yania Mikhalina sitt ph.d.-prosjekt ved Kunstakademiet i Trondheim (NTNU) og en offentlig visning og samtale med ekstern eksaminator inngikk i programmet til Society for Artistic Researchs internasjonale årskonferanse i Trondheim.

2. 3. Bærekraftige byer og lokalsamfunn, delmål 11.4 Styrke innsatsen for å verne og sikre verdens kultur- og naturarv

All forvaltning og trygg ivaretagning av museenes samlinger er i seg selv viktig i arbeidet med å sikre kultur- og naturarven. Økt vekt på samlingsarbeidet gjennom revisjon, registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring, samt flytting av samlinger til bedre magasin, er med på å sikre dette. De fleste museene i MiST har arbeidet systematisk med dette det siste året. I tillegg har magasinrapporten «Fra uthus til magasin» gitt bedre oss oversikt over magasinforholdene.

Som verdensarvsted skal Røros bergstad og Circumferensen utvikles som fyrtårn for beste praksis innen natur- og kulturmiljøforvaltning. Rørosmuseet spiller en helt sentral rolle i arbeidet for å nå dette målet. Gjennom oppdraget med istandsetting og forvaltning av eiendommene etter Røros kobberverk og Stiftelsen Rørosmuseets bygninger, utvikles kunnskap og ferdigheter om tradisjonelt håndverk og bygningsvern. I dette inngår også kildearbeid, dokumentasjon, forskning og formidling. Bygningsvernsenteret bidrar som læringsarena og med kompetansebygging i opplæringen av håndverkere.

Verdensarven Røros bergstad og Circumferensen er et eksempel både på menneskets overforbruk av naturressurser i bergverksindustrien og menneskets samspill med natur i samisk reindrift og norsk småskala jordbruk. Ved Doktortjønna arbeider museet med et formidlingsgrep om menneskets bruk av natur og naturressurser og motsetningene i regionens kulturhistorie, knyttet til naturbruk og ressursutnyttelse, herunder den sørsamiske kulturen og historien.

Orkla Industrimuseum er også opptatt av tidligere gruvedrifts konsekvenser på naturen, et tema som er løftet fram i den nye basisutstilling fra 2023. Museet har også deltatt og bidratt i et regionalt mineralseminar med foredrag om restverdier og potensiale for gjenbruk i deponier, og de har bistått teknologibedriften VisionTech i å hente ut gruvevann fra Gammelgruva til et prosjekt om renseteknologi.

Vandretstillingen «Trollheimen og de som levde der» lånes ut til skoler og bidrar til formidling av viktig kultur- og naturarv.

Museet Kystens Arv ønsker å engasjere publikum til i større grad å forstå, og å bry seg om naturarven som Trondheimsfjorden representerer og synliggjøre de ulike artene som finnes i fjorden. Arbeidet er i gang og skal danne grunnlag for en ny utstilling.

Kystmuseet har vist vandretstillingen «Byplansjefene». Der inviterte de skoler og lokalbefolkningen til å reflektere over hva som kreves for å utvikle nettopp bærekraftige byer og lokalsamfunn. Hvilke

avveininger må gjøres, hva skal prioriteres og hva må «ofres» for at et lokalsamfunn skal kunne utvikle seg. Hitra kommunes planavdeling var involvert i arbeidet.

Ringve/Rockheim har engasjert seg i utviklingen av bydelen Lade gjennom høringsinnspill for å bevare lystgårdslandskapet, og støttet initiativ til bynaturpark initiert av Naturvernforbundet og Kontaktutvalget på Lade. Ringve har også vært arena for et folkemøte i forbindelse med valgkampen om viktige saker for bydelen og arbeidet for bevaring av natur og kulturlandskap på Lade. Kontaktutvalget på Lade var arrangør.

Kunstmuseets utstilling «More Meat Less Meat» løftet frem et viktig bærekraftstema, nemlig vår kulturelle holdning til mat og mangelen på vilje til å endre den. For å få til bærekraftige byer og lokalsamfunn må vi ha en vilje til endring. Joar Nango mottok i 2023 Lorck Schive Kunstpris. I sitt bidrag til prisutstillingen, fremhevet han urfolkskulturers arkitektur og ingeniørkunst og hvordan ulike urfolkskulturer har som fellestrekk en mer provisorisk og pragmatisk tilnærming til å løse utfordringer, ofte med gjenbruk av materialer fremfor nyproduksjon.

Med den nye samlingsutstillingen «Å lære av kunstneren» gjenbraker museet tidligere utstillingskonsepter. Utstillingen representerer slik sett gjenbruk av ideer. Utstillingen viser at en ikke hele tiden trenger å finne på nye ting, men at det ligger mye godt materiale i det som allerede er gjort. Publikum får muligheten til å oppleve noe igjen eller noe de ikke fikk opplevd sist. Nye kontekster endrer helheten og det kan få ny relevans. «Martin Tebus Collection» (2015) var den største visningen av museets samling noensinne og mange, både publikum, ansatte og fagfolk, har referert til utstillingen i ettertid. I «Å lære av kunstneren» er fire av rommene fra «Martin Tebus Collection» mer eller mindre gjenskapt, i samarbeid med Martin Tebus, men i en ny kontekst.

Utover dette viser rapportene at det er bevissthet om utfordringene. Sverresborg Folkemuseum klipper plenene i parkområdene sjeldnere for å sikre insekter, og bruker elektriske kjøretøy.

2.4. Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner – mål 16

Som verdensarvsenter for Verdensarvområdet Røros bergstad og Circumferensen bidrar vi til å spre UNESCOs tanke om at kunnskap om hverandre er et fredsskapende element som fremmer menneskerettigheter, likestilling og fred.

Ringve/Rockheim har meldt seg inn i SAFEMUSE som er en organisasjon som jobber for forfulgte musikere i verden gjennom spredning av kunnskap og friby-løsninger for musikere. Ringve/Rockheim peker på at samarbeid er helt sentralt i samfunnsutviklingen og at dette bidrar til mere velfungerende organisasjoner og nevner samarbeid med festivaler, NTNU, Kulturskolen og andre aktører på kulturfeltet i Trondheim.

Orkla Industrimuseum har i 2023 vært samarbeidspartner til Ørkedalsspelet, som forteller om hendelser i Orkdalen under 2. verdenskrig. Satsingen formidler godt hva krig gjør med folk og samfunn, synet på minoriteter og utsatte grupper og bortfall av demokratiske institusjoner. Også den nye utstillingen formidler industrisamfunnets klasseskiller og arbeiderbevegelsens kamp for bedre arbeidsforhold og sosiale rettigheter.

Kunstmuseet ønsker å være en arena hvor det er plass til alle, og et sted hvor underkommuniserte fortellinger kan bli fortalt og trekker fram utstillingen «The Future is _____», som var et bidrag til Skeivt Kulturår 2022 og også ble vist i 2023. Utstillingen oppfordret til en åpen holdning til kjønn og identitet.

Ahmed Umars bidrag til Lorck Schive Kunstpris var en performance, hvor han fremførte en tradisjonell, rituell brudedans fra Sudan, som i dag er forbudt av myndighetene. Tittelen på verket, *The Third* refererer til et arabisk slanguttrykk om en feminin gutt, som gjør jenteting og er med jenter. Samtidig som han videreførte det kulturelle ritualet, «tar han i kunstnerskapet et nådeløst oppgjør med samfunnsnormer som gjør livet uutholdelig for skeive med ukonvensjonelle liv», som nominasjonskomiteen uttalte.

Yania Mikhailinas utstilling «Søsterløs» fremhevet situasjonen til tatarerne i Russland, og deres situasjon etter Sovjettiden. Særlig satte verket «Sisterless» søkelyset på unge tatariske kvinners kår og på russisk kolonialisme i en tid da dette igjen er aktuelt gjennom invasjonen av Ukraina.

Trondheim kunstmuseum markerte sin støtte til Trondheim Pride med i sosiale medier. Lysboksen på Rockheim brukes også aktivt til synliggjøring av Pride og av andre tause grupper, slik som urfolk og minoriteter, blant annet med flagg på lysboksen på kvensk og samisk nasjonaldag, Kystmuseet arrangerte i februar et foredrag med Lars Erik Haga fra Luftkrigsskolen, som ga innsikt i krigen i Ukraina, et tema som har vært tatt opp jevnlig siden krigens utbrudd, og er med på å forstå krigens brutaliteter.

I mars ble publikum oppfordret til å støtte den jordskjelvrammede befolkningen i Syria gjennom å gå på museum en helg. Alle billettinntektene til museene gikk til Syria denne helgen. På FNs internasjonale dag for solidaritet med det palestinske folket markerte vi støtte ved å vise det palestinske flagget på Rockheims lysboks samtidig som Trondheim kommune heiste palestinske flagg ved Rådhuset. I desember støttet MiST den globale aksjonen «Ceasefire now» for våpenhvile i Israel og Palestina via museenes sosiale medie-kanaler og takboksen på Rockheim. I stedet for julegaver til ansatte i 2023 ga MiST penger til Redd Barna og deres arbeid på Gaza.

Museene jobber også internt for å sikre godt yringsklima og psykologisk trygghet. Ringve/Rockheim nevner at det er viktig å legge til rette for gode og åpne diskusjoner internt der det blir satt pris på ulike meninger – å bygge uenighetsfelleskap.

2.5. Andre mål

Orkla Industrimuseum bruker FNs bærekraftsmål aktivt i flere av sine pedagogiske opplegg for å belyse ulike perspektiver på gruvedrift og bærekraft. Her er bærekraftsmålene som omhandler *livet på land, livet i vann, bærekraftig energi, anstendig jobb og økonomisk vekst og klimatilak* sentrale.

Mål 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

NKIM nevner delmål 8.8 som handler om å ha et trygt og sikkert arbeidsmiljø. I en arbeidshverdag på kunstindustrimuseet med svært ulike og noe uforutsigbare oppgaver, prøver de å gi varierende arbeidsoppgaver tilpasset den enkelte, samt sørge for personlig verneutstyr. De har tatt støv- og

luftprøver i magasin og etablert arbeidsrom med eget ventilasjonsopplegg for rengjøring av gjenstander. I en hverdag med til tider tungt og gjentakende arbeid investeres det også i velferdstiltak.

Mål 12 Ansvarlig forbruk og produksjon.

MiST finansierer ENØK-tiltak over fellesskapets midler og flere museer har skiftet eller er i ferd med å skifte til LED-lys. Det rapporteres også om etterisolering, om gjenbruk av materialer og elementer i utstillinger både for å spare penger og redusere avfall. MiST har et eget gjenbrukstorg på intranett, der alt fra utstillingsmonter og arkivskap til ringpermer og bilderammer er lagt ut siste år. Flere av museene arbeider med forbrukstema i pedagogiske opplegg og utstillinger, og museumsbutikkene arbeider med å ha et bærekraftig vareutvalg. Vi ser også at restaurantene på museene har tiltak for å redusere matsvinn.

Mål 13 Stoppe klimaendringene

Museet Kystens Arv viser utstillingen «Båt og bærekraft» de bruker tidligere tiders nøysomhet, sparsomhet og nærhet til natur aktivt i formidlingen for å rette søkelyset mot dagens forbrukersamfunn.

Mål 14 Livet i havet

Flere av museene arbeider med dette temaet. Museet Kystens Arv viser utstillingen «Håp for Havet», som fremdeles er dagsaktuell for å formidle utfordringene rundt forsøpling av havet. De har også startet dialogen med flere samarbeidspartnere for å lage en ny utstilling om miljø og bærekraft hvor Trondheimsfjorden skal være referansen. Museet er i dialog med kommune og fylke om formidling rundt vernet av de grunne fjordområdene Rødberget og Grønningsbukta utenfor museet.

Kystmuseet produserte i 2023 en større utstilling som tar for seg ringvirkninger i havbruket på områdene *samfunn, natur og forvaltning*. Årets salgsutstilling på Meieriet i Fillan handlet om spor etter mennesker i havet. En rekke flotte fotografier, kunstverk og installasjoner tok utgangspunkt i det kunstnerne har funnet i havet. Utstillingen ble godt besøkt.

Trondheim kunstmuseum gjennomførte tilbudet «Tenk på havet» for alle fjerdeklassinger i Trondheim kommune gjennom Den kulturelle skolesekken. Temaet er knyttet til utstillingssalen *Hav, krig og økonomi* i samlingsutstillingen *Å lære av kunstneren*. Kunstmuseet ønsker å sette i gang refleksjoner hos barn og unge om livet i havet, havet som levebrød og transportvei, hvordan menneskene har brukt havet gjennom historien, og viktigheten av å passe på havets økosystemer. I formidlingen blir alle de viktige refleksjonene satt i kontekst av kunsten på veggene og i utstillingssalene. Kunstners representasjon av hav i forskjellige perioder og uttrykk gir anledning til å skape dialog med barna om deres tanker, kunnskap og spørsmål om livet i havet. Den estetiske opplevelsen av hvordan havet kan formidles på ulike måter er en viktig læring som barna tar med seg i verkstedet, hvor de selv utforsker teknikk med å tegne bølger og objekter, dyr, planter og fantasifigurer fra havet.

Utstillingen «Lost Voices» på Ringve handler om lydforurensing i havet. Målet er å øke den økologiske bevisstheten til publikum gjennom å bli oppmerksom på lyder og menneskelig påvirkning på livet i havet.

Mål 17. Samarbeid for å nå målene

Rørosmuseet samarbeider med venneforeninger og lokale institusjoner for å nå flere av målene. Samarbeid ble også sterkt vektlagt av Ringve/Rockheim under mål 16, og i eget kapittel om aktiv samhandling synliggjøres alle typer samarbeid MiST er involvert i.

2.6. Likestilling og deltagelse

«Mottakere av statlige tilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet oppfordres til å delta i et langsiktig og strategisk arbeid for å fremme likestilling og senke tersklene for deltakelse og holde brukerbetalingen nede», heter det i tilsagnsbrev fra departementet. Videre påpekes betydningen av å hindre diskriminering og det er en forutsetning for tilskuddet at det er gratis for ledsagere.

Universell utforming og tilrettelagt innhold

Offentlig og privat virksomhet rettet mot allmennheten skal være universelt utformet, jf. Likestillings- og diskrimineringsloven og departementet minner om ledsagerbevis i sitt tilskuddsbrev. Dette er ivare tatt i alle avdelinger i MiST, med gratis adgang for ledsagere som følger mennesker med funksjonsvariasjoner.

De fleste nyere publikumsbyggene er godt fysisk tilrettelagt med ramper, heis og automatiske dører, mens andre ikke er universelt tilrettelagt. Dette gjelder eksempelvis Stiftsgården og Austråttborgen, som begge eies av Statsbygg, samt 2.etasje ved Trondhjems Sjøfartsmuseum eid av Trondheim Havn. Trondheim kunstmuseum har også utfordringer når det gjelder en tilfredsstillende heisløsning i bygningen i Bispegata. I tillegg er det utfordringer i mange antikvariske bygninger i friluftsavdelingene.

Norsk Døvemuseum er «flaggskipet» i MiST når det gjelder tilrettelegging. Museets arbeid med kommunikasjon, ikke minst i Rom X, er unikt. Det er formidling på tegnspråk, punktskrift og taktile elementer. Den digitale formidlingen er forbedret siste år.

Rapportene fra 2023 viser at det arbeides kontinuerlig med tilrettelegging og universell utforming. Det er forbedret tilgjengelighet i utstillingsarealer på Orkla Industrimuseum da universell utforming ble vektlagt i den nye basisutstillingen med blant annet plassering av tekster tilpasset rullestolbrukere. Formidlingsverkstedene ved kunstmuseet har blitt mer tilgjengelig enn tidligere, særlig med tanke på rullestolbrukere. Salene i vestfløyen i første etasje er tilbakeført fra verksteder til utstillingssaler. Dermed er det mulig å bevege seg gjennom hele utstillingsarealet i første etasje trappeløst og uten terskler. Ved Doktortjønna er en innendørs trappeheis utbedret for tilgjengelighet til kjellerarealene med lekerom, stellerom og HC-WC.

De fleste museene har forbedret informasjonen på nettsidene sine med opplysninger om tilgjengeligheten til sine besøkssteder og lagt inn tilgjengelighetserklæringer på nettsidene.. Taktile skilt med punktskrift og opphøyde bokstaver finnes på Døvemuseet, Museet Kystens Arv og Kunstmuseet. Ringves utendørsskilt kom på plass ved inngangen av 2023. Rockheims skilt, samt modell av bygget, er klart, men her avventes en oppgradering av hele foajéen som er planlagt i 2024.

Flere museer melder om utbedringer av gangbaner og planering og grusing av veger, som øker framkommeligheten for folk i rullestol, for barnevogner og rullator. Bedre lyssetting innendørs og

mer lys utendørs, oppgradering av skilting og tekster med tanke på skriftstørrelse og lesbarhet, store utendørs skilt og nye benker tilpasset rullestolbrukere er noe av det som nevnes i rapportene. Ringve/Rockheim har gjennomført to kurs i demensvennlig museum for førstelinja og for omvisere på Ringve.

Fagspråk kan være en barriere. At alle forstår språket er viktig og kunstmuseets intensjon bak boken *Snakk om kunst* har vært inkludering, ved å presentere begreper som muliggjør samtaler om kunst. Samtidig skal tekst være leselig for mennesker med synshemming, og ordene som brukes skal være forståelige.

Rørosmuseet tilbyr audioguide og Kulturpunkt med QR-koding og GPS-posisjonering utendørs i sin formidling. Audioguide er tilrettelagt med lyd og bilder, i tillegg til tekst. I kulturpunkt.org formidles det meste i tekst og bilder, og i noen tilfeller med lyd. Når hver enkelt kan hente fram tekster på egen mobil, kan også skriftstørrelse og bruk av digitale hjelpemidler tilpasses hver enkelt. Kulturpunkt lar seg også åpne i vanlig nettleser, noe som gjør det mulig å få teksten opplest. Sverresborg og Orkla Industrimuseum har også lagt ut mye kunnskapsstoff på Kulturpunkt.

2.7. Mangfold og inkludering

Mangfold og inkludering har mange fasetter og temaet behandles i underpunkter ut fra tema. MiST ble i 2023 medlem i *Balansekunst*. Dette er en medlemsforening for kulturvirksomheter som jobber for et likestilt og mangfoldig kulturliv. I alle stillingsutlysninger oppfordrer MiST alle kvalifiserte kandidater uansett alder, funksjonsevne, kjønn, seksuell orientering, religion eller etnisk bakgrunn til å søke jobb. Trondheim kunstmuseum jobber bevisst med rekruttering for å få en mer mangfoldig stab, og er svært bevisst at de skal løfte fram underrepresenterte fortellinger og bidra til større åpenhet og flerstemmighet.

2.7.1 Kjønn og seksuell orientering

Orkla Industrimuseum har i 2023 etablert dialog og samarbeid med Skeivt Arkiv og bistått i arbeidet med en skeiv historie fra gruvesamfunnet. Arbeidet videreføres i 2024 og formidling planlegges i dialog med blant andre OrklandPride.

Gjennom store deler av 2023 har kjønn og identitet vært adressert gjennom utstillinger på Trondheim kunstmuseum. Utstillingen «The Future is _____» var Trondheim kunstmuseums bidrag til Skeivt Kulturår 2022, og varte frem til mars 2023. Utstillingen vektla en leken tilnærming til kropp og identitet, og oppfordret til åpenhet i møte med ulike kjønnsidentiteter. I Ahmed Umars verk *The Third*, som var en del av utstillingen *Lorck Schive Kunstpris 2023* (april til september), var også kjønn tematisert. Tittelen henviser til et arabisk slanguttrykk for gutter som bedriver aktiviteter som tradisjonelt er forbeholdt jenter og som omgås jenter/damer. Performansen som Ahmed Umar fremførte var en brudedans fra Sudan, som er forbudt for menn, og utgjorde et konfronterende opprør mot en kultur med strenge kjønns kategorier. Trondheim kunstmuseum var i år tydelige i sin markering av støtten til Trondheim Pride i september, både på fasaden og i sosiale medier. I den årlige museumsstatistikken etterspørres fortsatt kunstverk av kvinnelige og mannlige kunstnere. I 2023 hadde kunstmuseet samarbeid med elleve ikke-binære kunstnere eller kunstnere som ikke

definerte seg med kjønn. Dette kan ikke rapporteres i skjemaet, noe som er spilt inn til Kulturdirektoratet og deres arbeid med nye statistikkskjema.

2.7.2 Alder

Barn og unge er viktige målgrupper for MiST, både gjennom skoletilbud som del av formell læring, men også uformell og ikke-formell læring. MiST har laget en formidlingsstrategi for barn og unge, og pedagogene har dannet et formidlerforum. Forumet har hatt søkelys på synliggjøring av tilbudene til barn og unge, og arbeidet med å utvikle medskapingsprosjekter.

Sverrestunet kulturhistoriske åpne barnehage på Sverresborg, er et tilbud til de aller minste. Totalt har vel 35 000 barn og unge deltatt i pedagogiske opplegg i MiST-regi i 2023, og av disse kom vel en fjerdedel via Den kulturelle skolesekken (DKS). Alle museer har hatt arrangement og tilbud rettet mot familier, flere har ferieskoler, høst- og vinterferietilbud og verkstedaktiviteter. Mange involverer ungdom i å skape tilbud og aktiviteter, som omtalt i punktet om medvirkning.

Trondheim kunstmuseums arrangerte Kunstcamp i tre uker sommeren 2023, der temaet var "DRØM" med utgangspunkt i utstillingene «Å gjere det mjukt» og «Lorck Schive Kunstpris». I løpet av uken jobbet barna, under veiledning av to museumspedagoger eller formidlere, med forskjellige teknikker og materialer som tegning, leire, tekstmaling og spraymaling. Det ble laget et drømmende selvportrett, skulpturer og drømmenett og uka ble avsluttet med utstilling, der venner og familie var invitert. Som en del av Kunstcamp var deltakerne på atelierbesøk hos kunster Anders Elsås på hans galleri "KNUST". I høstferien var det tre dager med Høstcamp. Ferietilbudet tok utgangspunkt i skulpturene i museets hage samt skulpturutstillingen «Å gjere det mjukt». Barna gjorde et dypdykk i skulptur og form og brukte materialer som spraymaling, akrylmaling, trebiter, leire og ståltråd til å skape deres egen miniatyr fantasihage.

Ringve/Rockheim har mange tilbud rettet mot eldre og demensrammede. Demenskor ble innført som fast tilbud på Ringve i samarbeid med Ressurscenter for demens. Dette er både en ukentlig aktivitet i semesteret for demensrammede og et samlingspunkt for pårørende. *Allsang på Rockheim* i samarbeid med Den kulturelle spaserstokken er et populært tiltak og *Husker du*, som er et tilbud til eldre på helse og velferdssenter i Trondheim. Tirsdagskåseriene på Sverresborg retter seg også primært mot seniorer.

2.7.3 Etnisitet og språk

Kystmuseet, som ligger i et område med betydelig arbeidsinnvandring gjennom havbruksnæringen, jobber aktivt med å formidle sitt tilbud til denne målgruppen. Videre har de i 2023 invitert ukrainske flyktninger til å delta i julearrangement på Dolm, der flyktningene hadde en stasjon hvor de laget ukrainsk julepynt. De hadde også en ukrainsk flyktning på arbeidstrening. Kunstmuseet hadde omvisninger på ukrainsk i samarbeid med Olavsfest i juli. Orkla Industrimuseum har i 2023 tilbudt egne opplegg til språkskoler og voksenopplæring.

Museet Kystens Arv fikk tilsagn fra Forbundet Kysten og Sparebankstiftelsen DNB til å bygge en samisk klinka tradisjonsbåt hvor originalen står på Saemien Sijte. Den samiske skolen i Snåsa har sagt ja til å ta imot den nye båten og bruke den i sin formidling. Museet har en strategi om å få en større

forståelse for sørsamisk kultur. På Sverresborg ble Den kulturelle skolesekken-tilbudet om samisk skoletime videreført i 2023, og Orkla Industrimuseum har en vandrestilling for 1.-10.trinn om samene i Trollheimen. Lysboksen på Rockheim brukes jevnlig til å synliggjøre nasjonale minoriteter og ulike grupper sine markeringer.

Trondheim kunstmuseum har i 2023 fått oversatt en del av den generelle informasjonen på nettsiden til sørsamisk. Museet ønsker med dette tiltaket å synliggjøre en bevissthet og anerkjennelse av at Trondheim ligger i sørsamisk område.

Rørosmuseet er tillagt et særlig ansvar for dokumentasjon og formidling av rørossamisk historie. Dette er derfor en viktig del av museets ordinære formidling, og regnes ikke som et inkluderingsiltak spesielt. De siste årene har sørsamisk språk fått større fokus i denne formidlinga. Dette fordi språket er rødlistet, og museet har ei viktig rolle i å bidra til at språket blir brukt og synliggjort. Den samiske befolkningen har få steder der de møter sitt eget språk, og museet kan bidra med nye tekster på sørsamisk. Rørosmuseet tilbyr en digital vandring som formidler samisk historie i bergstaden gjennom tekst og lyd. Guiden er tilgjengelig på sørsamisk, norsk og engelsk. Museet har også i 2023 hatt flere språkarrangementer på sørsamisk og i årboka *Fjell-Folk/Vaerien Almetjh* 2022 er en av artiklene også gjengitt på sørsamisk.

Kunstmuseet peker på at en stadig utfordring er å sørge for at all informasjon også er tilgjengelig på engelsk. En stor del av publikum er engelskspråklig, også utenfor turistsesongen.

Sverresborg har fortsatt med å arbeide for realisering av prosjektet Solheim. I prosjektet ligger dokumentasjon, bevaring og formidling av de reisendes historie i Midt-Norge. I desember 2023 mottok museet en gave fra Sparebankstiftelsen SMN til sikring av inventar på Solheim, inkludert dokumentasjon, katalogisering, pakking og transport til Sverresborg. Den formelle overtakelsen av bygningene kom på plass i 2023.

I desember 2023 fikk museet en aspirant gjennom aspirantordningen til Kulturrådet. Faezeh Valadan, en interdisiplinær kunstner med Master of Fine Art (MFA) fra Kunstakademiet i Trondheim, NTNU, kommer fra Iran, men flyttet til Norge i 2021.

2.7.4 Funksjonsevne

Som beskrevet under avsnittet om universell utforming og tilrettelegging, arbeider flere av museene i MiST aktivt med å bedre tilbudene til alle som besøker museene uansett funksjonsevne.

I tillegg drar museene ut til mennesker som av ulike grunner ikke kan dra på museumsbesøk.

Ringve/Rockheims tilbud om *Musikk i fengsel* der de samarbeider med Trondheim fengsel er unikt. I 2023 samarbeidet de også med Trondheim kunstmuseum med kunstprosjekt i fengselet der de innsatte lagde platecover, og grafikkurs for kvinnelige innsatte.

Trondheim kunstmuseum har i 2023 videreført sitt samarbeid og tilbud til sykehusskolen på St. Olavs hospital. Opplegget var knyttet til Gudrun Skeie Stokstads fugler, kunstverk museet har kjøpt inn til vandrestilling. Det var mulig å ta med kunstverkene til St. Olav hospital, og elevene laget egne fugler med tekstiler og isoporkuler.

Flere av museene har hatt et langvarig samarbeid med både offentlige og private aktører, som NAV, Prima, kommunene og andre. *Aktiv i bedrift* – Trønderrosene – ved Sverresborg er et eksempel på dette, der mennesker med ulike funksjonsvariasjoner arbeider på museet sammen med sine arbeidsledere. De har både faste oppgaver og mer ad hoc-pregete oppgaver og i 2023 arbeidet de til sammen 8500 timer ved museet. I MiST har det vært til sammen 12 ansatte på arbeidsmarkedstiltakene varig tilrettelagt arbeid, varig lønnstilskudd, midlertidig lønnstilskudd og mentortilskudd.

2.7.5. Kulturell, sosial og økonomisk bakgrunn

MiST har i flere år hatt gratis adgang for barn og unge under 16 år i følge med en voksen, og museumsbilletten er relativt sett rimelig sammenlignet med mange andre kulturtilbud. I tillegg har museene hatt gratis adgang for alle på enkelte dager og enkeltarrangementer.

Flere av besøksarenaene, Norsk Døvemuseum, SDS Hansteen, Rockheim og Trondheim kunstmuseum, deltok på *Kulturnatt Trondheim* med et bredt tilbud, foredrag, omvisninger på magasin, verkstedaktiviteter og konserter. Elever fra Trondheim Katedralskole tok over konsertsalen og Kultursenteret ISAKs unge medlemmer stilte med egen utstilling på Rockheim.

Kulturnatt bidrar med mange nye besøkende hvert år og er for mange en viktig døråpner inn i museumsverdenen. At arrangementene er gratis er viktig for at mange oppsøker museene for første gang.

2.7.6. Bosted

Nordenfjeldske Transitt er et utmerket eksempel på at museet når ut til mange som bor langt unna Trondheim. I 2023 har det vært utstillinger på Malvik bibliotek, Stjørdal museum Værnes, Værnes kirke og Sverresborg Trøndelag Folkemuseum.

Rørosmuseet har arrangert en rekke sommervandringer rundt om i verdensarvområdet bl.a. ved Gløta smelthytte, Tolga kirke, Eidet og Dragås smeltehytter, Oddentunet og en vandring med søkelys på samisk historie og kultur i bergstadens gater.

Men også det å delta på festivaler og møte publikum som kanskje ikke går på museene til vanlig bidrar til økt inkludering. MiST hadde et felles opplegg ved Språk- og kulturfestivalen i Trondheim i august med verksted- og tegneaktiviteter og kræsje-kurs i ukulele og trommer. Kunstmuseet deltok på Juba Juba-festivalen på Kristiansten festning i juni med kreativt maskeverksted.

3. MØTEPLASS

«MiST skal ha solid regional og lokal forankring og framstå som en viktig møteplass for regionens befolkning», heter det i MiSTs strategiske handlingsplan.

Møteplassfunksjonen kan utøves på ulikt vis og publikumstall for totalbesøk viser at museene har en utvidet funksjon utover kjernevirksomheten. Mens besøkstallet 268 064 er tallet KUD ønsker i sin rapport, har nesten 160 000 andre også benyttet MiST-museene, slik at totalbesøket er 425 495. Museene benyttes som arena for samtaler og debatt, de er møteplasser for folk med felles interesser, de er møteplasser for sosiale sammenkomster og for viktige markeringer i menneskers liv, samt at de naturligvis også er arenaer for annen kulturell aktivitet som teater og konserter.

3.1. Møteplass for samtale og debatt

MiST oppfordret publikum via sosiale media til å støtte den jordskjelvrammede befolkningen i Syria helga 4.-5. mars og ga billettinntektene til Norsk Folkehjelps arbeid. MiST støttet også den globale aksjonen for våpenhvile i Israel og Palestina via sosiale media og takboksen på Rockheim den 18. desember, og markerte FNs internasjonale dag til solidaritet med det palestinske folk i samarbeid med Trondheim kommune 29. november med takboksen på Rockheim. Lysboksen på Rockheim brukes aktivt også med tanke på denne typen felles aksjoner.

Siden museumsbygget i Munkegata er stengt, jobber Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum med å skape møteplasser utenfor bygget. Dette oppnås hovedsakelig gjennom transitt-prosjektet og på digitale flater. Her kan nevnes at museet støttet oppropet «Ceasefire now» ved å presentere aksjonsmaterieell fra Amnesty og jakkenåler med fredspropaganda fra museets samling i sosiale medier. De markerte den internasjonale Holocaustdagen med en tekst og et foto av «Drømmedød» av Hannah Ryggen, som fikk relativt god oppmerksomhet. Det samme gjorde markeringen av samenes nasjonaldag der de fremhevet registreringsarbeidet av samisk sølv som foregikk akkurat da. Kvinnedagen 8. mars ble markert digitalt med på Veslemøy Lilleengens prosjekt Norsk Bauta.

Andre eksempler er Ringves samarbeid med Kontaktutvalget på Lade og er dermed en møteplass for lokaldemokratiet. Rindal kommune leier ofte Rindal skimuseum til møter og satsingen «bygdevekst».

3.2. Møteplass for felles interesser

Bygningsvernssenteret på Rørosmuseet er en viktig møteplass for håndverkere lokalt og nasjonalt. Senteret er lokasjon for, og delarrangør av, jevnlig håndverkermøter og fagskoleopplæring gjennom året. Handverksdagene ble i 2023 arrangert for 23. gang, med 72 deltakere fordelt på fire kurs: skifer – fra brudd til trappemuring, overflatebehandling med limfarge, tradisjonelle reiste konstruksjoner og finsmedens smi-teknikker. I samarbeid med byantikvaren i Røros og kommunens uthusprosjekt, arrangeres det åpne håndverkermøter månedlig.

Også Handverksmartna under Rørosmartnan er en viktig arena, der handverkere og andre interesserte møtes til workshops, samtaler og foredrag. Under Rørosmartnan arrangeres også kulturhistoriske foredrag og konserter i Smelthytta. Pressemuseet Fjeld-Ljoms venner hadde åpne dager i det gamle avishuset.

Sverresborg er en attraktiv arena for kurs, læring og opplevelser for lag og organisasjoner. Motorkameratenes arrangement på Sverresborg hver høst er et sted der blant annet mennesker med felles interesse for gamle motorer, landbruksmaskiner og veteranbiler møtes.

Rockheim er også et møtested for dans. Det er arrangert tre *Danseinnrykk* der ulike dansemiljø får bruke Rockheim en lørdag. Ringve/Rockheim tilbyr gratis inngang for musikkstudenter ved NTNU. Dette er et viktig tiltak for både god undervisning, for å bygge nettverk av ambassadører for museet og for å trekke unge voksne til museet.

3.3. Møteplass for sosiale sammenkomster

Kystmuseet startet høsten 2023 et lavterskeltilbud for eldre som de kaller seniorkafé. Museet Kystens Arv nevner også kaféen som viktig arena for å møtes, ikke minst benytter frivilligheten museet som møteplass. Også Sverresborg og Ringve understreker det samme, med grupper som har kaféene som faste møtesteder og for familier og turgåere i nærområdet i helgene. Døvemuseets venneforening driver tegnspråklig kafe i Rødbygget hver lørdag.

Utleie av scene og restaurant på Rockheim gjør at museet er en viktig møteplass for næringsliv og UH-sektoren. Rockheim er svært mye brukt som arena for ulike fagkonferanser. Både Ringve, Rockheim og Sverresborg leies ut til bryllup, konfirmasjoner, bursdager og minnestunder og er på den måten møteplasser i lokalsamfunnet. Sverresborg inviterte også i 2023 til en helg med drop-in-velser. Ved Orkla Industrimuseum er både Gammelgruva og Bårdshaug stasjon blitt brukt til store arrangementer av andre frivillige og profesjonelle kulturutøvere. Museet stiller mye av sin museumstomt til disposisjon under Bergmannsdagen som er en godt besøkt lokal «martna» på Løkken.

Som en åpen institusjon i kjernen av byen, holdt Trondheim kunstmuseum dørene åpne på nasjonaldagen. Det var satt ut bord og stoler, med salg av kaffe og kake.

3.4. Møteplass for kulturelle opplevelser

Museene er naturligvis møteplass for kulturelle opplevelser gjennom sin formidlingsvirksomhet, men her presenteres andre og kanskje mer uvante og ukjente måter der museene blir brukt som møteplass.

Rørosmuseets uteområder rundt Malmplassen er populære arrangementssteder bl.a. for Elden i Slegghaug-området, målgang for Femundsløpet, åpning av Rørosmartna'n og kommunens 17. mai-arrangement på Malmplassen. Ellers arrangerte museet fotokvelder og foredrag særlig rettet mot lokalbefolkningen på Røros og i Circumferensen.

Orkla Industrimuseum lyktes med å etablere samarbeid med Orkland kommune og næringslivet i 2023, der museet er arena for to nyansattsamlinger i året, hvor foredrag om industrihistorien er ett av de faste elementene. Halloween i Gammelgruva på Løkken var svært populære lavterskeltilbud for barn og unge i 2023 også.

Spelet *Den siste viking*, basert på forfatteren Johan Bojers bok med samme navn, ble vist på Museet Kystens Arv i august 2023. Sverresborg brukes som konsertarena og i 2023, var det blant annet «Rock Nite at the museum» med Saxon, Uriah Heep og Nazareth, og den årlige «Trondheimsnatt» med Åge Aleksandersen og Sambandet.

I samarbeid med Trondheim kulturskole gikk den årlige «Blåsernes dag» av stabelen på Sverresborg i juni og de månedlige torsdagstreffene med foredrag og konserter på Trondhjems Sjøfartsmuseum fungerer som møteplass for felles kulturelle opplevelser.

Kystmuseet leier ut Meierisalen på Fillan til Hitra kino.

3.5. Møteplass i verdensarven

Rørosmuseet er ofte møteplass for ulike offentlige besøk, ikke minst fordi røroshistorien og arbeidet som gjøres for å ivareta kulturminnene i området, har stor betydning for den daglige forvaltningen av Røros. Verdensarvkonvensjonen feiret 50-årsjubileum i 2022, og Rørosmuseets Verdensarvsenter bidro til markeringen med arrangementer og en jubileumsutstilling.. Utstillingen ble utarbeidet i tett samarbeid med Røros kommune. *Å leve i verdensarven* og *Postkort fra verdensarven* er arrangementer som begge har involvert lokalsamfunnet til å bidra med kunnskap om egen og andres verdensarv. Markeringen fortsatte i 2023 der museet inviterte til enda bredere engasjement og deltakelse blant ulike aldersgrupper også utenfor Røros kommune, bl.a. gjennom «Operasjon verdensarv»

4. SOLID KUNNSKAPSPRODUKSJON

4. 1. Forskning og kunnskapsutvikling - forskningsutvalg

«Solid kunnskapsproduksjon skal være grunnlaget for MiSTs arbeid med relevant formidling, helhetlig samlingsutvikling, trygg ivaretaking og aktiv samhandling. All kunnskapsproduksjon skal ha forankring i museets handlingsplan og ende opp i formidling for en definert målgruppe», heter det i MiSTs strategiske handlingsplan for 2023-2027.

FoU-arbeidet i MiST er organisert ved at det er etablert et forskningsutvalg som ledes av direktør Sverre Løvli, Museet Kystens Arv, og rapporterer til ledergruppa. Forskningsutvalget har fra 2023 i tillegg til leder, bestått av førstekonservator Annabella Skagen, Ringve/Rockheim, Ingrid Lunnan Nødseth, direktør ved Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum og Erik Roll, konservator og konstituert avdelingsleder ved Rørosmuseet. Ekstern representant har vært Terje Lohndal, prodekan for forskning ved HF-fakultetet, NTNU. Ann Siri H. Garberg, Utviklingsenheten/Fellestjenestene har vært utvalgssekretær. Utvalget startet sitt arbeid med to møter før jul i 2022 og har hatt totalt ni møter i 2023.

4.2. Plan for kunnskapsutvikling

Forskningsutvalgets viktigste oppgave har vært å få på plass en ny felles plan for kunnskapsutvikling med konkrete tiltak og budsjett. Planen tar utgangspunkt i føringer vedtatt i *Strategisk handlingsplan 2023-2026* og er bredt forankret i organisasjonen. Den var tema for fagseminar på Bårdshaug i

februar, ansatte fikk komme med innspill på felles ansattesamling på Røros i mars, og planen har vært drøftet ved flere anledninger i ledergruppe og utvidet ledergruppe og ble vedtatt i styret før jul i 2023. Nytt er at det følger et øremerket budsjett med til arbeidet og med tydelige prioriteringer for arbeidet framover.

Planen har en bred tilnærming til forskning og kunnskapsutvikling og nevner immateriell kulturarv som et særlig innsatsområde og vil satse på et tverrfaglig forsknings-/kunnskapsutviklingsprosjekt innen immateriell kulturarv i planperioden.

Det defineres totalt fem satsningsområder for planperioden: Kompetanseheving, samarbeid med UH-sektoren, immateriell kulturarv, økt publisering av fagfelleverderte artikler, fagartikler og større publikasjoner og synliggjøring. Noen av de definerte tiltakene er allerede gjennomført eller er i ferd med å bli gjennomført.

4.3. Seminarer

Arbeidet med ny plan for forskning og kunnskapsutvikling var som nevnt tema for fagseminaret på Bårdshaug i februar, der 40 ansatte deltok. Det var innledninger ved Karen Espelund og Sverre Løvli og erfaringsdeling fra flere ansatte, blant annet snakket Annabella Skagen om FoU-arbeidet på Ringve/Rockheim og Ingrid Lunnan Nødseth presenterte forskningsprosjektet MUTE. Terje Lohndahls presentasjon hadde tittelen «FoU-arbeid som kulturbygging». Tre av masterstipendiatene presenterte sine avsluttede prosjekter: Henriette Kolset (2021) om trommebygging, Natalie Field (2022), som har arbeidet med materialitet og har undersøkt gjenstander laget av animalske materialer og Amalia Wiatr Lewis (2021) som i sin masteroppgave har arbeidet med deltagelse og medvirkning ved Trondheim kunstmuseum. I tillegg var det en rekke gruppearbeid og en sesjon der deltagerne laget sine fagprofiler. Noen av disse er publisert på museenes nettsider.

I september ble det årlige KULMIST-seminaret gjennomført på Sverresborg. Det var KULMI, NTNU som var arrangør denne gangen og tema var Teknisk-industrielle kulturminner. Totalt deltok 80 personer, der 14 var MiST-ansatte. Både ansatte fra Rørosmuseet, Kystmuseet Orkla Industrimuseum og Sverresborg hadde faglige innledninger.

4.4. Masterstipend

Forskningsutvalget i MiST, lyste for fjerde gang ut to masterstipender, men det kom bare inn én søknad som oppfylte kravene. Det var Sofie Volden Thorstensen, som tar sin mastergrad i kunsthistorie på Institutt for kunst og medievitenskap. Med utgangspunkt i Trondheim kunstmuseums samling av Astri Aasens (1875-1935) verk, skriver hun en oppgave med arbeidstittelen *Fra Malerinne til Kunstner*.

Det ble mot slutten av året utlyst nye stipend med søknadsfrist 15. desember, der det er tre søkere, hvorav to har fått tildelt stipend.

4.5. Samarbeid med NTNU og andre utdanningsinstitusjoner

I 2023 arbeidet forskningsutvalget med en ny overordnet avtale mellom MiST og NTNU som ble signert av NTNUs rektor Anne Borg og administrerende direktør i MiST, Karen Espelund, i desember. Tidligere avtaler på fakultets-, institutts og programnivå må reforhandles i tråd med overordnet avtale. Administrerende direktør sitter i styret for Humanistisk fakultet ved NTNU og prodekan for forskning ved samme fakultet ble i 2022 eksternt medlem av forskningsutvalget i MiST.

Museum, samfunn, deltakelse - grunnutdanning for noen, etter- og videreutdanning for andre er et samarbeidsprosjekt mellom NTNU kulturminneforvaltning (KULMI) og Museene Arven. Prosjektet er støttet av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) under programmet *Økt arbeidsrelevans i høyere utdanning*. MiST deltar i lokal referansegruppe og flere fra MiST deltok i seminaret om utdannings samarbeid som ble arrangert høsten 2023.

For NTNU er samarbeid med praksisfeltet av stadig større betydning. Det skjer gjennom faste besøk av studenter i løpet av studietiden, forelesere fra museene inngår i studiet, MiST-ansatte er biveiledere og eksterne veiledere, sitter i programråd, styrer og andre organer på instituttene. Mange benyttes også som sensorer. For kulturminneforvaltning- og arkiv- og samlingsstudiene har MiST etablert seg som fast praksisarena for studentene, både på bachelor- og masternivå. Det er også samarbeid med musikk, media, kunsthistorie, lærerutdanningen, arkitektur og arkeologistudiet. Studenter skriver videre oppgaver der de benytter museenes samlinger og ansattes kompetanse.

I 2023 har museene hatt en rekke masterstudenter i praksis og flere har skrevet masteroppgaver med utgangspunkt i museenes samlinger. To masterstudenter har vært tilknyttet Orkla Industrimuseum, der en student har skrevet masteroppgave med tittel «Orkla Grube-Aktiebolags bruk av sosiale strategier under 2. verdenskrig 1940-45» og med førstekonservator som biveileder. En annen student skriver om HMS-arbeid, deriblant bruk av hjelp, i gruvene. Han er en av MiSTs masterstipendiater i 2024. Årets masterstipendiat Sofie Torstensen har i 2023 skrevet masteroppgave i kunsthistorie om maleren Astri Aasen. Rørosmuseet har fulgt opp to masterstudenter i arkitektur, der en har arbeidet med prosjektering av nybygg for orangeri og overnatting i forbindelse med en rekonstruksjon av barokkhage og paviljong med Rørosmuseets siv. arkitekt som biveileder. Den andre studenten var tilknyttet Arkitekthøgskolen i Oslo og har arbeidet med et prosjekt i Vardø med ekstern veileder fra Rørosmuseet.

Både Ringve/Rockheim og Sverresborg har hatt masterstudenter fra kulturminneforvaltning, en i praksis og en har skrevet om hvordan Litjvuan kan brukes som læringsarena for tradisjonshåndverk som ledd i EØS-prosjektet House of Arts. To masterstudenter i arkeologi har også hospitert på Sverresborg, en fra samfunnsfagdidaktikk som har skrevet om historiebevissthet og en fra erfaringsbasert masterprogram i organisasjon og ledelse. En studentgruppe fra samme program skrev en oppgave om prosjektarbeidet med utstillingen «Telefonkiosken».

Ringve/Rockheim har også hatt samarbeid med NTNU gjennom Humanister i Praksis, der tre studenter gjennomførte en brukerundersøkelse i nærmiljøet. I tillegg har mange bachelorstudenter hatt praksis. Seks bachelorstudenter fra arkiv- og samlingsforvaltning og kulturminneforvaltning har hatt praksis i MiSTs museer, og på Røros har Venneforeninga Fjeld-Ijom har hatt kunststudenter fra

Kunsthøgskolen i Oslo i arbeid i Pressemuseet. De har bl.a. samarbeidet om en utstilling hos Kunst og Kaos.

Kunstmuseets direktør og hovedkurator har vært veiledere for studenter fra Kunstakademiet i Trondheim (KiT).

Museene er også viktige lærlingebedrifter, der Museet Kystens Arv har hatt og har lærlinger i trebåtbyggerfaget samt utveksling med båtbyggere i Bretagne i Frankrike. Rørosmuseet inngår i Fagskolen Innlandets utdanning i bygningsvern.

4.6. Forelesninger og tilrettelagte opplegg for studenter

Ringve/Rockheims ansatte utmerker seg gjennom å ha hatt svært mange forelesninger på NTNU, Nord Universitet og Dronning Mauds Minne (DMMH). Sigmund Vegge og Lars Erik Brustad Melhus har gjennomført undervisningsopplegg for studenter fra Musikkteknologi. I "Alternative læringsrom", et fag ved Institutt for lærerutdanning som la innholdet sitt til Rockheim, delte Sigmund Vegge erfaringer både med Millenniumsrommet og Lydlab. Mathias Østrem har vært frikjøpt i 22% for å utvikle og lede *MUSV 3139 Formidlingsstrategier for musikk* på Institutt for musikk på NTNU. Forelesere fra Ringve/Rockheim har vært: Mathias Østrem, Arnfinn Stendahl Rokne, Sveinung Søyland Moen, Eirik Fagerslett, Morten Haugdahl, Lars Erik Brustad Melhus og Iris Verena Barth.

Sigmund Vegge har hatt undervisning for bachelorstudenter i Medievitenskap NTNU:

1: SMILE - med fokus på musikkvideoen og det visuelle 80-tallet.

Forelesning om musikkvideoen i Norge og verden på 80-tallet også knyttet opp mot egen praksis med tanke på utstilling som medium. Spesialomvisning i SMILE med fokus fra forelesningen.

2: Lydspor og Tape, Forelesning om tape-teknologi med demonstrasjoner og redigering på analoge medier.

Helle Singsaas og Mathias Østrem har hatt innledninger på Arbeidslivsseminaret på Institutt for musikk, NTNU. Helle Thomassen Singsaas og Tone Fegran har hatt forelesninger på Musikkpedagogikk i utvikling-konferansen (MiU23) DMMH og Nord universitet. Helle Thomassen Singsaas har også hatt forelesning på Musikk og helse, Nord universitet.

Mats Krouthen har holdt seminarer i forbindelse med ph.d.-prosjekt 2020-2023 "Människorna, musiken och de mekaniska musikinstrumenten i Norge cirka 1480-1890":

- 2. mars Tekstseminar Musikkvitenskap Gøteborgs universitet (GU). Delarbeid IV "Skivspeldosan som ett nytt musikmedium i Norge cirka 1890"
- 7. juni før-disputasjon Musikkvitenskap, GU v/ Toivo Burlin. Hele ph.d.-prosjektet.

Kolbjørn Vegar Os, Olaf Piekarski og Berit Bakosgjelten ved Rørosmuseet hadde forelesninger og byvandring for 80 arkitektstudenter, Ark 4. NTNU, mens handverkerne gjennomførte praktiske handverksaktiviteter med studentene.

Ina Neese frå Sverresborg har hatt forelesningen «Konservering i museums kontekst», LBAS2001 for Arkiv og samlingsforvaltning, NTNU.

Utviklingsenheten har også vært involvert i undervisning ved NTNU. Ann Siri H. Garberg ledet Workshop for masterstudenter på kulturminneforvaltning, NTNU, i Spectrum 5.0, har hatt dobbelforelesning om Samlingsforvaltning: Spectrum 5.0, Primus, Digitalt Museum og Samlingsnett for bachelorstudenter i kulturminneforvaltning og forelest om arbeidet med «Livsbilder» og andre basisutstillinger, også for bachelorstudenter i kulturminneforvaltning. Turid Nilsen har hatt forelesning om privatarkiv for bachelorstudenter på arkiv og samlingsforvaltning, NTNU.

Se vedlegg for ytterligere informasjon.

4.7 Forskning på samlingene

Det pågår tre doktorgradsprosjekter ved Ringve/Rockheim, der samlingene benyttes. Mats Krouthén skriver om mekaniske musikkinstrumentene, der Ringves samling inngår som forskningsobjekt. Han skal disputere i Göteborg i april 2024 med sin avhandling «Människorna, musiken och de mekaniska instrumenten i Norge cirka 1480–1890».

Synnøve Engevik arbeider med sin avhandling om populærmusikk som kulturarv. Dette undersøkes gjennom studium av Rockipedia, Rockheim sin samling og private samlinger. Vera de Bruyn-Ouboter arbeider med nedbryting av materialkombinasjoner og hvilken utfordring det er for konservering av musikkinstrumenter. I 2023 begynte Solveig Lønmo, NKIM på sitt doktorgradsprosjekt som del av prosjektet MUTE - Museums and Textiles in Trondheim.

Samlingene er også brukt av eksterne forskere. Hannah Ryggen-samlingen på Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum er spesielt populær, og det tilrettelegges for forskningsbesøk for å se på alt fra båttryer til stoler så langt det lar seg gjøre. Avtroppende direktør ved Tate Modern, Frances Morris, var på studiebesøk i juni med vekt på Hannah Ryggen-samlingen. Kuratorer og forskere fra Central Museum of Textiles Lodz Polen, besøkte museet, også de med vekt på Hannah Ryggen. Prosjektgruppen FLAME (Feminist Legacy in Art Museums), der NKIMs direktør deltar, fikk omvisning i museet under høstens samling i Trondheim.

Orkla Industrimuseum har bistått VisionTech med å hente ut gruvevann fra Gammelgruva til et forskningsprosjekt, og tatt imot Norsk Vitenskapshistoriekonferanse/Norsk Kjemisk Selskap for omvisninger og foredrag.

Ringve/Rockheim har hatt en rekke forskere på besøk. Simon Waters, instrumentmaker og utøver fra Queens University Belfast har hatt to-dagers workshop med museets ansatte der de jobbet med deler av fløytesamlingen og museets materiell/immateriell-skjema for å undersøke praksiser for bevaring og spilling på historiske instrumenter i museumssamlinger. Oddrunn Hegge, utøver og instrumentmaker, og Ingrid Lingås Fossum har jobbet med dokumentasjon av langleiker. Bjørn Aksdal med undersøkelser av Hoem-fioliner og musiker og komponist Knut Kvifte Nesheim har brukt Ringves samling av spillbare mekaniske musikkinstrumenter i utviklingen av ny musikk for OJKOS (the Orchestra of Jazz for Composers in Oslo). Kviftes arbeid har blant annet innebåret å programmere ny musikk på stiftvals og pianorull.

Forskergruppa «Profesjon, praksis og utvikling i barnehage og skole» fra Nord Universet fikk tilpasset omvisning ved kulturhistoriker på Norsk Døvemuseum for å se nærmere på spesialpedagogikkens historie.

Samlingene ved Trondheim Kunstmuseum er brukt i forbindelse med bokverk om Håkon Bleken, Harriet Becker og Gunnar Berg og prosjektet MUTE og i samarbeid med Society for Artistic Research (SAR) og NTNU om utstillingen «Søsterløs». Dessuten har museet deltatt i et utstillings- og bokprosjekt om Else Hagen i samarbeid med Nasjonalmuseet, Stavanger Kunstmuseum og Kunstsilo. Museet har deltatt i utvikling av utstillingen som skal vises i fire norske byer og deltar som medforfatter av en bok om kunstneren.

4.8. Publikasjoner

MiST deltar aktivt i Cristin-nettverket og er oppdatert på overgangen til Nasjonalt Vitenarkiv. MiSTs ansatte har pr. 31.12.2023 252 forskningsresultater i Cristin.

Det ble i 2023 utgitt seks større publikasjoner, derav to årbøker fra Kystmuseet og Rørosmuseet. Trondheim Kunstmuseum har skrevet boka «Snakk om kunst» som Museumsforlaget presenterer på følgende måte:

«Å sette ord på det man ser i et kunstverk, er å lære seg å se og tolke. Hva betyr det egentlig at noe er malerisk? Og hva med det gygne snitt? Kanskje ser vi ulike ting? Boka «Snakk om kunst» forklarer malerier og andre kunstverk gjennom enkle oppgaver du kan prøve deg på selv»

Boka er nylig kjøpt inn av Innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa for barn og unge.

NKIM har vært delaktig i en antologi om Jens Thiis og kunstens dekorative prinsipp, museets direktør fra 1895 til 1908. Konservator Morten Spjøtvold (som sluttet ved museet i 2023) var en av redaktørene. Antologien er utgitt av Museumsforlaget i 2023, men lanseres i februar 2024.

Trondheim kunstmuseum har utgitt en stor utstillingskatalog på 250 sider med tittelen Sisterless - Yaniya Mikhailina, og Ringve/Rockheim har laget en større katalog om utstillingen «Lost Voices-listening under the surface», med bidrag fra flere.

Det er skrevet tre fagfelleverderte artikler i 2023, en artikkel skrevet av en av Ringve/Rockheims konservatorer i tidsskriftet "Conservation-restauration des biens culturels, Dossier Instruments de musique" publisert i det franske konservatorforbundet "Association des restaurateurs d'art et d'archéologie de formation universitaire og artikkelen "Unravelling the history of a venetian antiphony", der en annen av Ringve/Rockheims konservatorer er medforfatter, publisert online av Cambridge University og en fagfelleverdert artikkel er skrevet av en ansatt ved Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum

I tillegg er det skrevet sytten andre fagartikler, noen ansatte har flere bidrag. Det er to fagartikler i konferansepublikasjonen CIMCIM proceedings, utgitt som online publikasjon i 2023, åtte

årbokartikler, flere bidrag i utstillingskataloger, ett essay, en artikkel i et medlemsblad, en populærvitenskapelig artikkel publisert online om sammenheng mellom tegneserier og populærmusikk og utstillingen «En fyr med tusj» på Rockheim, en kronikk er skrevet i anledning utstillingen «Søsterløs» som handler om at museer er et sted for ytring og et sted der en kan lytte til stemmer fra hele verden. I tillegg er det artikler på Digitalt museum, to er skrevet av hospiterende studenter.

Det er videre skrevet fem kronikker i Adresseavisen og Trønderdebatt, i tråd med MiSTs mål om å være synlig i samfunnsdebatten. Tre av kronikkene er knyttet til den pågående prosessen om nytt museum for kunst og form, en i forbindelse med trusler om nedleggelse av musikklinjer i videregående skole og en om foreslåtte endringer i konsesjoner for visningsanlegg i havbruket.

MiST hadde i 2023 seks ansatte med dr. grad, fem med autorisasjon som førstekonservator NMF og seks med autorisasjon som konservator NMF og fire doktorgradsarbeider i gang, som nevnt tidligere. Ringve/Rockheim har en egen Forsknings- og kunnskapsutviklingsplan (2022 -2027) og gjennomfører Kunnskapslab som faglig møteplass i organisasjonen med deltagelser fra ansatte i flere av avdelingene. De ønsker å signalisere en bred inngang til FoU-begrepet, og en ambisjon om at kunnskapsutvikling skal være knyttet både til forvaltning og formidling. Denne ambisjonen ligger også til grunn for MiSTs nye plan for kunnskapsutvikling. Alle museene skal i sine handlingsplaner sette realistiske mål for sin kunnskapsproduksjon.

Museumsforlaget AS er et datterselskap av MiST og formålet med opprettelsen var bl.a. å styrke publiseringsarbeidet i MiST. Forlaget er et nisjeforlag som utgir bøker om kulturarv, og satser på historie, arkeologi og andre fag som forteller om fortid og nåtid - for framtida. Museumsforlagets utgivelser har høy faglig kvalitet og forlaget er godkjent som publiseringskanal for vitenskapelig publisering.

4.9. FoU-prosjekter

Flere av museene deltar i forsknings- og utviklingsprosjekter sammen med en rekke partnere fra inn- og utland.

4.9.1. Internasjonale prosjekter

ICH Dance as living heritage

Ringve/Rockheim deltar i et EU-prosjekt (Creative Europe) om dans på museum og metoder for at museer skal bli dansearenaer i sitt lokalmiljø. De jobber med utgangspunkt i «safeguarding»-begrepet i UNESCO-konvensjonen om immateriell kulturarv. Prosjektet ledes av Senter for Folkemusikk og folkedans, Norge. Andre partnere er Cemper, Belgia, Astra Museum, Romania, Hungarian Open air museum, Ungarn, Hellenic Folklore Research Centre, Hellas og Slovene Ethnographic Museum, Slovenia.

Restoration and revitalization of the historical monument House of Arts

I 2020 startet et 4-årig prosjekt, *Restoration and revitalization of the historical monument House of Arts* – Center for Activities and Regional Resources (C.A.R.R.), finansiert gjennom EØS, EEA Norway

Grants, i samarbeid med Astra Museum i Sibiu, Romania. Sverresborg Trøndelag folkemuseum og Rørosmuseet deltar i prosjektet som har til formål å styrke formidlingen av og kunnskap om tradisjonelt bygningshåndverk. I februar 2023 laget Riksantikvaren en film om prosjektet, med opptak på Sverresborg. Filmen ble vist i nettverksmøte for EØS-prosjekter i Oslo i august.

I februar kom en stor delagasjon fra Romania til Rørosmartna'n, både fra nasjonalt og regionalt nivå ledet av Astra-museets direktør. Dette var et sideprosjekt der rumenerne ønsket å lære mer om hvordan verdensarv-steder kan arbeide for å skape aktivitet og merverdier, med tanke på utvikling av Transilvanias to verdensarvsteder. Fra norsk hold deltok en rekke sentrale verdensarvaktører på Røros, MiSTs direktør, riksantikvar Hanna Geiran og flere fra Kulturdirektoratet og Riksantikvaren.

I august 2023 var det et partnermøte for pedagogene i Romania, der tilgjengelighet var tema. Midler fra prosjektet bidrar i arbeidet med restaurering av stuelåna fra Litjbuuan i Meldal. Dette arbeidet har pågått hele 2023. En masteroppgave fra NTNU er skrevet om Litjbuuan som læringsarena for tradisjonshåndverk.

Sverresborg har utviklet et populært tilbud for VG2 tømmer der elevene får lære om tradisjonelt bygningshåndverk og lære å bruke gamle redskaper - *Fra skog til hus*. I november deltok en handverker og en pedagog fra Sverresborg på et nettverksmøte for yrkesfag, bygg og anlegg med 90 yrkesfaglærere fra hele Trøndelag. De presenterte prosjektet og snakket om hvordan Sverresborg kan være en alternativ læringsarena i tradisjonelt bygningshåndverk.

Museum Why?

KIASMA (FI), Museet for samtidskunst Roskilde (DK), Malmö kunstmuseum (SE) og Art as Forum Research Centre, Københavns Universitet (DK) har sammen med Trondheim kunstmuseum etablert et treårig museumsfaglig nettverksprosjekt som har som mål å etablere faglige nettverk mellom mellomstore museer i Norden der kunnskapsutveksling står sentralt. De ser på fremtidens museer og museer som gjennomgår ulike endringsprosesser med tanke på flytting, omorganisering og mer. Prosjektet er finansiert av Kulturkontakt Nord. To av kunstmuseets ansatte deltok på seminaret LEAVING THE MUSEUM, AS WE KNOW IT Exploring new ways of being a museum i regi av Museet for samtidskunst i Roskilde i oktober.

Nordic World Heritage VR-network

Dette er et kompetansehevingsprosjekt innenfor virtuell og utvidet virkelighet (VR/AR).

Rørosmuseet samarbeider med fire andre verdensarvsteder: Thingvellir på Island, Kongernes Jelling i Danmark, de dekorerte Hälsingagårdene i Sverige og Kvarken i Finland. Prosjektet er finansiert av Nordisk Råd.

4.9.2. Nasjonale prosjekter

I desember 2022 fikk *MUTE: Museums and Textiles in Trondheim* positivt svar på søknad på utlysningen *Samarbeidsprosjekt for å styrke forskning og forskerrekruttering i museene* i regi av Forskningsrådet, som ett av tre prosjekter nasjonalt. MiST ved Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, Trondheim kunstmuseum og Sverresborg Trøndelag folkemuseum deltar i et samarbeid med NTNU, Universitetet i Bergen og forskergruppen *FLAME*. Solveig Lønmo, NKIM startet i 2023 som doktorgradstipendiat ved Institutt for kunst- og medievitenskap, NTNU, som del av MUTE-prosjektet. I underprosjektet *Textile Vocabularies* undersøkes måter tekstiler har blitt beskrevet og kategorisert i

forskjellige typer av samlinger/databaser; et kulturhistorisk museum, et kunstmuseum og et kunstindustrimuseum. MUTE vil foreslå et nytt felles vokabular. *Critical Textiles* – her vil en kritisk gjennomgå de siste 10 års utstillinger av tekstilkunst i Norge og se på hvordan tekstiler har blitt iscenesatt og italesatt.

Flame -The Feminist Legacy in Art Museums. Ingrid Lunnan Nødseth fra Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum deltar i dette forskningsprosjektet som handler om kvinnelige kunstnere med vekt på det demokratiske problemet at kvinnelige kunstnere er underrepresentert i kunstmuseenes samlinger, og hvordan en kan gi større plass til kvinnelige kunstnere. Prosjektet vil blant annet gjennomføre empiriske studier knyttet til feminist avant-garde på 1970-tallet. FLAME organiserte et åpent seminar i Trondheim i september med innledere fra blant annet Storbritannia og Sverige og med besøk på kunstindustrimuseet. MUTE er å anse som et søsterprosjekt av FLAME.

Else Hagen Mellom mennesker er et utstillings- og bokprosjekt. Trondheim kunstmuseum har deltatt i utviklingen av utstillingen og deltar som medforfatter i den kommende boken. FoU formidlingsprosjekt inngår i arbeidet. Samarbeidet foregår mellom Trondheim kunstmuseum, Nasjonalmuseet, Stavanger Kunstmuseum og Kunstsilo.

4.9.3. Museumsnettverk

Rørosmuseet deltar i det kulturelfinansierte nettverksprosjektet *Tradisjonshåndverk på film* sammen med andre museer i nettverket for bygningsvern og tradisjonshåndverk. Museet har vært ansvarsmuseum i nettverk for tradisjonshåndverk og bygningsvern i 2023.

Kunstindustrimuseum deltar i Herregårdsnettverket, som har gitt ut en felles publikasjon Amundsen/Aske/Rodvang (red.): *Opphøyd og oversett. Norske Herregårdsmuseer*. Boka ble lansert i januar 2023.

Ringve/ Rockheim leder musikknettverket, et nasjonalt museumsnettverk for musikk og musikkinstrumenter på oppdrag fra Kulturrådet. Det har vært gjennomført digitalt oppstartsmøte og en fysisk samling på Valdres Folkemuseum i 2023. Dette var en restart for nettverket og tema på samlingen var faglig samarbeid og utvikling i nettverket fremover. Det var 20 deltagere på samlingen. Det ble vedtatt at nettverket skal jobbe med en søknad på utviklingsmidler fra Kulturdirektoratet i 2024, der Ringve/Rockheim skal utforme søknad.

Alle MiST-museene inngår i flere museumsnettverk, men er mer eller mindre aktive.

4.9.4. Lokale og regionale prosjekter

Innherredsåttprosjektet: Dokumentasjon og registrering av naust og båter i indre del av Trondheimsfjorden for om mulig å finne sjeldne båter av innherredsåtttypen. Kartlegging av naustene foregår i en app, mens båtene blir registrert manuelt. Museet Kystens Arv har samarbeidet med Trøndelag fylkeskommune og private båteiere. Museet har også arbeidet med et prosjekt om *bygging av en samisk klinkbygd ått* i samarbeid med Saemien Sijte, Aarjel Saemiej Skuvle og Forbundet Kysten. Prosjektet er finansiert av Forbundet Kysten og Sparebankstiftelsen DNB. Museet deltar også i prosjektet *Digitalisering av tradisjonsått ved norske museer* i samarbeid med Norsk Maritimt Museum, Museum Vest, Nordlandsmuseet, Bredalsholmen Dokk og Fartøyvernssenter, og

arbeider med *3D fotografering i samlingsforvaltning* i samarbeid med Nordnorsk fartøyvernssenter ved Gunnar Holmstad. Dette prosjektet er støttet av Stiftelsen UNI. Fotogrammetri benyttes i forbindelse med kassasjon av båter og som formidling av båter som ikke står i utstilling.

MUSEAL – museet som alternativ læringsarena er et nettverk startet av NTNU, Institutt for lærerutdanning etter et seminar i januar 2023 med formål om å ivareta den faglige kontakten mellom lærerutdanning og museer. Museene i MiST som arbeider med barn og unge deltar i samarbeidet sammen med Falstadsenteret, Jødisk museum i Trondheim, Justismuseet, Vitenskapsmuseet, Medisinsk museum ved St. Olavs hospital og Museene Arven.

Alle museene har naturligvis interne prosjekter, som er for mange å nevne, men vi kan likevel trekke fram to arkivprosjekter som har fått eksterne midler fra Arkivverket. Trondheim kunstmuseum ordner arkivet etter Trondhjems Kunstforening for perioden 1845 - 1997. Cirka 35 hyllemeter materiale som er direkte knyttet til Trondheim kunstmuseums samling, mens Orkla Industrimuseum arbeider med Orklaarkivene.

4.10. Deltagelse på nasjonale og internasjonale konferanser

Kompetanseutvikling i museumssektoren skjer i stor grad gjennom deltagelse på seminarer og konferanser. I 2023 har det vært stor deltagelse både fysisk, i webinarer og ved strømming. Dette er en bærekraftig måte å skaffe seg mer kunnskap og kompetanse på, men erstatter likevel ikke de fysiske møtene. Noen seminarer har hatt enkeltdelegater fra MiST, mens andre har hatt en rekke delegater fra organisasjonen og det har vært et bredt spekter av tema.

Marianne Zamecznik deltok med paper: “Den ensomme rytters trixbox” i Kunstsentrene kunstkonsulentkurs Modul 1 i Oslo 20. og 21. november i regi av Kunstsentrene i Norge.

Pjotr Juga hadde en presentasjon av “Fra Rayhorn til Rapmus – fra et museumsobjekt til et nasjonalt forskningsprosjekt” (på polsk) i seminaret FUTURE of the PAST, Torun, Polen i juni.

Annabella Skagen holdt åpningsforedraget med tittelen «En by-to scener, Teater i Trondheim 1800-1814» på Midtnorsk historieseminar 2023 (arr. Den norske historiske forenings lokallag i Trøndelag) 30. august.

Flere har vært på reiser som del av prosjekter. En stor gruppe fra Rørosmuseet, Sverresborg og Fellesadministrasjon/Utviklingsenheten var en uke i Sibiu, Romania i forbindelse med EØS-prosjektet *House of Arts* i august. Rørosmuseet har vært på samlinger i prosjektet Nordic World Heritage VR-network, sammen med Thingvellir på Island, Kongernes Jelling i Danmark, de dekorerte Hälsingagårdene i Sverige og Kvarken i Finland med en samling på Røros i mars, i Hälsingland i oktober og i Berlin i november. Ansatte fra Ringve/Rockheim var i Belgia i januar/februar og i Sibiu i oktober gjennom *ICH – dance as living heritage* og der flere hadde innlegg. Museumsdirektør og hovedkurator fra Trondheim Kunstmuseum deltok i seminarer i regi av Museum Why? og FLAME

Flere ansatte deltok på Det nasjonale museumsmøtet i Stavanger i mars, e-kulturseminar ved Oslofjordmuseet i september, på Kulturdirektoratets museumskonferanse om tilgjengelighet i oktober, ABM-konferanse i Mo i Rana i september, Nasjonalmuseets formidlingsseminar i oktober, Workshop i regi av Kulturdirektoratet: «Koordinert samlingsutvikling, KulturNav, Primus og farkoster» i Trondheim i november 2023, digital deltagelse på Samlingsforum arrangert av Riksantikvarieämbetet i desember, Bygg og bevar, Riksantikvarens og NIKUs arrangementer gjennom året, Verdensarvforum, fagdager om Klima og museumssamlinger og Nordisk instrumentseminar.

Se vedlegg for detaljer.

5. IMMATERIELL KULTURARV

I MiSTs nye plan for kunnskapsutvikling er immateriell kulturarv et av satsingsområdene, og det er planlagt og budsjettet med et flerårig internt prosjekt der flere av museene deltar nettopp innenfor immateriell kulturarv. De fleste av museumsavdelingene arbeider til daglig med den immaterielle delen av kulturarven både med tanke på forvaltning, forskning og formidling. Formidling av menneskelig kultur innebærer formidling av immateriell kulturarv, så det materielle og det immaterielle er tett sammenvevd og ligger som et viktig grunnlag for det museale arbeidet med dokumentasjon, med proveniens og i tolkningen av ulike kulturminner.

Samlet arbeider museene med alle elementer som KUD etterspør i rapporteringen:

- a) kunnskap om naturen og universet
- b) mattradisjoner
- c) muntlige tradisjoner og uttrykk
- d) sosiale skikker, ritualer og festiviteter
- e) tradisjonelt håndverk
- f) utøvende kunst og
- g) annet

Alle museene har i sine handlingsplaner en tydelig retning for arbeid med feltet.

Klinkbåttradisjonen fikk sin anerkjennelse fra UNESCO ved at den nordiske klinkbåttradisjonen ble skrevet inn på UNESCOs representative liste over immateriell kulturarv. I 2023 skrev Museet Kysten Arv under på Det nordiske klinkbåt Charter (charter for vern av de nordiske klinkbåttradisjoner) sammen med alle ledende museer og båtbyggeri i Norden. Charteret styrker klinkbåttradisjonen og holder liv i satsningen på klinkbåttradisjoner. Museet Kystens Arvs båtbyggeri viderefører denne kulturarven gjennom daglig utøvelse av håndverket der kunnskap overføres fra generasjon til generasjon, gjennom lærlinger og hospitanter fra andre båtbyggeri i Norge og Skol Ar Mor i Frankrike.

Rørosmuseet har lagt spesielt vekt på handverksdokumentasjon og -opplæring gjennom Bygningsvernssenteret. Bygningsvernet er i stor grad basert på handbåren kunnskap, og arbeider aktivt for å gjenvinne tapt kunnskap innen tradisjonelt bygghåndverk. Bygningsvernssenteret søker til enhver tid å knytte de ulike istandsettingsprosjektene til kunnskapsbygging gjennom kursvirksomhet, opplærings samarbeid med fagskole og samarbeid med lokale håndverkere.

5.1. Kunnskap om naturen og universet

Gjennom skoleprosjektet *Verdensarven som veiviser* formidler Rørosmuseet ulike former for immateriell kulturarv på de forskjellige klassetrinn; kunnskap om jordbruk, besøk i Olavsgruva med læring om bergverksteknikker, arbeidsprosessene i smeltehytta og kunnskap om kobberproduksjon. De har et formidlingstilbud om samisk levesett for 4.trinn, geologiopplegg for 5.trinn og et opplegg om natur og kultur på 8.trinn. Tradisjonelle driftsmåter og handverk i samisk tradisjon er også en viktig del av Rørosmuseets arbeid med immateriell kulturarv. Dette formidles primært gjennom utstillinger og foredrag, men er også et viktig område for innsamling av dokumentasjon. At Rørosmuseet fikk på plass bevilgninger til Doktortjønna gir museet ytterligere mulighet til å arbeide med naturarv.

Kystmuseet formidler kunnskap om kulturlandskapet og naturressurser i kulturlandskapet på Dolm. Museet Kystens Arv har i 2023 arrangert to praktiske kurs på sjøen: Segling med råsegl og introduksjon til bruk av trebåt.

Lydinstallasjonen «Lost voices – listening under the surface», vist på Ringve i 2023 omhandler lyder under havets overflate, lyder vi ikke kan høre og som ikke kan fanges uten hydrofon. Utstillingen peker på utfordringene menneskeskapt støy har for livet i havet.

5.2. Mattradisjoner

Sverresborg berører temaet mattradisjoner i omvisninger i de antikvariske bygningene, og har et eget skoleopplegg kalt «Snipp, snapp brennsnute».

Rindal skimuseum/Orkla Industrimuseum har et pedagogisk opplegg om potet- og høstferie der barn og unge får mulighet for å være med å dyrke potet gjennom å sette potet, høste og ikke minst lage mat av poteten. Gjennom samarbeid med venneforeninger og eksterne aktører har museet formidlet matkultur til en bred målgruppe.

5.3. Muntlige tradisjoner og uttrykk

Kystmuseet eier slektsdatabasen Hitterslekt og nettstedet har mye besøk.

Sverresborg arbeider med eventyrformidling både gjennom dramatiseringer, omvisninger og arrangement, og har laget en eventyrsti med skulpturer av kjente eventyrfigurer. I kulturhistorisk åpen barnehage, Sverrestunet, formidles kulturarv til museets yngste gjester. Formidling av samisk tradisjon og kulturarv er også knyttet til myter og språk og gjerne med gjenstander som kan forsterke fortellingen.

5.4. Sosiale skikker, ritualer og festiviteter

I 2023 er det også arbeidet en del med folkemusikk og dans. I samarbeid med venneforeningene Røros museums- og historielag og Folkemusikkarkivet for Rørosområdet arrangerte Rørosmuseet folkemusikkveld i Sleggveien sommeren 2023. Her ble folkemusikken fra distriktet fremført av en rekke tradisjonsbærere. Utstillingen «Dans med oss» ble vist på museet vårsemesteret 2023, og i forbindelse med dette, ble det arrangert dansekvelder i samarbeid med Seniordansen i Røros, Ålen

og Os, og i samarbeid med barnedansgruppa på Røros var det dansekveld i Smelthytta. Her ble det undervist i lokale dansetradisjoner. Under Rørosmartnan holdt museet arkivdansekonsert i Smelthytta, i tillegg til flere folkemusikkonsserter.

I juni arrangerte Rørosmuseet «Sommerkveld ved Doktortjønna» med to lokale band, og muligheter for sang og dans på tvers av generasjonene, og i desember ble danseutstillinga «Systerspel» åpna i Smelthytta. Museet har en rekke arrangementer som henvender seg til familier, bl.a. juleverksted og -fest i Smelthytta, uteaktiviteter under Rørosmartnan (immateriell kulturarv) og Julemarked Røros.

Ringve/Rockheims mest langsiktige arbeid med immateriell kulturarv er knyttet til dans, i samarbeid med Senter for folkemusikk og folkedans. Å jobbe med et annet solid fagmiljø sikrer videre kompetanseutvikling. Museet deltar i Creative Europe-prosjektet ICH Dance as living heritage. Prosjektet ledes av Norsk senter for folkemusikk og folkedans. Målet er å utvikle metoder for bruk av museene som arenaer for dans i lokalsamfunnet som er systematiske og bærekraftige. Prosjektet varer fra 2022-2025.

«Danseinnykk» er et tilbud til dansegrupper som får overta scenen på Rockheim på enkelte lørdager i året for å vise fram og åpne for rekruttering til levende dansetradisjoner.

5.5. Tradisjonelt håndverk

Båtbygging er ett av de håndverkene som har særlig vekt i MiST. Dette er handlingsoverført kunnskap der lærlingen lærer ved å herme etter mesteren. Museet Kystens Arv har to lærlinger og en tok fagprøve i båtbyggerfaget i 2023, mens en ny fikk kontrakt. Båtbyggeriet har to båtbyggere. Båtbyggeriet samarbeider med flere og tar imot elever fra Skol Ar Mor i Frankrike. Museet er opptatt av den klinkbygde båten også regionalt og har i 2023 drevet videre to dokumentasjonsprosjekter:

1. *Innherredsbatprosjektet*, dokumentasjon av alle naust i indre del av Trondheimsfjorden. Prosjektet er et samarbeid med Trøndelag fylkeskommune.
2. Bygging av sørsamisk klinkbygd båt som skal gis til den samiske skolen i Snåsa.

Rørosmuseet har lagt spesielt vekt på håndverksdokumentasjon og -opplæring gjennom Bygningsvernssenteret. En søker til enhver tid å knytte de ulike istandsettingsprosjektene til kunnskapsbygging. Det avsettes jevnlig tid til at handverkerne presenterer problemstillinger fra prosjekter for hverandre og til diskusjon. Opplegget har fått navnet 'Læring og Latter', og er en øvingsarena for faglig drøfting. Det er gjennomført handverkermøter og noen mindre kurs og workshops med ulike tema for distriktets handverkere. Det er også gjennomført workshops med innføring i bygningsvern for byggfagelever og lærlinger i videregående opplæring knyttet til pågående istandsettingsprosjekter. Bygningsvernssenteret er også læringsarena for Fagskolen Innlandets tilbud Bygningsvern 1 og Bygningsvern 2.

Under Rørosmartnan arrangerer Rørosmuseet handverksmartna der publikum i alle målgrupper får ta del i ulike typer immaterielle utrykk. Det holdes fortellerstunder ved bålet, det er praktiske opplegg for barn, bl.a. snekring av treleker, bokbinding og smiing. Det er i tillegg demonstrasjoner av verneverdige tradisjonshåndverk, som håndbokbinding, treskjæring, smiing mm. Her samarbeider museet med bl.a. Hjerleid videregående skole og handverkere.

Rørosmuseet og Sverresborg deltar i EØS-prosjektet *House of Arts* i samarbeid med Astra museum i Sibiu, Romania. Dette prosjektet ivaretar og formidler tradisjonshåndverk knyttet til bygningsvern. Sverresborg har utviklet et eget skoleprogram, i særlig grad elever fra Vg2 tømmer, som del av prosjektet, der de får prøve tradisjonelle redskaper. Sverresborg er i gang med å utvikle langsiktig samarbeid med byggfaglærere som ønsker å hospitere på museet og håper å komme inn på Den kulturelle skolesekken for videregående skole.

Samiske og romske håndverkstradisjoner ble presentert i forbindelse med *Lorck Schive Kunstpris 2023* på Trondheim kunstmuseum. Prismottager Joar Nango videreførte sitt samarbeid med den romske kobbersmeden Lajos Gabor fra Romania. Lajos kom til Trondheim, og i parken utenfor sommerinngangen til Trondheim kunstmuseum ble det etablert en grue, hvor han utførte sitt arbeid, i uken før utstillingen åpnet. Lajos er etterkommer av generasjoner med kobbersmeder og fortalte engasjert til alle som ville høre om håndverket og historien. Lampene han laget utenfor museet ble del av Nangos utstilling og føyde seg inn i tematikken der, som kretset rundt samiske håndverks- og arkitekturtradisjoner, og andre urfolksuttrykk som alternativer etter kapitalismens fall.

Rindal skimuseum har arbeidet med den immaterielle kulturarven gjennom å tilby publikum mulighet for å selv erfare hvordan det er å gå på treski. I tillegg gir prosjektet museet nyttig kunnskap og erfaringer om hvordan en skal behandle og vedlikeholde treski, hvordan de skal smøres og ikke minst hvordan forskjellige typer ski egner seg til ulikt bruk. Dette er frem til nå gjort gjennom opplæring og samarbeid med eksterne aktører.

Kystmuseet arrangerte en dag med temaet levende kystkultur, hvor personer med ferdigheter og handverk fikk vise frem sin immaterielle kulturarv på et framvisermarked.

Museet Kystens Arv har også tre midlertidige utstillinger hvert år under overskriften «skaperglede». Her fremheves gleden ved å skape noe med rot i håndverk og kunsthåndverk. Museet har hatt utstillinger med om tredreiing, strikking, keramikk, spikking og foto. Felles for dem alle er at kunnskapen er basert på erfaringskunnskap, sansning og håndlag.

Orkla Industrimuseum har tilbudt kurs i å lage tradisjonelle halmkroner, noe som er en håndarbeidsteknikk som står på Norges husflidslags rødliste. Kurset ble arrangert på Meldal bygdemuseum i samarbeid med Meldal hagelag og Meldal Husflidslag. I Maulåna på bygdemuseet finnes to flotte eksemplarer av slike halmkroner der de pynter finstua. Halmkronene er en tradisjonell dekorasjon, en uro, laget av halm eller strå, laget og hengt opp innendørs i forbindelse med jul.

5.6. Utøvende kunst

Gjennom hele året har performance vært en del av utstillingsprogrammet på Trondheim kunstmuseum. I *The Future is _____* ble Lawrence Malstaffs verk *Shrink* vist seks ganger. Ahmed Umars performance *The Third* var hoveddelen i hans bidrag til prisutstillingen *Lorck Schive Kunstpris 2023*. Han utførte en tradisjonell sudansk brudedans, et rituale forbeholdt kvinner. I verket både videreførte han et tradisjonelt danseritual fra sin kultur, og markerte et opprørsk brudd med en kultur som ikke anerkjenner noen annen kjønnsidentitet enn en streng todeling. Performansen ble fremført tre ganger i løpet av utstillingen.

Performansen *Family* av Francesca Grilli ble utført i oktober. I verket synger en familie seg gjennom samlingsutstillingen. De synger til verkene, om verkene og med verkene. Verket ble fremført på åpningsarrangementet til «Å lære av kunstneren», samlingsutstillingen.

Jordan Sand gjennomførte to performanser i utstillingen *Å gjere det mjukt* (mai og november). Sand er musiker og komponist, med vekt på kontrabass og vokal. Hennes performanser var improviserte musikalske møter mellom skulpturene i utstillingen og hennes kontrabass og vokal.

Tema for den nye samlingsutstillingen på Trondheim kunstmuseum er kunstnerens metodiske tilnærming til kunst, som har stor verdi for samfunnet og historien. En sentral del av den immaterielle kulturarven er kunsthistorien. Fortellingen om kunstens historie er i endring. Denne revisjonen har tvunget seg frem i en tid da hele den vestlige historieskrivingen settes under lupen, drevet frem av spørsmålet: *Hvem sin historie?* Boka *Snakk om kunst* presenterer en rekke begreper som brukes når det snakkes om kunst. Intensjonen er å gi leserne et språk og en vei inn i samtaler om kunst, slik at terskelen for å dele tanker og opplevelser blir lettere.

Mange ansatte på Ringve/Rockheim er utøvende musikere og gjennom program som *Allsang på Rockheim, Husker du...* og omvisninger, der omviserne spiller på flere typer instrumenter, formidles klingende musikk.

5.7. Annet

Orkla Industrimuseum har startet restaureringsprosjekt av kisivogner hvor Meldal Videregående Skole er med som samarbeidsaktør. Elever får innføring i og utøver oppgaver med eldre industrielle teknikker for vedlikehold og istandsetting. Prosjektet vil dermed videreføre tradisjonskunnskap innen industrielt håndverk.

Kystmuseet er fortsatt støttespiller for den frivillige foreningen Harald Aukas båt motorsamling, hvor kunsten å vedlikeholde og reparere eldre båt motorer holdes i hevd.

I Ringve/Rockheims forvaltning av gjenstander må immaterielle og materielle kulturhistoriske verdier jevnlig veies opp mot hverandre. Konservator Vera de Bruyn-Ouboter har utviklet skjemaet *material/immaterial* for å kunne vurdere ulike kulturhistoriske verdier med tanke på dokumentasjon, bevaring og muligheter eller risiki ved spill/ikke-spill. Skjemaet ble prøvd ut i samarbeid med organolog Simon Waters og fløytemaker Bodil Disen i 2023. Målet er å utvikle nye praksiser for vurdering av bruk av instrumenter i museumssamlinger der de immaterielle verdiene vektlegges høyere enn før.

Musikkinstrumenter er materielle forutsetninger for og resultat av immaterielle praksiser. Ringve/Rockheim jobber med den immaterielle delen av instrumentsamlingen på ulike måter – på den ene siden med tilknytning til musikk og musikalske praksiser, og på den andre til instrumentbyggingstradisjoner og håndverk. I museets innsamlingsplan (2023–2027) er immateriell kulturarv forstått som del av museets ansvarsområde, med utgangspunkt i musikk som en relasjonell praksis (*musicking*).

Utstillingen «Mitt stille land», som ble avsluttet i mai 2023, undersøkte og formidlet opplevelsen av et samfunn uten live-musikk i pandemien. Dette var et forsøk på å lage en immateriell utstilling om et immaterielt tema, hvor bilder, lyd og lys ble bruk som kuratoriske strategier i kombinasjon med publikums samskaping.

Trondheim kunstmuseum gjennomførte i 2023 et stort prosjekt, med de over 350 verkene etter maleren Hans Ryggen som befinner seg i museets samling. Arbeidet med disse verkene har gitt vesentlig ny innsikt i materialbruken og malingsteknikk hos kunstneren Hans Ryggen. Dette handler også om immateriell kulturarv.

Museet er også opptatt av å diskutere immaterielle aspekt ved kunstverk og dokumentasjonen av dette, med studenter som er på besøk. Hvilke aspekt blir dokumentert ved verk som i prinsipp er immaterielle (performance, lydverk), men som også består av materiale, i hvilken grad er verksproduksjonen dokumentert, og hvilken grad av løpende dokumentasjon er tilstrekkelig for temporære verk, hvilket språk brukes når en dokumenterer verk, og klarer vi å identifisere de immaterielle aspektene på en måte som kan overføres til neste generasjons forvaltere.

6. HELHETLIG SAMLINGSUTVIKLING OG TRYGG IVARETAKING

Forvaltning av den materielle og immaterielle kulturarven i våre samlinger er ett av museets kjerneområder. Forvaltning krever både økonomiske og fysiske rammer, og ikke minst kunnskap og overblikk.

Museumssamlingene består av mange objekter; noen på størrelse med et knappenålshode, andre store, tunge og vanskelig å telle. MiST forvalter fire teknisk-industrielle anlegg med to gruver, museumsjernbane og et avishus. Thamshavnbanen har 25 km med jernbanespor bestående av banelegeme, skinner, sviller og pensler, kjøreledningsanlegg, tunnel samt bruer, kulverter, overganger, underganger og fegater. Til sammen 18 bygninger og alt rullende materiell i form av lokomotiv og jernbanevogner er omfattende forvaltningsmessig. Rørosmuseet har store oppgaver knyttet til Røros bergstad og Circumferensen sin verdensarvstatus tildelt av Unesco, med forvaltning av de statlig eide byggene og anleggene etter Røros Kobberverk. Denne typen museumssamlinger kan ikke tallfestes på samme måte som gjenstander og kunstverk, og kompleksiteten i samlingene kommer dermed ikke til syne i statistikken. Samlingene består også av omfattende fotosamlinger, med samlingen etter fotograf Schrøder, som forvaltes av Sverresborg, som desidert største samling.

Det er gjennomført en større utredning omkring status for museenes samlinger og magasinbehov. MiST har fått dette oppdraget fra Trøndelag Fylkeskommune og omfatter alle konsoliderte museer i Trøndelag. Konservator Sveinung Søyland Moen har i samarbeid med materialkonservator Pjotr Juga foretatt en grundig kartlegging som har resultert i rapporten «Frå uthus til magasin».

MiST har også i 2023 deltatt i utviklingen en DAMS-løsning, i et prosjekt ledet av KulturIT. DAMS står for Digital Asset Management System og skal sikre mediefiler i en skylagringsløsning. I 2023 har flere av museene tatt dette i bruk blant annet også til å lagre foto tenkt brukt i forbindelse med markedsarbeid og kommunikasjon.

6.1. Samlingsutviklingen

Nøkkeltall samlinger

Nøkkeltall Bygninger, gjenstander, foto						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kulturhistoriske bygninger	222	210	275	272	268*	268
Andre bygninger	42	43	44	48	48	45
Kunsthistoriske gjenstander	35 821	35 830	35 830	36 157	36 285	36 339
Kulturhistoriske gjenstander	170 775	171 826	187 483	191 521**	230 104	229 985
Foto	2 060 190	4 063 825	4 080 255	5 231 602***	5 236 650	7 924 992
Båter/farkoster flytende	17	18	3	4	4****	4
Båter/farkoster på land	117	119	121	122	124	117
Samlinger på DigitaltMuseum	94 732	105 190	114 947	123 374	132 190	141 371*****

*Sverresborg har redusert sitt tall på kulturhistoriske bygninger etter revisjonsarbeid.

** Dokumentasjons- og digitaliseringsarbeid gir en stadig bedre oversikt over samlingene og det bidrar til økte tall.

*** Den store økningen i antall foto skyldes at en i forbindelse med digitalisering av portrettarkivet i Schrøder-samlingen, har funnet at det etter fargefotoets inntreden viser seg å være et større antall negativer pr. konvolutt enn ved svart/hvitt-negativer.

**** Båtene Utsetø og Guri Kunna, Shetlandsskøyta Vita og SDS Hansteen.

*****Tallet er hele museumsnummer og er sammenlignbart med tidligere års tall, og kan leses direkte ut fra DigitaltMuseum. Dersom en tar ut antall publiserte objekter i Primus, er tallet mye høyere, nesten 210 000 publiseringer. Dette skyldes at det ofte er registrert flere objekter med undernummer under hovednummer. Det er det sistnevnte tallet som rapporteres i museumsstatistikken.

I tillegg har flere av museene i MiST privatarkiv, som rapporteres til Arkivverket. Dette utgjorde per 31.12.2023 1560,85 hyllemeter, samt 17 391 lydberere og 962 film/videoberere. Tilveksten er på 13,55 hyllemeter arkiv, mens 47 hyllemeter ble katalogisert i 2023.

Det er generelt en restriktiv inntaks- og innkjøpspolicy. Alle avdelingene har komitéer som baserer vurderingene på faglige begrunnelser. Arbeidet med samlingene har ført til at MiST i 2023 rapporterer om færre kulturhistoriske gjenstander enn før, da det har foregått en del avhending og destruksjon. Fotosamlingen har økt betraktelig, ikke grunnet nye inntak, men da den store nasjonale undersøkelsen i regi av Nasjonalbiblioteket i 2023 avdekket at Sverresborg Trøndelag Folkemuseum har langt flere foto enn tidligere antatt.

Det er foretatt noen innkjøp av kunstverk. Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums innkjøp kommer hovedsakelig fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk og 18 verk ble kjøpt gjennom denne ordningen i 2023. I tillegg ble fem verk innkjøpt for museets fond. Innkjøpene gir et godt bilde av

utviklingen i samtidskunsthåndverket. Trondheim kunstmuseum har ett innkjøp: Enrique Rouras *Landflyktig krukke* (2019) et dikt, et lydopptak og en instruks for utstilling av en pre-columbiansk krukke i Trondheim kunstmuseums samling.

Ringve/Rockheim har gjort ett større inntak med økonomisk støtte fra styret i eierstiftelsen; innkjøp av et spillbart klavikord (1767) etter den norske instrumentmakeren H. Jansen fra Holmestrand – ett av fire eksisterende. Ringve/Rockheim ferdigstilte ny, felles innsamlingsplan for det sammenslåtte museet i 2023. Planen presenterte også en ny forståelse av museets felles samlinger, ikke som inndelt i ulike materialtyper, men snarere ulike funksjonsområder. Disse utgjøres av instrument- og teknologisamlingen, komponist- og utøversamlingen, minnegjenstander og fankultur, og Ringves gårdssamling. Satsingsområdene er begrunnet i en helhetlig forståelse av musikkultur og dens sosiale, materielle og immaterielle aspekter. Musikkviteren Christopher Small utviklet begrepet «musicking» for å vise at musikk er noe man gjør, og ikke et objekt. Musicking innebærer at man ser musikk som relasjonelle praksiser, altså kontakten man oppnår med omverdenen i handlinger som å lytte til eller utøve musikk.

I de kulturhistoriske museene har fokus vært rettet mot revisjon av samlingene og planlegging og gjennomføring av avhending og destruksjon. Dette har i 2023 resultert i en reduksjon av kulturhistoriske gjenstander. Museet Kystens Arv har ofte tømt hele naust og tatt objektene inn til museet for vurdering, og da har en del objekter blitt regnet inn som en del av den totale samlingen. Ved nærmere gjennomgang viste det seg at 550 gjenstander på et av fjernlagrene besto av ødelagte ting, samt plankebiter, taurester, garnbiter og jernskrot. Dette skulle aldri ha vært medregnet i det totale gjenstandstallet. Museet har videre kassert noen Primus-registrerte båter fra samlingen. Disse er sammen med en del andre båter 3D-skannet før kassasjon. Museet samler primært inn gjenstander som er lavt representert i samlingen slik som segl, båtryer og sjeldne klinkbygde båter.

Rindal skimuseum har gjennomført en større gjennomgang av samlingene med henblikk på at samlingen i større grad skal gjenspeile prioriteringen av at Rindal skimuseum primært spesialiserer seg på skihistorie og skimakerhistorie. Store deler av samlingen har vært preget av at museet tidligere har vært et tradisjonelt bygdemuseum. Dette var til dels gjenstander som ikke var registrert, mye i dårlig stand og dermed kassert. Andre gjenstander er avhendet og omgjort til rekvisitter. Det er ført protokoll over alle vurderte gjenstander, med dokumentert tilstand og om gjenstanden er avhendet eller destruert.

Ved Kystmuseet har samlingsarbeidet handlet om registrering av etterslep og arbeid med uavklarte gjenstander. De har gjennomgått en samling på om lag 300 uregistrerte gjenstander som har blitt aksjonert i 2023. Kystmuseet har en fortløpende vurdering av samlingen og har i 2023 avhendet eller destruert åtte gjenstander. Dette har i hovedsak vært gjenstander som har falt utenfor museets samlingsmandat eller vært av så dårlig kvalitet at det har vært vanskelig å finne noe formidlingspotensiale.

6.2. Registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring av samlinger og anlegg

Størrelsen på samlingene ved museene i MiST varierer. Det pågår arbeid hos alle for å få bedre oversikt over, kunnskap om og tilgjengelighet til samlingene. Noen har det meste registrert, mens

andre har relativt store restanser. Flere arbeider prosjektbasert med å registrere samling for samling. Noen påpeker at de har for få menneskelige ressurser og andre har hatt vakanser som har påvirket samlingsarbeidet.

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum har, som følge av stengt museumsbygg, hatt særlig søkelys på samlingsarbeidet også i 2023. Museets magasiner tømmes og flyttes ut av museumsbygningen i Munkegata 5 etter hvert som registreringsarbeidet gjennomføres. Mye av museets tidligere utstillings- og publikumsarealer er rigget til dette arbeidet. Det har vært en særlig krevende innsats rundt logistikk, arbeidsplasser og verksteder i 2023, noe som har tatt tid og fokus fra selve registreringsarbeidet, men som vil gi resultater på sikt. Det er etablert konserveringsverksted og det er engasjert tekstilkonservator i 100% stilling fra sommeren 2023. Det er etablert et større fotoatelier med utstyr til fotografering av flere typer gjenstander, samt flere lokasjoner til fotografering av større objekt og tekstiler. Midlertidige engasjement som fotograf 60% og registrar i 100% ble videreført i 2023.

Gjenstandene blir registrert, fotografert, visuelt tilstandsvurdert og pakket før transport til eksternt magasin. Museet har innført et strek-kodesystem for særlig å lette arbeidet med plassering. Det har vært en krevende innkjøringsprosess siden systemet ikke er godt nok utviklet, men det har likevel vært en klar forbedring. Det er utviklet bedre rutiner for håndtering av innkjøp, inn- og utlån samt for gjenstander til egne utstillinger.

Ringve/Rockheim arbeider fortløpende med registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring. En prioritert satsing i 2023 har vært gjenstander i Direktørboligen. Her har en samling bøker og tidsskrifter blitt registrert, i tillegg til en samling gjenstander av sølv.

Både Kystmuseet, Museet Kystens Arv og Sverresborg arbeider kontinuerlig med registrering, fotografering og publisering av både gjenstander og foto i tillegg til revisjonsarbeidet. Sverresborg har økt antallet digitaliserte foto betydelig og har fortsatt arbeidet med digitalisering av bygningsarkiv/tegningsarkiv. I 2023 fikk Sverresborg støtte til en treårig prosjektstilling for registrering av fotosamlingen, der tilsetning vil skje i 2024. Begge kystmuseene er involvert i Kulturdirektoratets arbeid med koordinert samlingsutvikling om KulturNAV og farkoster. Utviklingsenheten har levert oversikt over Primus-registrerte farkoster i MiST utfra felt direktoratet ba om som grunnlag for dette prosjektet.

Orkla Industrimuseums hovedprioriteringen har vært det store arbeidet med privatarkivet til Orkla. Museets ressurser ellers har vært tungt bundet opp i arbeidet med nye utstillinger, noe som har hindret framdrift i samlingsarbeidet. Rørosmuseet har også hatt framdrift på arkivarbeidet, men har ellers manglet personressurser i 2023.

Trondheim kunstmuseum har arbeidet prosjektbasert med samlingene. *Skulpturprosjektet* har vært et flersidig prosjekt med oppgradering av magasinforholdene med nye hyller og hyllesystemer, kontroll og oppdatering av samlingskatalog, og fotodokumentasjon. Det er gjennomført tilstandsvurdering og spesialtilpasset pakking av spesielt skjøre og ustabile verk, og registrering av fast plassering av verk i skulpturmagasinet. Prosjektet har ført til at 50% av skulpturene i samlingen er tilgjengelig digitalt.

Hans Ryggen-Pigmenter på papp. Prosjektet inkluderte inventargjennomgang i magasin, katalogrevisjon, kontroll- og delvis retur av eldre utlån (deponerte objekter) fra andre institusjoner, tilstandsvurdering, konserveringsplan, fotodokumentasjon og pakking av drøyt 360 verk av kunstneren Hans Ryggen. Størstedelen av Hans Ryggens verk er nå tilgjengelig på DigitaltMuseum. Dette er gjennomført ved hjelp av eksterne midler.

Tilgjengelig katalog. Tilgang til en komplett samlingskatalog har vært et tema over tid ved Trondheim kunstmuseum. Den forrige katalogen ble publisert i 1986. I påvente av en ny fysisk katalog over samlingen, har museet besluttet en policy om å publisere verk også uten foto på DigitaltMuseum, slik at samlingen som helhet etter hvert blir digitalt tilgjengelig for alle. Denne strategien er også understøttet av Kulturdirektoratets ønske om koordinert samlingsutvikling mellom kunstmuseene. Den er også til stor støtte for kuratorer, forskere og allmenheten som gjennom arbeid og interesser har behov for innsikt i samlingen. Trondheim kunstmuseum bruker KulturNav aktivt, og er bidragsytere for videreutvikling av de relevante kunstnerlistene.

De større inventargjennomgangene har ført til både sletting av dobbelregistrerte verk, men også etterregistrering av et større antall uregistrerte verk.

Trondheim kunstmuseum arrangerer årlige omvisninger i magasin i tilknytning til Kulturnatt. I tillegg legges det til rette for at interessenter, studenter, forskere og andre, skal oppleve det som enkelt å få tilgang til informasjon om samlingene og besøk i magasin.

Det arbeides med å gi digital tilgang til alle utstillingene ved Trondheim kunstmuseum, også retrospektivt, både på DigitaltMuseum og på nettsiden til Trondheim kunstmuseum. Antallet brukere, og tiden de bruker på DigitaltMuseum, øker hvert år. Verk fra Trondheim kunstmuseums samling er brukt i flere bokutgivelser, artikler, fagmagasin og aviser, både fysiske og digitale.

Privatarkiv

Trondheim kunstmuseum fikk senhøsten 2022 midler fra Arkiverket til å ordne arkivet etter Trondhjem kunstforening, perioden 1845-1997. Dette var et stort løft ved at 35 hyllemeter har blitt pakket om og registrert etter arkivfaglig standarder i Asta. Arkivet er tilgjengeliggjort, og deler er digitalisert. Det har vært ansatt egen ordningsmedarbeider i en engasjementsstilling på dette prosjektet i underkant av 6 mnd. Prosjektet vil bli ferdigstilt i 2024. Orkla Industrimuseum har hatt midler til egen ordningsmedarbeider i engasjementsstilling også i 2023. Det har derfor vært fremgang i arbeidet med ordningen av Orkla-arkivene. Arbeidet med arkivmaterialet ved Rørosmuseet har også hatt fremdrift, da museet gjennom ordningen «Varig tilrettelagt arbeid» i NAV, hadde en 40 % stilling til dette fram til sommeren 2023.

I desember 2023 fikk Kystmuseet innvilget en betydelig sum fra Arkiverket for å ordne Havbruksarkivet. Det vil derfor bli opprettet en engasjementsstilling for ordning i 2024.

6.3. Tilstanden til de kulturhistoriske bygningsamlingene

Selv om det pågår kontinuerlig vedlikeholdsarbeid på bygninger og anlegg, er det fortsatt store utfordringer, men en viss forbedring i tilstandsgrad. Dette henger sammen med mangel på ressurser ikke minst i form av tilgang på kvalifiserte håndverkere.

Rørosmuseet forvalter to ulike bygningsamlinger eid av henholdsvis Stiftelsen Rørosmuseet og staten ved Statsbygg (eiendommene etter Røros Kobberverk). De to samlingene har ulikt finansieringsgrunnlag, noe som fører til ulik forvaltning.

Stiftelsen Rørosmuseet har sju bygninger i TG 3 (tilstandsgrad) og ti bygninger i TG2. Det er i 2023 utført istandsettingsarbeid på Kverna i Narjordet og Rullbua som hører til stampeanlegget ved Høsa. Det er i tillegg utført akutte vedlikeholdstiltak på andre bygninger. Det er utarbeidet detaljert tilstandsrapport på Bokkstuggu i Sleggveien og søkt om eksterne midler for gjennomføring av istandsettingsarbeidet. I tillegg er det utarbeidet tilstandsrapport for vinduene i Pressemuseet Fjeld-Ljom. Tilgang på økonomiske ressurser er svært begrenset, og det har maksimalt vært rom for å prioritere større tiltak på en av bygningene årlig.

Arbeidet med istandsetting og vedlikehold av statens eiendommer etter Røros Kobberverk fikk økonomiske ressurser ved forvaltningsoverføringen fra Klima- og miljødepartementet til Statsbygg. Her er det i 2023 gjennomført istandsettingsprosjekter på alle deler av eiendommen; Øvre og Nedre Storzart, Olavsgruve- og Malmplassområdet. Midlene til vedlikehold er veldig begrenset, så det er en bekymring for at en ikke klarer å følge opp istandsatte bygninger tidlig nok. På kobberverkseiendommen er 16 bygninger definert med TG2 og 8 bygninger med TG3. I tillegg er det mange tekniske installasjoner og objekter, en funksjonell taubane, samt 4,5 km² kulturlandskap knyttet til oppdraget. Statsbygg fikk utført en tilstandsgjennomgang på hele Kobberverkseiendommen, og den viser med tydelighet at behovet for istandsetting og vedlikehold vil være et kontinuerlig arbeid fremover. Etterslepet er større enn forutsett. Endrede klimaforhold medfører behov for hyppigere vedlikehold på alle bygninger enn tidligere antatt. Det er organisert et FDV-team (forvaltning, drift og vedlikehold) for å i større grad systematisere ettersyn og enkelt vedlikehold.

Rørosmuseet har valgt å tilnærme seg standardens (EN-16096) bruk av tilstandsklasse ved samlet vurdering av bygning, som innebærer en større avveining mellom tilstandsgrad og konsekvensgrad. Det betyr at det ikke er satt en TG ut fra bygningens svakeste bygningsdel, men ut fra en helhetlig antikvarisk vurdering.

Sverresborg har et betydelig vedlikeholdsetterslep på den antikvariske bygningsmassen. Som resten av sektoren sliter museet med for lite ressurser til bygningsvernet. Det mest prekære er bemanningen på bygningsvern avdelingen. Det er for få ansatte tatt i betraktning den store bygningsmassen. På grunn av lønnsnivået i museene, er det problemer med å rekruttere medarbeidere fra et konkurranseutsatt marked. En tømmerstilling ble utlyst tidlig i 2023. Det var få søkere og ingen kvalifiserte innen tradisjonshåndverk. Dette betyr at løsningen blir utstrakt bruk av innleide firma med den konsekvens at eksterne håndverkere får bygd kompetanse på museets bygningsmasse i stedet for at museet kan bygge og beholde kompetanse i egen stab. Sverresborg inngår ikke i noe formalisert samarbeid om utdanning av håndverkere, men har kontakt med private firma og utdanningsinstitusjoner om å hospitere lærlinger eller elever for kortere eller lengre perioder for å gi de en introduksjon til bygningsvernet.

Hovedoppgaven gjennom året har fortsatt vært restaurering av stua fra Litjbuane, Meldal, som inngår i EØS-prosjektet 'House of Arts'. Prosjektet er et samarbeid mellom Museene i Sør-Trøndelag ved Sverresborg og Rørosmuseet og ASTRA museum, Sibiu, Romania. Bygningen ble ferdig laftet og satt opp i november 2023 etter omfattende utskifting av tømmer. Tak og torvmasse var ferdig i desember. Det har foregått noe arbeid i byavdelingen ved Sverresborg. Full restaurering av tak, skifte av lekter og takstein etter behov, og restaurering av takvindu på Schjølberggården, samt utvendig

maling av to bygg. Ellers er Stenbrogården klartgjort innvendig for bankutstilling og det har vært teknisk oppgradering av kjøkken og brannvern på vertshuset Tavern. Haltdalen stavkirke har fått utvendig belysning for sikring og synlighet. Det er videre utført daglig vedlikehold på bygningsmassen med reparasjoner av ødelagte vindu og dører, vannbord, tak, renner og nedløp, trapper og porter.

Det er kun en liten forbedring på tilstandsgrad fra 2022 til 2023. Museet har mange demonterte bygninger med ukjent tilstandsgrad. Gjennomgang av den siste gruppen før eventuell avhending eller kassasjon, er ressurskrevende på grunn av mangelfull dokumentasjon.

Museet har ikke ervervet nye bygninger i 2023. Solheim ble ervervet i 2020 og eiendommen ble formelt overdratt til Sverresborg i 2023. Sverresmyr, som er et in situ-anlegg som har vært benyttet som bolig for en av de ansatte er registrert som driftsbygning, vurderes nå for inntak til bygningssamlingen.

Orkla Industrimuseum har et arbeid gående rundt tilstandsanalyse og tiltaksplan for de fredede bygningene ved Thamshavnbanen i samarbeid med Tradisjonsbygg Trondheim AS. Arbeidet er imidlertid forsinket. Når arbeidet er ferdigstilt vil museet ha grunnlag for prioritering og kostnadsoverslag. I 2023 er det gjennomført tiltak på Trafobygg Svorkmo med sikringsarbeid mot videre forfall, gjennomført av Tradisjonsbygg AS, medkartlegging av tilstanden og forsterkning av undergurter i takkonstruksjonen. Videre er det gjennomført restaurering av vinduer på «Gammelomformeren» på Bårdshaug, utført av Bygningsverneren Verdal.

På Rindal skimuseum er flere tiltak på kulturhistoriske bygg gjennomført av kommunen, da dette er et ansvar som fortsatt ivaretas av eieren Rindal kommune.

Museet Kystens Arv er ikke primært et bygningsmuseum, og de kulturhistoriske bygningene er bruksbygninger. Det ble i 2023 vedtatt å restaurere museets eneste originale bygg, Gløttennaustet. Det ble utferdiget en rapport for restaurering og bruk. Bygningen har både kunnskaps-, opplevelses-, og bruksverdi. Naustet er satt opp av sperreverk som står på holdsteiner, det er kledd med stående låvepanel av materialer i varierende dimensjoner, dobbel port med slå og liggende taktro. Spontaket på Årlottnaustet er vedtatt restaurert og sponlegginga vil bli gjennomført som kurs sammen med Museumslaget Staværingen.

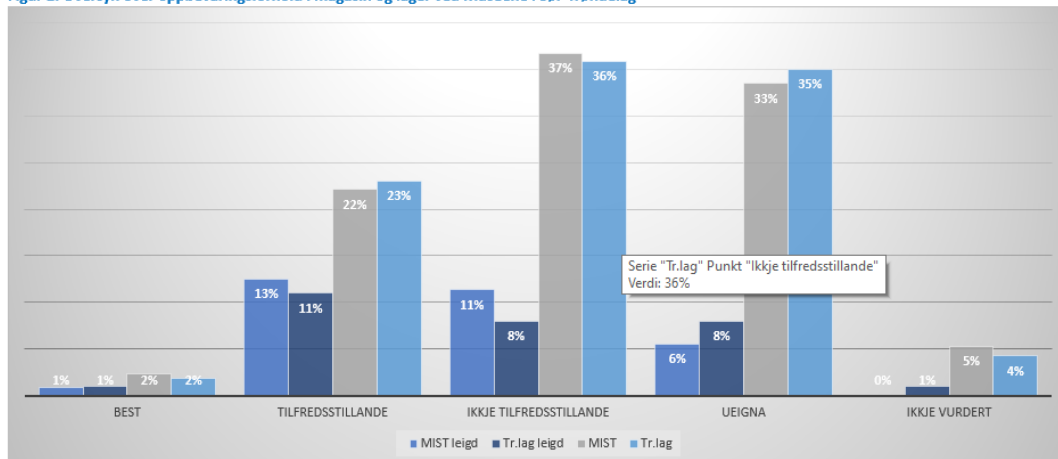
6.4. Tilstand og oppbevaringsforhold for samlinger og anlegg

MiST har med økonomisk bidrag fra Trøndelag fylkeskommune hatt ansvaret for å utrede og kartlegge et fellesmagasin for de konsoliderte museene i Trøndelag, og rapporten «Frå uthus til magasin – oppbevaringsforhold ved musea i Trøndelag» ble levert høsten 2023. Det ble avdekket at det totalt finnes 420 magasin og lagerrom i de undersøkte museene til sammen, og at 71% av alle museumsobjektene befinner seg i magasin uegnet for permanent oppbevaring. Undersøkelsen har sett på forholdene i de ulike magasin og lagerrom for å kunne gi råd om hvilke magasin som kan videreføres, oppgraderes eller bør avvikles. I tillegg ble volumet av alle objekter målt opp for å kunne gi et estimat av det totale magasinbehovet i fylket.

En tilleggsrapport viser at MiST har 290 rom for lagring. 35 rom ved Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum er ikke vurdert grunnet pågående flytteprosess. 70 % av objektmassen i MiST

er oppbevart i magasin og lager som er uegnet for permanent lagring. De 35 rommene som ikke er vurdert, vil svært trolig havne i kategorien ikke tilfredsstillende eller uegnet ifølge tilleggsrapporten. Konklusjonen er at MiST har store magasinutfordringer.

Figur 1: Oversyn over oppbevaringsforhold i magasin og lager ved Museene i Sør-Trøndelag

Dei to søylene lengst til høgre viser prosent av totalen ved MiST og heile Trøndelag, medan dei to søylene til venstre viser leigd areal i prosent av totalen ved MiST og for Trøndelag. Dette viser at MiST kjem nokså likt ut som heile Trøndelag sett under eitt. Merk at «ikkje vurdert» gjeld objekt i midlertidige lager. Ved MiST er dette lokala til Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i Munkegata, Trondheim, ettersom dei heldt på å flytta gjenstandssamlinga ut av desse lokala då synfaringa vart gjennomført. Magasina og gjenstandslagera i Munkegata skal ikkje vidareførast som magasin. Trondheim Kunstmuseum hadde under synfaring og nokre objekt i lagra der.

Resultatene fra undersøkelsen kan ikke uten videre benyttes i museumstatistikken, ettersom statistikken spør om forhold knyttet til ulike gjenstandskategorier. Dermed er det museenes subjektive vurdering som ligger til grunn for rapporteringen for 2023 også.

Den viser en bedring for kunstsamlingene. I 2023 har 22% av kunstsamlingene tilfredsstillende forhold mot vel 9% i 2022, og 62% har dårlige forhold mot 75% i 2022. Dette skyldes at Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum har flyttet om lag 5% av sin samling pluss en stor boksamling på 10 000 til et eksternt magasin, men også forbedringer ved Trondheim kunstmuseum.

Trondheim kunstmuseum har fortsatt prekært behov for større og bedre utstyrte magasiner, men har i 2023 etablert et nytt konserveringsverksted i 2. etg i bygget i Bispegata, i tilknytning til utstillingsarealene. Verkstedet er utstyrt med nytt ventilasjonssystem og avsug, og er inndelt i to rom med dør, slik at flere kan jobbe samtidig. Takhøyden har blitt mye større. Dette har blitt en oppgradering for verkene og for arbeidsmiljøet.

Revisjonsarbeidet med skulptursamlingen ble avsluttet i 2023 og gjenstandene er nå magasinert i nye hyllesystem. Mindre og sensitive gjenstander er pakket i syrefri emballasje. Prosjektet «Hans Ryggen Pigmenter på papp» muliggjorde en oppgradering av hyllene på magasinet, blant annet med pappskiller for å minske belastningen på verkene når de står lagret.

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum har fått på plass tekstilkonservator, som også bistår i arbeidet med andre samlinger, og har fått bistand til nedpakking av kompliserte gjenstander fra Sverresborg og søkt råd og bistand hos Bevaringstenestene ved Museumssenteret i Hordaland. Å ha riktig kompetanse på plass har stor betydning for bevaringsarbeidet.

Rapporteringen fra de kulturhistoriske museene viser liten endring i bevaringsforholdene rent prosentmessig. Sverresborgs magasinforhold for foto er veldig gode. Arbeidet med rensing og reetablering av magasin etter muggangrep i 2016 er ikke ferdigstilt.

Orkla Industrimuseum har tatt i bruk nye magasinrom for gjenstander og arkiv og dermed forbedret oppbevaringsforholdene for deler av museets samlinger vesentlig. Situasjonen er ennå kritisk for en del unikt jernbane- og gruvemateriell som står utendørs eller i usikrede lokaler. Den nybygde vognhallen vil løse noe av dette. Fotoarkivet har blitt flyttet inn i arkivmagasinet, men det må betraktes som en midlertidig løsning.

Ringve/Rockheim har foretatt revisjon av magasinforhold i 2023, hvor identifiserte problemer hovedsakelig er knyttet til merking og plassering. Det har vært noen enkelttilfeller av skadedyr i egne magasin på Ringve som har blitt oppdaget og håndtert av materialkonservator og driftsavdelingen. En endelig løsning ville være et avlukket karantenerom med tilknyttete muligheter for skadedyrbehandling i sammenheng med et nytt fellesmagasin i MiST.

Rørosmuseet har fire ulike magasin anlegg, med totalt ti magasinrom. De fleste anleggene er av tilfredsstillende karakter, men med kontinuerlig monitorering av klima i alle magasin. De klimatiske forholdene i magasinene er ustabile, og vurderingen i statistikken ligger noe høyt. Arkivmagasinet i Smelthytta tilfredsstillende ikke Arkivverkets krav til arkivlokaler. Nytt arkivmagasin er derfor tatt med i søknad om investeringstilskudd til nybygg og ombygging av Smelthytta fra Kulturdirektoratets ordning for nasjonale kulturbygg 2025.

Kystmuseet har lag 90% av gjenstandssamlingen sin i leide arealer på Dora og har dermed tilfredsstillende magasin for sin samling. Alt er pakket i syrefri emballasje og er plassert forskriftsmessig i hyller og reoler. Både disse lokalene og fotomagasin på Fillan og arkivene på Dora er temperatur- og fuktovervåket.

Museet Kystens Arv bedret forholdene i ett av fjernlagrene der det er innkjøpt reoler, 75 hyllemeter, for å få uregistrerte gjenstander opp fra gulvet. Alle gjenstander lagt i hyllene ble merket med nummer og samlingsnavn.

6.5. Sikkerhet og beredskap

Det gjennomføres rutinemessige brann- og førstehjelpskurs og øvelser i bruk av hjertestarter for de som har dette. Kurs og øvelser om sikkerhetsrutiner gjennomføres både for faste ansatte og sesongansatte. Museene har alle sikringsplaner som skal oppdateres årlig. På dette feltet mangler det noe oppdatering fra enkelte avdelinger, men dette følges opp av felles sikringsutvalg.

Arbeid med beredskapsplaner pågår i flere avdelinger, og flere har planene på plass allerede. Viktig her er roller for krisestab i krisesituasjoner, hvordan håndtere media, liste over ressurser som kan kontaktes for bistand med mer. MiST har felles beredskapstilhenger med tanke på evakuering av samlinger, utstillinger og antikvariske bygg, og alle museene har beredskapskasser. Det arbeides videre med å legge gode prioriteringsplaner for evakuering av gjenstander ved en krisesituasjon, der det også utarbeides tiltakskort for hvordan de ulike objekttypene skal behandles. Ikke minst

planlegger noen av museene øvelser, ikke bare for evakuering av mennesker, men også for samlinger.

Redselen for brann er alltid til stede i museene og mange har brannvarslingsanlegg direktekoblet til AMK-sentral. Sverresborg har installert branndetekterende kameraer. Termiske kamera dekker det meste av området og bygningsmassen. En brann som starter ute på området, kan bli detektert og varslet før den når fram og kan starte en brann i bygninger. Nesten alle utvendige kamera er termiske/optiske, og kan i tillegg til branndetektering også brukes til elektronisk områdesikring via tilkoblet 24/7 vaktentral. Sverresborg hadde en uønsket hendelse med pipebrann på vertshuset Tavern i 2023, som ble raskt avklart. Rørosmuseet har installert to nye sprinkleranlegg i Kurantgården i 2023.

MiSTs museer følger regler og retningslinjer for branndokumentasjon, tilsyn og årskontroller på alarmer, brannteknisk utstyr og elektriske og tekniske anlegg, herunder lukking av avvik som blir avdekket under års- eller egenkontroller. Museene i Sør-Trøndelag har innført FDV-systemet (forvaltning, drift og vedlikehold) FAMAC som blant annet inneholder elektronisk brannbok. Alle interne og eksterne kontroller kan dokumenteres i systemet.

Innbruddsalarmer er hos mange direktekoplet til vaktelskap. Flere har glassbruddsensorer, kameraovervåkning og adgangskontroll, der eksempelvis magasiner har begrenset adgang via nøkkelkortsystemer. Rørosmuseet søkte om sikringsmidler fra Kulturrådet og Stiftelsen UNI i 2023 og begge søknader ble innvilget. Forprosjekt med behovskartlegging for skallsikring, valg av system og tilbudsinnhenting er gjennomført i 2023. Montering av nytt låssystem vil bli igangsatt i januar 2024. Museene nevner også visitasjons- og kontrollrutiner som viktige sikringstiltak.

EcoOnline ble valgt som leverandør av stoffkartotek høsten 2022. Her registreres farlige stoffer, og det viser seg at museene er i besittelse av langt flere farlige stoffer enn først antatt. Dette arbeidet er ledd i HMS-arbeidet for å ivareta sikkerheten til ansatte, men også læring for å vurdere alternative mer miljømessige løsninger.

6.6. Rett til samlingene - avtaler om eier- og ansvarsforhold til samlingene

I forbindelse med konsolideringen, ble det utformet gode langsiktige avtaler mellom MiST og stiftelsene. Avtalene regulerer forholdet mellom partene i forbindelse med at MiST overtok driftsansvaret. MiST har det faglige, administrative og økonomiske ansvaret for driften. Eierskap til samlinger er beholdt av stiftelsene. Tilleggsavtaler regulerer prosedyrer for gaver og innkjøp. I avtalen mellom Rørosmuseet og Statsbygg/KLD, er kun bygninger og anlegg og ikke løse gjenstander omtalt. Her trengs en avklaring om ansvarsforholdene. Noen stiftelser har i sine statutter at objekter fra samlingene ikke kan deaksesjoneres. Dette gir oss utfordringer som vi må adressere framover.

På museene finnes det også en rekke uklare forhold knyttet til eierskap. Gamle deponeringsavtaler, gjerne uten tidsbegrensning og videre ansvar, samt mangelfulle avtaler ved innlån. Dette gir utfordringer og er svært arbeidskrevende å rydde opp i.

Kystmuseet rapporterer om arbeidet med å få på plass skriftlige avtaler i tilfeller der dette ikke finnes. Orkla Industrimuseum og Rindal skimuseum har etablert et samlingsutvalg eller inntakskomite

som formelt behandler saker knyttet til inntak og avhending. Det blir laget skriftlige avtaler ved alle inntak til samlingene, og museene unngår deponering.

Ringve/Rockheim arbeider fortløpende med restanser knyttet til eierforhold og rettigheter, primært på Rockheim. Deler av samlingene har vært preget av en del innlån og inntak uten skriftlige avtaler fra åpningsåret i 2010. I 2023 har det blitt foretatt flere tilbakeleveringer til eiere, mens noen gjenstander er kjøpt inn for å avslutte lån.

Stiftelsen Rørosmuseet har registrert 98 deponerte gjenstander i Primus som er innført i protokollen uten noen avtale. Dette stammer fra den store innsamlinga av gjenstander til museumsutstillinga i Aasen som åpnet i 1930. Det er trolig snakk om flere deponerte gjenstander enn de 98. Ellers er noen privatarkiver og noen fotosamlinger deponert, men disse er regulert med avtaler.

Trondheim kunstmuseum har de siste årene arbeidet systematisk med å få oversikt over eierskapet til samlingene. Museet har registrert og forvalter 1057 deponerte verk, og har i tillegg 44 registrerte verk som er på museet av delvis mindre kjente årsaker. I utgangspunktet inngår ikke museene nye deponeringsavtaler, men ved årsskiftet 2022-2023 ble det etter flere års samtaler avtalt deponering av anslagsvis 1000 verk av en kunstner. I forbindelse med dette ble det arbeidet lenge med å utforme en forbedret deponeringskontrakt. I tillegg er anslagsvis 50 til 100 verk til vurdering for å avklare om de er ment som arkivmateriale eller støttemateriale for verk i samlingen, eller om de er ment som verk. Avklaring og oppdateringer av kontrakter av eldre deponeringer og uavklarte verk ved museet er seige prosesser som krever ressurser, spesielt i form av tid. Det er også krevende at avtalene ble inngått for til dels svært lang tid siden, og mangler både kontrakt og informasjon som er relevant i dag.

Sverresborg har flere skriftlige avtaler om samlingen, mange av dem er deponeringsavtaler uten sluttdato eller informasjon om hvordan gjenstandene skal behandles videre. Noen avtaler inngått langt tilbake i tid, og gir giver stor råderett over de gjenstandene som er donert til museet. Det er behov for en systematisk gjennomgang og arkivsjøk for å få oversikt, og dette er et svært tidkrevende arbeid.

6.7. Teknisk-industrielle kulturminner

Det er Orkla Industrimuseum og Rørosmuseet som har ansvar for de teknisk-industrielle kulturminnene i MiST.

Orkla Industrimuseum har ansvar for to teknisk-industrielle kulturminner, Thamshavnbanen (fredet) og Gammelgruva. Tilstandsvurderinger for begge anleggene gjøres i vel så stor grad med hensyn til sikkerhet og annet regelverk enn det kulturminnefaglige. For den fredede Thamshavnbanen må tiltak dokumenteres og søknadsbehandles, f.eks. når dagens sikkerhetskrav avviker fra antikvariske hensyn. Også for Gammelgruva vil sikkerhet og hensyn til publikums ferdsel i noen tilfeller trumfe hensynet til et autentisk og historisk korrekt gruvemiljø, eksempelvis gjennom tilrettelegging med gangbaner.

Thamshavnbanen har et etterslep av et visst omfang når det kommer til dagens tekniske regelverk,

men dette berører i liten grad det kulturminnefaglige. Ved forvaltningen av kulturminnet er gjengroing av landskapet den største utfordringen, og museet strever med å skaffe kapasitet til dette all den tid vedlikeholdet må konsentreres rundt det å holde banen teknisk godkjent for trafikk. Den ikke-trafikkerte strekningen Bårdshaug-Thamshavn er også en vesentlig utfordring som må løses gjennom et økt samarbeid med kommune og frivillighet. For øvrig ivaretar fredningsbestemmelsene rammene for ivaretaking av kulturminnet, og det jobbes stadig med forvaltningsplanen i dialog med Trøndelag Fylkeskommune.

Museet bruker også betydelige ressurser på å ivareta Gammelgruva som kulturminne, gjennom bl.a en årlig «berg-rensk» og kontinuerlig overvåking og vedlikehold av grøfter, råte i bukker med mere. Bekymringen for «berg-rensk» ligger i å skaffe framtidig kompetanse og erfaring på denne type arbeid, da det finnes få personer med gruveteknisk erfaring i dag..

Rørosmuseet forvalter eiendommene etter Røros Kobberverks konkursbo gjennom en avtale mellom Statsbygg, Klima- og miljødepartementet (KLD) og MiST Rørosmuseet. Eiendommen er på 4,5 km², og inneholder ni gruver og et stort antall bygninger, installasjoner, dammer, bruer med mere. Det ble laget en tiårsplan for istandsetting av eiendommen, og MiST Rørosmuseet får etter søknad et årlig tilskudd fra KLD for å gjennomføre denne planen. Statsbygg har gjort en tilstandsgjennomgang på hele kobberverkseiendommen, og rapporten vil være grunnlag for å lage en ny plan for istandsetting og skjøtsel. I 2023 er det gjennomført istandsettingsprosjekter på alle deler av eiendommen; Øvre og Nedre Stortvart, Olavsgruve- og Malmplassområdet.

Forvaltningsavtalen mellom KLD og Statsbygg sees i sammenheng med leieavtalen mellom MiST og Statsbygg, slik at avtalenes lengde sammenfaller med de budsjettmessige tildelinger til Rørosmuseet fra KLD. Leieavtalen mellom MiST/Rørosmuseet og Statsbygg er foreslått forlenget i samsvar med KLDs tiårs finansieringsprogram frem til og med 2027.

Planlagte tilskudd fra Klima- og Miljødepartementet som følger leieavtalen, trappes ned fra og med 2023 på tross av dokumentert behov. I statsbudsjett for 2024 får Rørosmuseet redusert det årlige tilskuddet med 1 million kroner som betyr reduksjon i istandsettingsarbeidet og en nedmannning av Bygningsvernsektoren. I den opprinnelige planen ligger det en reduksjon med ytterligere 1 million kroner i 2025. Det ligger heller ikke inne en årlig prisjustering i avtalen, noe som gir merkbare konsekvenser. Samarbeidspartene i forvaltninga av kobberverkseiendommen har de siste årene jevnlig hatt drøftinger om rammevilkårene for den langsiktige ivaretakinga av eiendommen. Det er bl.a. uttrykt bekymring for konsekvensene av at det ikke er økonomisk handlingsrom for å følge opp istandsatte bygg med løpende vedlikehold. Det jobbes for å unngå ytterligere reduksjon i tilskuddet

6.8. Verdensarvsenter

Rørosmuseet ble i 2017 autorisert som verdensarvsenter for Røros bergstad og Circumferensen for perioden 2017-2021. I 2022 ble museet re-autorisert for perioden 2022-2026. I 2022 var det 50 år siden verdensarvkonvensjonen ble vedtatt, markerte med en egenprodusert utstilling, «Verdensarvkonvensjonen 50 år», og et mangfold av arrangementer med verdensarvrelaterte temaer. Arrangementene fortsatte gjennom våren 2023 og utstillingen sto til over sommersesongen 2023. Utstillingen presenterte de åtte verdensarvstedene i Norge, ulike personer som bor i de fem

verdensarv kommunene, og bygningshistorien og istandsettingen av Direktørgården på Røros. Blant arrangementene i 2023, kan nevnes «Operasjon verdensarv» hvor elever fra 8. trinn ved Røros, Os og Tolga skole fikk tilbud om midler til klassekassen mot at de brukte en dag på skjøtsel av kulturlandskapet i sin kommune. «Å leve i verdensarven» var arrangementer hvor museet og huseierne inviterte publikum på besøk hjemme hos seg, slik at interesserte kunne få et innblikk i hvordan det er å leve og bo på et verdensarvsted. Utvalgte innbyggere fikk her en mulighet til å dele sine erfaringer om hvordan verdensarvkonvensjonen fortoner seg i hverdagen deres.

Rørosmuseet samarbeider godt med de fem verdensarv kommunene og verdensarvkoordinator om forvaltning, formidling og utvikling av verdensarven. Samlokalisering av verdensarvsenteret hos Rørosmuseet fungerer godt, og det er fruktbart for både museums- og senterdelen.

Rørosmuseet verdensarvsenteret mottar driftsmidler for å kunne drive senteret, og i tillegg søkes det eksterne verdensarvmidler til ulike prosjekter. Høsten 2023 mottok museet restmidler til et pilotprosjekt om verdensarvformidling til barn og unge i Rørosmuseets utstillinger og daglige formidling. Det pågår flere verdensarvprosjekter, bl.a. «Samiske landskap i endring», med refotografering av gamle foto. Arbeidet skal resultere i en utstilling i Smelthytta i 2024/2025. I 2023 har museet jobbet videre med skilting av verdensarvobjekter og -områder, bl.a. i området rundt Slegghaugan på Røros. Arbeidet med oppgradering av gruvedelen i bergverksutstillinga i Smelthytta ble i stor grad fullført.

Skoleopplegget «Verdensarven som veiviser» hadde opplegg for åtte av ti trinn i 2023. Pr 31.12.23 er opplegg klart for alle ti trinn i grunnskolen, og i 2024 skal det arbeides videre med opplegg for barnehage. Skoleopplegget henvender seg til elever i alle de fem verdensarv kommunene, og kan i tillegg bestilles av skoleklasser som kommer fra andre steder. I tillegg til arbeidet med barn og unge, arrangeres foredrag, omvisninger, utstillinger og vandring. Sommervandringene foregår på ulike destinasjoner rundt om i verdensarvområdet. I 2023 bl.a. ved Gløta smelthytte, Tolga kirke, Eidet og Dragås smelthytter, Oddentunet og på vandring i bergstadens gater med vekt på samisk historie og kultur.

6.9. Samlingsnett.no

Samlingsnett.no, som er utviklet og driftet av MiST, er en ressursbank, et informasjonssted og et sted for læring for alle som arbeider innen feltet samlingsforvaltning. Nettstedet har blitt en sentral del av infrastrukturen til norske museer. I 2023 var det om lag 7 000 brukere med 14 000 økter mot 6.100 brukere i 2022 med 11 000 økter. Samlingsnett er også nettsted for KKO – Kriseberedskapssamarbeid for kulturinstitusjoner i Oslo og Akershus og det er ofte henvendelser fra KulturIT om å legge ut informasjon om kurs, fra NIKU og flere museer om nye publikasjoner eller annet. Nettstedet brukes av museumsansatte fra hele Norge og er på pensumlista på NTNU. Norges Museumsforbund lenker til nettstedet og på seminarer og på webinarer henvises det ofte til Samlingsnett. Nettstedet er også presentert i egen ramme i St.meld.23 (2020 -2021): *Musea i samfunnet – tillit, ting og tid*. MiST har vedtatt å videreføre nettstedet når dagens redaktør pensjoneres.

7. RELEVANT FORMIDLING

2023 har vært et normalår uten nedstengingsperioder, men en er fortsatt ikke tilbake til besøkstallene fra før pandemien, verken på det rapporterte besøket til Kultur og likestillingsdepartementet (KUD-besøk) eller på totalbesøk, slik søylediagrammet viser. Det produseres imidlertid en rekke kvalitativt gode tilbud og det har skjedd mye positivt gjennom nye kreative tiltak med læring og gode opplevelser for et mangfoldig publikum som resultat.

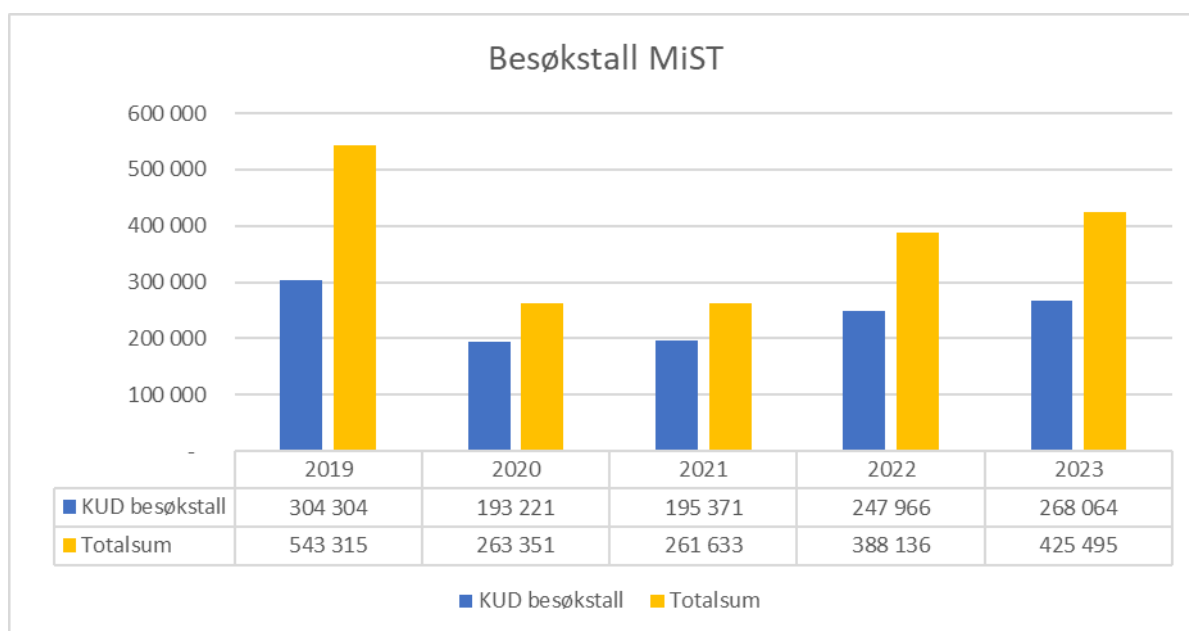
Antall arrangement i form av åpne møter og foredrag er stadig økende. Totalt er 46 nye utstillinger åpnet i 2023. Det er arrangert 339 åpne møter og foredrag, 185 konserter og 17 dramaoppsetninger og 331 framføringer. I tillegg kommer flere digitale tilbud.

Samlet oversikt over utstillinger og store arrangement finnes i vedlegg.

7.2. Besøk og besøksutvikling

Museum	Sum voksne	Sum barn og unge	Sum KUD statistikk	Registrert antall ved utleie	Registrert antall café etc.	Totalsum	Sum KUD-statistikk 202
Ringve Rockheim	44 402	13 273	57 675	7 914	38 459	104 048	59 3
Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum	6 265	556	6 821	-	-	6 821	6 3
Sverresborg	43 228	22 995	66 223	6 821	70 264	143 308	65 3
Trondheim Kunstmuseum	14 035	4 878	18 913	-	1 208	20 121	24 8
Rørosmuseet	54 903	11 446	66 349	8 570	-	74 919	55 5
Orkla Industrimuseum	11 094	3 492	14 586	2 482	3 155	20 223	16 7
Kystmuseet	22 081	5 898	27 979	12 142	-	40 121	15 8
Kystens Arv	9 267	251	9 518	1 075	5 341	15 934	3 9

Sum	205 275	62 789	268 064	39 004	118 427	425 495	247 9
-----	---------	--------	---------	--------	---------	---------	-------

Besøksutvikling fra 2022 til 2023 viser økning i KUD-besøk på 8%. 23% av de besøkende er barn og unge, mot 25% i 2022. Samlet besøkstall har hatt en økning på 10% fra 2022 til 2023. Besøk av voksne i grupper har økt betydelig fra i fjor, som kan tyde på at turistgruppene er tilbake. Ringve/Rockheim rapporterer om økning i besøk fra Hurtigruta. Vi ser en prosentvis nedgang av betalende, som i 2023 var på 59% av totalt KUD-besøk, mens det i perioden 2017-2022 har ligget på mellom 63 og 69% av totalbesøket. I store deler av landet har museene nådd 2019-nivå, men i MiST er ikke besøket kommet opp på nivå med de samlede besøkstallene fra før pandemien. Dette har sammenheng med at Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i Munkegata er stengt og kun har besøk på Austråttborgen og i Stiftsgården, Trondheim kunstmuseum har bygd om basisutstillingen i Bispegata og var stengt mellom 23. april og 27. oktober, i tillegg har også Gråmølna vært stengt i lange perioder. Thamshavnbanen var ikke i drift i 2023, så der er det nedgang i KUD-besøk, men en total økning som skyldes økt aktivitet ved Rindal skimuseum, nyåpnede utstillinger på Orkla Industriemuseum på Løkken og samarbeidsprosjektet Ørkedalsspelet.

Museet Kystens Arv har hatt en veldig stor økning i besøket som skyldes oppsetningen av spelet «Den siste viking». Uten dette hadde tallene vært langt dårligere, da museet rapporterer om en svikt i besøk av barnefamilier og regionale besøkende. Museet har vært preget av mannskaps- og kompetansemangel i 2023, spesielt på formidling og salg, og kaféen har kun hatt minimumsdrift. Kystmuseet tillegger økningen i gratis besøk tilstedeværelse på Hitra hurtigbåtterminal, men ser også resultater av oppgraderinger i anlegget på Fillan. En forenkling i sommerprogrammet har gitt en større forutsigbarhet for publikum, og anses også som viktig, samt en mer fleksibel tilnærming når det gjelder arrangement som foredrag, kurs, museumskvelder, hvor museet har gjort seg mer uavhengig av innhold, sted og tid. Rørosmuseet har også hatt fin økning i både KUD-besøk og totalbesøk i 2023, men rapporterer om færre gruppebesøk. Nok en regnfull sommer har påvirket besøk ved Doktortjønna og bergstadvandringene. Sverresborg har en stor økning i besøket på SDS

Hansteen, Trondhjems Sjøfartsmuseum og på Norsk Døvemuseum. KUD-besøket på Sverresborg har gått noe ned, mens totalbesøket for alle Sverresborgs avdelinger har økt noe.

Det samlede besøkstallet viser museenes viktige rolle som møteplasser. Alle museene, unntatt Trondheim kunstmuseum, har hatt prosentvis økning i totalbesøket.

Samlet har 35.161 barn og unge deltatt i pedagogiske opplegg i 2023, så dette er en nedgang fra 37.705 i 2022 og 38.025 i 2021. I 2023 deltok 9.161 i tilbud i regi av Den Kulturelle Skolesekken, mot 9.661 i 2022 og 8.656 elever i 2021.

Formidlerforum i MiST med 23 pedagoger og formidlere ble dannet for å gjennomføre konkrete tiltak i formidlingsstrategien for barn og unge. I 2023 kartlag de museenes tilbud for barn og unge. Det er laget en ny felles presentasjon av alle tilbudene, der alle museene beskriver tilbudene sine i samme format. Planen i 2024 er å utvikle en nettside hvor tilbudet for barn og unge i MiST vil bli presentert samlet. Forumet hadde et felles prosjekt med å få tilbud rettet mot barn og unge på Rørosmuseet synlig inn på nettsidene deres. Dette arbeidet har ført til at alle som ønsker det, kan gå inn på nettsidene for å finne detaljert informasjon om de ulike aktivitetene museet tilbyr målgruppa opp til 18 år.

7.2. Medvirkning og arbeid mot målgruppene familier, barn og ungdom.

I strategien *Formidling for barn og unge 2022-2026* er de overordnede strategiske føringene å være *modig* og jobbe med *medvirkning*. Medvirkning handler om et bevisst og aktivt forhold til målgrupper og "om å tørre og gi barn og unge en stemme og dele sine meninger i utvikling av pedagogiske opplegg, utstillinger og aktiviteter," heter det i planen. I 2023 kom det på plass en toårig stilling i MiST som skal koordinere og sørge for at strategien for barn og unge har fremdrift.

Planen fokuserer videre på samskaping som metode. Formidlerforum har arbeidet med dette gjennom to samlinger i 2023 som et kompetansehevende tiltak. De hadde to fagdager i september i *samskaping og utenforskap*, der målet var å bli kjent med metoden, dele erfaringer og lære av hverandre. Eksterne fra Trondheim Europeisk Frivillighetshovedstad, Trøndelag Teater og Litteraturhuset delte sine erfaringer. I november var det en såkalt pitchekonkurranse og workshop i samskaping og utenforskap, der alle museene leverte en prosjektskisse til en pilot i samskaping som de ønsker å gjennomføre i 2024. Idé-presentasjonene foregikk foran en jury som besto av kommunalsjef for skole i Trondheim, Svein Johny Forren, Mari-Ana Jones fra NTNU (studieprogramleder master i skoleutvikling og utdanningsledelse), og Kari Støre Gullichsen, kommunikasjonsrådgiver i MiST. Resultatene av dette arbeidet vil komme i 2024.

Flere har arbeidet konkret med medvirkning og samskaping gjennom året. Orkla Industrimuseum har gått i dialog med skoleungdom om å skape underholdende aktiviteter og opplegg i Gammelgruva for et Halloween-arrangement. Lokal ungdom har både vært med i idefase og utføring.

"Mal en meter fred" var et samarbeid mellom Rørosmuseet, musikkteateret Elden og kunstgalleriet Kunst og Kaos om malekurs for barn. Dette resulterte i en utstilling utenfor Smelthytta under Eldens spilleperiode i juli/august. Rørosmuseet ansetter eksempelvis årlig ca. 20-25 ungdommer, helt ned til 14-årsalderen i guide- og vertskapsroller. Disse får et 40 timers guidekurs, og læres seg opp til å bli gode formidlere og ambassadører for det kulturhistoriske området og for verdensarven.

Sverresborg arbeidet sammen med en referansegruppe bestående av ungdommer fra ungdomsskole og videregående skole i utviklingen av formidlingsopplegget «Cash eller konk» i utstillingen om Trondhjems Sparebank.

Trondheim kunstmuseum har i 2023 arbeidet sammen med Ringve/Rockheim og Nordenfjeldske kunstindustrimuseum for at kunstformidlingsprosjektet *Blikkåpner* skal bli et tilbud i Trøndelag. Hittil har dette tilbudet, som er finansiert av Sparebankstiftelsen DNB, kun vært forbeholdt kunstinstusjoner i Sør-Norge. *Blikkåpner* er initiert som et kunstformidlingsprosjekt, hvor ungdommer mellom 16 og 19 år blir en del av museet og får opplæring og veiledning i å se og formidle kunst fra sitt personlige ståsted. Prosjektet har som mål at unge skal få større interesse og kunnskap for kunst og engasjere andre ungdommer i møtet med kunst. Dette tiltaket er en del av en større satsing på samskaping med barn og unge, og å nå unge som målgruppe.

Hvert år tilbyr Trondheim kunstmuseum ferieskole for barn i alderen 9-13 år - Kunstcamp. Her vektlegges prosessen og utforskningen. Uken avsluttes med at barna får sette i stand sin egen utstilling og invitere familie og venner til åpning, med tale og diplomutdeling.

Ringve/Rockheim arbeider videre med feltarbeid ut mot skolene og inviterer til videre medvirkning med lærere og elever. I kjernen av nye formidlingstilbud til familier og fritidsbesøket ligger leken og det klingende, som aktivitetsstund på Rockheim og trommekurs på Ringve. Barn og familier skal få prøve instrument i løpet av sitt besøk og medvirke til musikk i utstillingene. Elever fra Katedralskolen tok over konsertsalen og Kultursenteret ISAKS unge medlemmer stilte med egen utstilling på Rockheim under Kultur natt. Samarbeid med AKKS inviterer ungdommer til å bruke Rockheim som en musikkarena og møteplass.

7.3. Digital formidling

Digital formidling handler for de fleste museene om å være synlig på sosiale medier med kulturhistorisk eller kunstfaglig innhold. Dette kan være at museene selv legger ut foto, slik Sverresborg, Orkla Industrimuseum og Kystmuseet gjør, eller at publikum deler kulturhistoriske foto fra DigitaltMuseum, slik Rørosmuseet nevner. Særlig i ulike fotogrupper på Facebook blir fotosamlingen aktivt delt og diskutert slik at nye brukere får interesse for historiske foto. Trondhjems Sjøfartsmuseum startet i 2022 serien *Fredagsfakta* der målet er å spre kunnskap. Dette har også vært et fast innslag på museets Facebook-side i 2023. Tekstene som publiseres er basert på faktiske hendelser, gjenstander, eller yrker knyttet til trøndersk maritim historie.

Museet Kystens Arv sentrerer digital formidling via sosiale medier rundt aktiviteten i båtbyggeriet. Museet opplever at posting av bilder, tekst og video av båtbyggerne i arbeid får mye respons og interesse – både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Det jobbes mye med reelsvideoer, og en enkelt reel fra båtbyggeriet, lagt ut 10.oktober 2023, hadde ved midten av januar nådd 2.437.740 personer, mens en video som viser klinking hadde nådd 738.854 personer.

Under Handverksdagene i august 2023 hadde Rørosmuseet daglig formidling i sine sosiale medierkanaler. I 2023 ble det også laget digitalt innhold som viser livet «bak sceneteppet». Dette innholdet

har blant annet fulgt arbeidet med vandreutstillinger. Filmene har hatt svært gode tall på sosiale medier.

Ringve/Rockheim har ansatt en digital formidler i en delstilling. Mål for arbeidet har vært å bygge opp tilstedeværelse på Youtube med vekt på Rockheim Hall of Fame i 2023 der museet merker en økende interesse fra publikum. Podkasten «Bak låta» er produsert i 12 episoder i 2023. Tematikken er å bli kjent med en musiker gjennom en låt som musikeren har skrevet.

Den digitale formidlingen via kunstindustrimuseets sosiale medie-kanaler forholder seg hele tiden til relevante og aktuelle hendelser, spesielt det som til enhver tid skjer på museet. Det er viktig å vise at det fortsatt er et levende museum tross stengte bygg. Innholdet forholder seg til åpne utstillinger, arrangement, presseomtaler og ansattes arbeid.

Rørosmuseet jobber aktivt med bruk av KulturPunkt, både i museet og i kulturlandskapet. Kulturpunkt-databasen har blitt bygd opp over mange år og er en omfattende formidlingsplattform både for bygninger og kulturmiljøer, men også innomhus og innenfor mer avgrensede temaer. Bergstadvandringen med samisk tema har også blitt et godt besøkt tema på KulturPunkt i løpet av 2023. Museet har også kulturpunkt i store deler av kulturlandskapet i Storvartområdet, samt på ulike steder i verdensarvområdet. Også Sverresborg og Orkla industrimuseum benytter KulturPunkt.

Alle bruker naturligvis nettsidene sine til digital formidling. Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum startet i 2023 en ny serie digitale historier kalt «Austråttborgens historier». Disse var tenkt å gi innhold og ny kunnskap til publikum utenom sommersesongen, altså i de månedene Austråttborgen ikke er like tilgjengelig fysisk. Foreløpig er det publisert tre såkalte long-reads, og arbeidet med disse historiene fortsetter i 2024. Link til historiene blir også publisert i sosiale medier.

Trondheim kunstmuseums nettside fylles opp med stadig ny informasjon. Nettsiden til utstillingen "Å lære av kunstneren" ble utviklet nærmest som en katalog eller bok, med all relevant informasjon både om med-kuratorer, utstillingsrom og tekst om enkelte kunstverk. Museet har laget tretten filmer om utstillinger og prosjekter, «Artist talk» med søkerne på Lorck Schive Kunstpris 2023 med mer.

Selv om utstillinger ikke defineres som digital formidling i denne sammenhengen, så er det en stor og kompleks jobb å drifte interaktive utstillinger på Rockheim med et stort utvalg av digitalisert innhold. 90-tallsrommet er oppdatert med ny teknologi og ny CMS. Flere museer nevner interaktive skjermer i utstillingene, der Sverresborg i 2023 har utviklet et eget digitalt skolespill i bankutstillingen. Kystmuseet har interaktive skjermer i utstillinger om havbruksindustrien og samtidsdokumentasjon. I 2022 ble bunkersen på Hemnskjela 3D-scannet, og i 2023 ble den gjort tilgjengelig gjennom QR-kode i kanontårnet. Bunkersen som til vanlig er stengt, kan nå oppleves hele året. 3D-scannede båter ved Museet Kystens Arv er også gjort tilgjengelig via nettsidene.

Det rapporteres om kompetansehevingstiltak der en av kunstindustrimuseets ansatte hadde en ukes langt opphold på Nasjonalmuseet der den overordna planen var å lære om deres arbeid med digital formidling. Den ansatte fikk delta på møter, workshops og annet daglig arbeid. Hun fikk også omvisninger og innsikt på flere områder der museet jobber med digital formidling både fysisk i

museet og på nett. Dette var et svært nyttig opphold som kan brukes i kunstindustrimuseets videreutvikling av denne typen museumsformidling.

7.4. Publikumsutvikling

MiST har heller ikke i 2023 gjennomført systematiske bruker- eller bruksundersøkelser. Det nye booking- og billettsystemet som ble tatt i bruk i 2022, gir bedre besøksdata og statistikk. Dette er til god hjelp i det videre arbeid med publikumsutviklingen.

Alle museene har i tråd med MiST sin strategi for formidling til barn og unge lagt vekt på skoler og barnehager. De har gode tanker om hvordan de vil få flere besøk ved å spisse tilbudene rettet mot andre målgrupper som barnefamilier, tilreisende og lokalsamfunnet. Mange satser på verkstedaktiviteter for barn, og kunstmuseet har flyttet sitt formidlingsverksted midt i hjertet av museet.

Ringve/Rockheim har formulert et mål bilde for publikumsarbeidet med fire innsatsområder: Barn og unge, økt rekkevidde, arrangement og omvisere/vertskap. Noen trekker fram at de vil involvere flere samarbeidspartnere og utfordre frivilligheten på en annen måte, andre at de vil skape nye og aktuelle utstillinger som henvender seg til en bredere målgruppe og bruke testgrupper i utviklingen av nye tilbud. Samarbeid med reiseliv, målrettet markedsføring og utvikling av kommunikasjonsplan er tiltak flere ønsker å gjennomføre. Ordet «leken kommunikasjon» nevnes av Ringve/Rockheim, og Trondheim kunstmuseum ønsker å tiltrekke seg et bredt publikum gjennom en leken og upretensiøs tilnærming til kunsten og kunsthistorien hvor publikums sanselige interaksjon med kunsten er en viktig komponent. Samtidig påpeker de betydningen av å fylle høyt stilte krav om faglig relevans og kunstnerisk kvalitet.

Røros museet merker at satsningen på barn og unge de siste årene bærer frukter. Skolene forholder seg til museet på en annen måte enn tidligere, de tar kontakt og ønsker å gjennomføre oppleggene museet tilbyr. Flere av dem kommer igjen år etter år.

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum nevner en bedret markedsføring med bruk av kampanjer. For Austråttborgen rettet de seg mot publikum som enten heter eller kjenner en som heter Inger med kampanjen «Ta med Inger til Austrått». Denne kampanjen hang også sammen med utstillingen «Fru Inger til Austrått» som åpnet juni 2023. Posten «Ta med Inger til Austrått i sommer!» på Austråtts Facebook-side, fikk hele 26 145 eksponeringer med en lav sum for å fremheve posten. De som tok med seg en Inger til Austrått, fikk gratis kaffe og vafler. For Stiftsgårdens del var målgruppen lokale som ennå ikke hadde besøkt Stiftsgården. Samlingsutstillingen «Gjenfortryllet» har en tredelt målgruppe: kjernepublikummet, kulturfolket og kunsthåndverkerne.

7.5. Markedsføring og kommunikasjon

I kapitlet om publikumsutvikling nevnes også markedsføring og kommunikasjon i samme åndedrag. Alle avdelingene bruker sosiale medier, som Facebook, Instagram og Youtube, som viktige kanaler for markedsføring og kommunikasjon, samt egne nettsider. Det lages også nyhetsbrev og fysiske program, plakater og bannere. Museene jobber også med redaksjonelt innhold, både i forbindelse med utstillinger eller større prosjekter, og skriver pressemeldinger, kronikker og har direkte kontakt med journalister.

Annonsering skjer via sosiale medier som Facebook og Instagram, Google Ads, i lokal- og regionaviser både på nett og i papirutgaver, ofte i avisenes spesialbilag, i MiSTs felles spalte i Adresseavisen og gjennom eksponering i ulike regionale reiselivskanaler. Kunstindustrimuseet og kunstmuseet annonserer i ulike spesialmagasin som Kunsthåndverk, Billedkunst, ArtScene, Kunstavisen og Kunstkritikk.

Noen nevner også fysisk tilstedeværelse via presentasjoner av eksempelvis sommerprogram i frokostmøter, visningsturer og deltagelse på stand på karrieredager i videregående skole.

Markedssamarbeid

MiST samarbeider internt gjennom en markedsgruppe bestående av de som jobber med markedsføring ved museene, samt en sentral markedskoordinator. I oktober ble en ny markedsrådgiver tilsatt, samt en ny kommunikasjonsrådgiver. Det holdes jevnlig møter i markedsgruppa, hvor deltakerne deler erfaringer, bygger fagkompetanse og planlegger felles tiltak. Alle museene i MiST skal framsnakke og markedsføre hverandre. Det arbeides med å kartlegge og analysere målgrupper for å spisse markedsføringen. MiST har felles gavekort. Hver torsdag har MiST en felles annonse i papirutgaven av Adresseavisen, samt web-annonser i adressa.no annenhver uke.

Museene har en rekke samarbeidspartnere innen reiseliv og destinasjonsselskaper, noen av disse er først og fremst knyttet til Trondheimsmuseene. Aktører i turistnæringen er Trøndelag reiseliv/Explore Trøndelag, Trondheim Management (Midtbyen management og Visit Trondheim) og Trondheim Guide Service. Trondheim cruisenettverk nevnes som partnere og flere er medlemmer av Trondheim markedsføringsforening. MiST deltar i Trondheim Markedsforum.

Visit Trondheim publiserer utstillinger og arrangementer via sine kanaler, slik som TrdEvents som er Trondheim Managements nettside. Trondheim Kunstmuseum og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum nevner at de har deltatt på frokostmøter hos Visit Trondheim for å knytte kontakt med flere kultur- og reiselivsaktører i Trondheim og bli oppdatert på hva som skjer og planlegges i byen. Planleggingen av Norwegian Travel Workshop (NTW) i 2024 har begynt, hvor både MiST sentralt og noen museer deltar.

Trondheim kunstmuseum deltok på verksted med Visit Trondheim og Trøndelag Reiseliv og resultatet ble at de skal bidra med omvisning og byvandring for reiselivsoperatører under «Urban Afternoon» på NTW i 2024. Trondheim kunstmuseum tilbyr en omvisning med servering og verksted for reiseoperatørene for å vise de forskjellige tilbud museet har å komme med til besøkende og de tilbyr for første gang en kunsttur til cruiseturister, også på stengte dager. Turen vises i cruise manualen til Trondheim Network. Trondheim kunstmuseum står også for første gang i en brosjyre fra Cruise Norway, som blir tilgjengelig i januar 2024.

Rørosmuseet nevner at de har deltatt på presseturer og kursing i digital markedsføring via Trøndelag Reiseliv/Explore Trøndelag.

På oppdrag fra Hitra kommune drifter Kystmuseet det regionale turistkontoret i øyregionen Frøya og Hitra. I rammen av turistkontoret og Hitra reiselivsforum bidrar Kystmuseet med generisk markedsføring av regionen. Museet Kystens Arv samarbeider med Perlene på Fosen og Indre Fosen kommunes kulturavdeling. Rørosmuseet er medeier og partner i Visit Røros og Østerdalen, der de samarbeider om markedsføring og tilbud, og har en egen bookingkanal gjennom nettsiden deres. Museet har også deltatt på presseturer. De samarbeider med hotellene på Røros om pakker, buss og

på digitale flater. De er en av grunnleggerne av Markedsforum Røros, som startet opp i 2023, og deltar også i Industri 4.0., initiert av Næringshagen Røros. Det er et sterkt søkelys på digital utvikling hos lokale aktører. Museet deltar sammen med ni andre lokale næringslivsbedrifter og har også deltatt i et forprosjekt om en samisk reiselivstrategi.

Ringve/Rockheim nevner også følgende aktører som de har samarbeidet med om markedsføring i 2023: Kammermusikkfestivalen (Kamfest), Trondheimsolistene, Barokkfest, Opera Trøndelag, Teater Fot, Trondheim kulturskole, NTNU, Kammerkoret Aurum, Akustiske Landskap, Trondheim Calling, Grafill Trondheim, BRÅK og Rockheim Hall of Fame med blant annet synliggjøring i sosiale medier.

Medieoppslag

Museene har hatt mange store medieoppslag både lokalt, regionalt og i nasjonale medier, og også noe utenfor Norge. Dette viser spennvidden i hva media kan være interessert i.

Internasjonalt

To større utenlandske tidsskrift skrev om Sverresborg som et resultat av en presse- og visningstur. Utstillingen *More Meat less meat* ved Trondheim Kunstmuseum kom på femteplass i Vogue Scandinavias "ultimate guide to 2023's must-see art exhibitions in Scandinavia". Kunstmuseet ble også nevnt i artikler på det engelske reisemagasinet Wonderlust i juni og i flymagasin fra Air Baltic i september.

Nasjonalt og i media utenfor landsdelen

Det har vært reportasje i Aftenposten Historie om den nye basisutstillingen på Orkla Industrimuseum.

Ringve/Rockheim har hatt nasjonale oppslag i NRK, Dag og Tid og Klassekampen knyttet til utstillinger og arrangement, som Lost Voices, En fyr med tusj, Smile - Lynn Goldsmith in the 80s, Rockheim Hall of fame, Platedate med Arnfinn Stendahl Rokne, innslag i NRK Radio om langeleiken og om dødsmasker på Ringve. Museumsnytt har hatt anmeldelser av både Lydspor og Lost Voices. Rørosmuseum har hatt oppslag i Byggmesteren om å bygge hus på gammelmåten, i NRK om samenes nasjonaldag, i Filmmagasinet og nyss.no. Kunstmuseet har hatt mange oppslag i magasiner og nasjonale medier om utstillingene More Meat less Meat, Sisterless, Lorch Skives Kunstpris og Å lære av kunstneren som NRK Kultur, NRK anmeldelser, i Morgenbladet, Kunstkritikk, i Kunstavisen og ArtScene. Da Joar Nango ble vinner av Lorch Skives kunstpris førte det til reportasjer i NRK Sápmi, Altaposten, ITromso.no, Samtiden og i Arkitektur.

Lokalt og regionalt

Det har vært veldig mange presseoppslag og leserinnlegg under temaet *Nytt museum for kunst og form*, spesielt i Adresseavisen. Ansatte i MiST har også skrevet kronikker om dette.

Kystmuseet har hatt oppslag knyttet til arrangement samt en kronikk om havbruksnæringen, Museet Kystens Arv hadde store oppslag rundt Spelet den siste viking. Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum har hatt presseoppslag om utstillingen Gjenfortryllet og også om Tusenårsteppet. Orkla Industrimuseum og Rindal Skimuseum har hatt reportasjer i Trollheimsporten, Driva og Avisa Sør-Trøndelag om ny basisutstilling, Treskidager og Minifestival. Ringve/Rockheim har hatt flere oppslag i Adresseavisen og NRK Midtnytt, blant annet om Operafrø, Lost Voices og Demenskoret, samt Palestina- og Gazamarkeringene på Rockheims lysboks. Museet har også skrevet en kronikk om

musikklinjene. Rørosmuseet har hatt en rekke oppslag i Arbeidets Rett og Fjell-Ljom blant annet om utbyggingsplanene, om handverksdagene, om «Å leve i verdensarven», nye utstillinger og konserter og om arbeid og arrangement ved Doktortjønna

Trondheim kunstmuseum har hatt flere større oppslag i Adresseavisen, blant annet med intervjuer og en kronikk.

Trønderporten hadde radio- og nettavis-reportasje om Jul på Sverresborg.

7.6. DKS – Den kulturelle skolesekken

Tallene for 2023 viser en svak nedgang i DKS-besøket med 9.161 mot fjorårets 9.661, men er høyere enn i 2021 da det var 8.656 elever. Det rapporteres om elleve slike opplegg.

Som i fjor hadde Kystmuseet hele fem tilbud i den lokal kulturelle skolesekken, *Tidsreisen* for 1.-2. trinn, *Russerforliset* for 3.-4. trinn, *Livet på Kystgården* for 5.-8. trinn, *Ægir – en omvisning i havbruk* for 8.-10. trinn og *Kilden forteller* for 10-trinn. Museet samarbeider med skole og bibliotek om DKS-uka på Hitra.

Sverresborg hadde tilbudet *Det samiske Trøndelag* for alle byens 6.klassinger, mens Trondheim kunstmuseum hadde tre tilbud: *Fremtiden er nå* for 4. trinn Trondheim kommune, *Hva er samtidskunst* for 8.trinn Stjørdal kommune, *Tenk på havet*, 4. trinn Trondheim kommune.

Rockheim hadde tilbudet *Mitt stille land* til hele Trondheim kommunes 10. trinn, som ble besøkt av 1600 elever. Opplegget, som var organisert på tre stasjoner, tok utgangspunkt i egen kropp og hva en sammen kan få til musikalsk uten ytterligere instrumenter. Elevene skulle i samarbeid, lage sin egen dans til en låt velkjent for elevene. Deretter fikk elever og lærere et kræsj-kurs i en rytme groove ved bruk av tramp, klapp og knips. Satt sammen ble de rytmiske forløpene til små komposisjoner. En var innom de musikalske bestanddelene puls, rytme, tempo, betoning, ostinat, taktart og form. Gjennom utstillingen *Mitt stille land* ble det reflektert over hva en konsert består av og at å dele opplevelsen kan gi fellesskapsfølelse. Til slutt delte elevene sine danser og rytmesekvenser. Følgende tilbakemelding gir god indikasjon på at museet gjør en forskjell. "Dagens beste seanse. Her fikk klassen ledd og hadde det gøy sammen, de heiet på hverandre og det var generelt veldig god stemning. Denne type aktiviteter trenger en klasse/ungdommer."

I Ringves tilbud *En liten Beat* deltok 2400 elever og 150 lærere.

Skoleprogrammet besto av konsert, dans og quiz i Ringves utstillinger. Elevene fikk høre medelever i aksjon i en ordentlig konsertsal. Deretter danset de vals i de staselige rommene i hovedbygningen. Å få ta på kostymer og danse i den flotte stuen var en opplevelse utenom det vanlige. Quizen handlet om å finne hvilke lydklipp som passer til ulike instrumenter. Elevene svarte ved å vise ark med tall på. En inkluderende måte som ikke krevde skriving eller snakking.

Den kulturelle skolesekken, DKS, er ikke det eneste tilbudet museene har for skoler. Mange lager skoletilbud tilrettelagt for spesifikke årstrinn også utenom DKS. Rørosmuseet samarbeider med utdanningsinstitusjonene i distriktet og tilbyr gratis skoleprogram for alle trinn i Circumferensen (Tolga, Os, Engerdal, Røros og Holtålen) under tittelen *Verdensarven som veiviser*. Her tar de utgangspunkt i læreplanene på hvert trinn. Dette er et omfattende skoletilbud som skolene deltar gratis på. Skolene må betale skoleskys der dette er nødvendig for å kunne delta.

Orkla Industrimuseum arrangerte i 2023 aktivitetsdag på Meldal bygdemuseum for 4.trinn og Rindal skimuseum hadde Treskidager for 3.-4.trinn. Kystmuseet har utviklet konseptet «Havbruksuka», hvor elevene kommer tilbake årlig, men med ulikt fokus for hvert år, alt etter hvor de er i læreplanen for sitt trinn.

Kunstindustrimuseet har ikke DKS-tilbud grunnet stengt museum og Museet Kystens Arv opprettet i slutten av 2023 dialog med den kommunale representanten for Den Kulturelle Skolesekken i Indre Fosen kommune rundt prospektene for DKS-opplegg. Dette samarbeidet fortsetter i 2024 med planer om et turné-opplegg i første omgang. Målgrupper her er småtrinnet og mellomtrinnet.

Sverresborg arbeider med å få opplegget «Fra skog til hus» inn i DKS for videregående skole, VG2 tømrer.

7.7. Felles mål for formidling til barn og unge

I *Strategiplan – formidling barn og unge* er det satt mål om at hvert museum skal

- a) øke besøk fra skoler og barnehager i vår region
- b) etablere samarbeid med skoleledelsen i sin kommune og nærkommunene
- c) delta i internt nettverk i MIST
- d) ha ansatte med pedagogisk kompetanse og fagkompetanse innen museets tematiske innhold. Det er avgjørende at arbeidstidens hovedvekt skal benyttes til utviklingsarbeid og gjennomføring av tilbud til barnehager og skoler på alle nivå.
- e) integrere arbeidet for barn og unge i formidlings- og utstillingsprosjektene –perspektivet på barn og unge vi skal med fra prosjektstart.
- f) gjennom samskaping få forståelse for hva som fanger barn og unges interesse. Dette skal hjelpe museene med å lage utstillinger og andre tilbud på en generasjonell måte – en måte som kan appellere til både barn, ungdom, voksne og eldre på samme tid.

Museene har rapportert om måloppnåelsen og gitt en del eksempler som sammenfattes i følgende:

- a) Målet om økt besøk til pedagogiske opplegg er ikke nådd i 2023. Det har vært færre besøk i 2023 enn i de to foregående årene, men flere rapporterer om at det gjøres et grunnlagsarbeid som forhåpentligvis bærer frukter i 2024. Alt fra ansettelse av pedagog (Museet Kystens Arv), tilbud om aktiv deltagelse i prosjekter, for eksempel i «Operasjon verdensarv» på Rørosmuseum og utvikling av nye tilbud (Norsk Døvemuseum). Det er laget en samlet oversikt over formidlingstilbud med veiledning til lærer om nyttig og praktisk informasjon, som skal gjøre det lettere å besøke museene. Hvert enkelt formidlingstilbud knyttes opp mot læreplanen. Rindal skimuseum har lykket med å nå ut til skoler utenfor Rindal kommune.
- b) Noen melder om god dialog med skoler, men har ikke nådd ut til alle kommuner og skoleledelse, mens andre rapporterer om god dialog. Rørosmuseum har bygd opp sitt skoletilbud over tid og har gode relasjoner til skolene og skoleledelsen i Røros og nærkommunene, men peker på at dette er et arbeid en må opprettholde kontinuiteten på gjennom mange år. De framhever også samarbeid med kultursjefer og lokale politikere.

- c) Alle museene deltar i Formidlerforum, det interne nettverket i MiST med fagdager, workshops og fellessamlinger. Flere deltar også i samarbeidet med NTNU, Justismuseet, Forsvarsmuseet, Vitenskapsmuseet m.fl. i nettverket MUSEAL. Her arbeides det med alternative læringsarenaer.
- d) Alle melder om at de har pedagoger ansatt. For noen har det vært vanskelig å drive pedagogisk utviklingsarbeid grunnet omrokking i organisasjonen og noen melder at det ikke er så lett å få ansatt museumspedagoger grunnet for lavt lønnsnivå i museumssektoren.
- e) På Museet Kystens Arv er Johan Bojer vgs. er samarbeidspartner i planlegginga av ny utstilling om natur og bærekraft, mens Orkla Industrimuseum har vektlagt integrering av barn og unge i arbeidet med sin nye basisutstilling. Sverresborg melder om medvirkning av ungdomsskoler og videregående skoler i arbeidet med formidlingsopplegg i den nye bankutstillingen. Rørosmuseet er i gang med et forprosjekt knyttet opp mot verdensarvformidling til barn og unge, der de ønsker å innlemme dette i arbeidet helt fra en idé blir lansert, til ferdig produkt. De har besøkt Orkla Industrimuseum for å lære av dem og hatt foredrag med Ablemagic som står bak flere populære utstillinger i museene.
- f) I 2023 har samskaping hatt fokus i Formidlerforum og flere museer har planer og har påbegynt konkret arbeid for å integrere barn og unges perspektiv blant annet i utstillingsprosjekter fra start. Kunstmuseet nevner *Blikkåpner* som er et formidlingstiltak hvor samskaping med unge er essensielt. Unge mellom 16-19 år blir ansatt på museet og skal sammen med museet utvikle relevant formidling til utstillinger på museet ut fra de unges eget ståsted. Rørosmuseet har begynt arbeidet med et samskapingsprosjekt med barn og unge som sliter med skolevegring. Det er planlagt møter med PPT, skoleledelse og lærere og BUP for å finne ut om dette er ei gruppe det er mulig å komme innpå, og hvis det er det, setter en i gang fra august 2024. Våren 2024 vil bli brukt til å lære mer om målgruppa og til å finne ut hvilke muligheter en har for samskaping ved Doktortjønna, hvor det er tenkt at dette prosjektet skal ha sin base.

8. AKTIV SAMHANDLING

I MiSTs strategiske handlingsplan er det overordnede målet at MiST skal nå sine mål gjennom medvirkning og påvirkning i aktiv samhandling internt og eksternt. En rekke delmål konkretiserer arbeidet og omfatter alt fra internt arbeid til samarbeid med departement, direktorater, Norges Museumsforbund, Arkivforbundet, KulturIT, BONO, fylkeskommune og kommuner til UH-sektor, internasjonale partnere, næringsliv, venneforeninger og frivillige.

Mengden og bredden i samarbeidene er viktige, og partnerne er viktige på ulike vis. Samarbeidet med UH-sektoren er viktig for faglig utvikling og for å rigge for forskning i museene. Internasjonalt samarbeid som gjerne er prosjektbasert, bidrar til faglig utvikling og læring. Samarbeid med festivaler er viktig fordi det skaper relevant innhold for publikum og gir museene mulighet til å nå flere målgrupper. Samarbeid med næringslivet og kommunene er viktig for museenes betydning og posisjon, for synlighet og for økonomi. Lag og organisasjoner bidrar både med kompetanse og arbeidsinnsats.

Internt i MiST er Formidlerforum etablert. Dette samarbeidsorganet skal operasjonalisere felles strategi for formidling til barn og unge. I 2023 har det vært vekt på utvikling av metodikk for samskaping. Samarbeidet med Trondheim kommunes ledelse på oppvekstområdet har vært godt med tanke på tilpassing av alle museenes tilbud inn i læreplanene. Forskningsutvalget har arbeidet godt med å få på plass ny plan for kunnskapsutvikling og har i samarbeid med NTNU fått på plass en ny overordnet samarbeidsavtale mellom MiST og NTNU.

MiST samarbeider med eksterne aktører på mange plan, og samarbeidet tar mange former. Naturligvis er det en rekke samarbeidsprosjekter med andre museer både i regionen, nasjonalt og internasjonalt. Det ble etablert et nettverk for direktørene i museene i Trøndelag; Stiklestad, Saemien Sijte, Museet Midt og Museene i Sør-Trøndelag, som i 2021 er utvidet også med direktørene for Justismuseet, Jødisk museum og Rustkammeret for å skape samarbeid og fellesskap mellom museene i regionen.

8.1. Historienes Trøndelag

Historienes Trøndelag er et samarbeidsprosjekt inngått mellom Museene i Sør-Trøndelag, Museet Midt, Museene Arven, NTNU Vitenskapsmuseet, Saemien Sijte og Trøndelag reiseliv. Prosjektet har som overordnet mål å løfte regionen som kulturhistorisk opplevelseregion i årene fram mot nasjonaljubileet i 2030. Slik vil en bidra til å styrke lokal kultur- og historiekompetanse og engasjement i egen region for fastboende, og for også å tydeliggjøre Trøndelag som attraktivt reisemål for kulturinteresserte tilreisende. Prosjektet er støttet av Trøndelag fylkeskommune. Et forprosjekt ble gjennomført i 2022, og fylkeskommunen bevilget penger til hovedprosjektet for årene 2023-2025. I hovedprosjektet som startet 1.oktober, har museene valgt å arbeide med samisk kultur og historie i første fase, som er en arbeidspakke stipulert til halvannet års arbeid. Prosjektleder er ansatt med arbeidsplass på Saemien Sijte og intensjonen er å styrke formidlingen av det sørsamiske og gi større innsikt i samiske perspektiver.

8.2. Samarbeid med lag, organisasjoner og festivaler

Museene samarbeider lokalt med et mangfold av lag og organisasjoner. Dette gjelder venneforeninger, historielag, kirkeforeninger, husflidslag, frivillighetsentraler, velforeninger, idrettslag og ulike støtteforeninger. Videre har mange samarbeidet med festivaler, slik som Kosmorama, Barokkfest, Kamfest, Trondheim Calling, Legend Metallfest, Akustiske landskap, JUBA JUBA, Trøndersk matfestival, Elden og Olavsfest. Kystmuseet nevner samarbeid med Hopsjø kyst- og kultursenter og Museet Kystens Arv framhever betydningen av samarbeidet med Forbundet Kysten og Spelet Den siste viking. Rørosmuseet nevner også Folkeakademiet Røros og Folkemusikkarkivet i tillegg til museumslagene. Sverresborg samarbeider med Motorkameratene som bidrar med aktivitet slik som traktorkjøring. Orkla Industrimuseum har samarbeidet med Ørkedalsspelet om oppsetning av forestillingen «Til den det måtte angå» på Bårdshaug stasjon. Kunstmuseet har samarbeidet Aksjonsgruppen Skeivt Opprør og Forskningsprosjektet Meatigaton, mens Rindal skimuseum og Sverresborg samarbeider med ski-VM 2025. Ringve/Rockheim nevner også samarbeid med ISAK og AKKS.

Kunstindustrimuseet har hatt to samarbeidsarrangement i Stiftsgården, ett i samarbeid med Trøndersk Matfestival og ett under Trondheim kammermusikkfestival. Under Trøndersk Matfestival

hadde museet ansvar for omvisning om mattradisjoner og selskapeligheter i Stiftsgården, og samarbeidet med festivalkokkene om å utarbeide en historisk meny med utgangspunkt i selskapeligheter holdt i Stiftsgården gjennom tidene.

Under kammermusikkfestivalen hadde museet innlegg og formidling før konserten «Stemningsstund i Stiftsgården». Et verk av Tsjajkovskij ble bl.a spilt, som kunne linkes til et verk i samlingsutstillingen «Gjenfortryllet» på TKM Gråmølina: Tchaikovsky Cabinet av Bjørn Båsen.

8.3. Næringslivet og UH-sektoren

Kystmuseets største samarbeid er fortsatt med Lerøy Midt, datterselskap av det børsnoterte Lerøy Seafood Group. De innehar en visningstillatelse, hvor Kystmuseet leverer tjenester innen formidling, utstilling, markedsføring (av formidlingstilbudet), båtskyss og booking. Samarbeidet har eksistert i 12 år og er bedre enn noensinne. Ringve/Rockheim nevner Entra som samarbeidspartner om smartgrid for salg og kjøp av energi på Brattøra. Sparebank 1 MidtNorge har vært viktig partner for Sverresborg i oppbyggingen av ny bankutstilling. Sverresborg nevner ellers samarbeid med Selbu Husflidscentral om utsalg, formidling og demonstrasjon av strikke- og håndverksteknikker. MiST samarbeider med private restauratører som drifter kafeer og restauranter på museene, og med Røros hotell og Bårdshaug herregård om MiSTs interne konferansearrangement. MiST har eget forlag, Museumsforlaget AS, som er et datterselskap. Ellers har naturligvis MiST et stort antall leverandører fra privat næringsliv som utfører både tjenester og leverer varer til museene.

«Julefika» På slutten av et år med høy aktivitet og store prosjekter på museet, inviterte Trondheim kunstmuseum inn sine samarbeidspartnere og venner til en hyggelig førjulsstund. De inviterte derfor alle håndverkere, gode hjelpere og andre som på forskjellig vis hadde bidratt til alt arbeidet som var gjort gjennom året. Det ble servert kaffe, lussekatter og pepperkaker i foajeen. Med dette ønsket de å markere at kunstmuseet er en aktiv del av byens kultur- og næringsliv, og synliggjøre hvor avhengige de er av godt samarbeid.

I tillegg er det markedssamarbeid med en rekke næringslivsaktører (eget kapittel).

Kunstindustrimuseet har en viktig oppgave med å være en synlig og aktiv deltaker i kunsthåndverksfeltet nasjonalt. Museumsdirektøren har åpnet utstilling på Galleri Format i Oslo i mars og holdt tale til ære for tekstilkunstner Brit Fuglevaag da hun ble ridder av St.Olavs orden i september, samt deltatt på åpninger i Oslo.

NTNU er en av de viktigste partnere, som tidligere nevnt, og mange av museene rapporterer om samarbeid med mange av instituttene relatert til det fagfeltet museet representerer. MUSEAL er et samarbeid med Institutt for lærerutdanning og flere museer i regionen omkring museene som alternative læringsarenaer og med MuSaDel – Museum, samfunn, deltagelse som drives av Museene Arven og kulturminneforvaltning ved NTNU. Sistnevnte er et prosjekt som handler om utdanning, etter- og videreutdanning innen museumssektoren. «Det er en forutsetning at universitetsstudenter som ønsker seg en karriere i sektoren, har tilgang til forskningsbaserte og praksisnære undervisningstilbud, som forbereder dem på å utvikle fremtidens museer og museumspraksis. Samtidig har museumsansatte behov for etter- og videreutdanning som hjelper dem å fornye kompetansen sin gjennom hele arbeidslivet. Prosjektet adresserer disse utfordringene ved å starte

en kontinuerlig dialog mellom utdannings- og museumssektoren om relevant utdanning, og ved å utvikle et konkret undervisningstilbud», heter det i beskrivelsen av prosjektet.

Ringve/Rockheim samarbeider med Norsk senter for folkemusikk og folkedans.

8.4. Regionale og kommunale samarbeid

De ulike vertskommunene er viktige samarbeidspartnere både gjennom politisk og administrativ ledelse, kulturenhet, oppvekst/skole/barnehager, kulturskoler og Den kulturelle skolesekken. Ringve/Rockheim samarbeider med Den kulturelle spaserstokken og Ressurscenter for demens. Flere har samarbeid med videregående skoler.

Det er samarbeid omkring privatarkiv med Interkommunalt arkiv Trøndelag, Byarkivet, Arkivverket Trondheim, NTNU Universitetsbiblioteket, Museene Arven og Trøndelag fylkeskommune. Kystmuseet rapporterer om mange typer samarbeid med Hitra kommune. Kommune er representert i eierstiftelsen, det er samarbeid om Dolm prestegård, økonomisk samarbeid om Hitterslekt.no og utvikling av krigsminnene på Hemnskjela. Museet Kystens Arvs Børsabåtprosjekt skjer sammen med Skaun barne- og ungdomsskole. De har engasjert hele sitt lokalsamfunn for å samle inn penger til å finansiere bygging og bruk av en børsabåt ved skolen.

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum har hatt samarbeid med bibliotek og museer gjennom Nordenfjeldske Transitt og med Roret Kulturforetak som har ansvaret for drift av kultur, idrett, natur og historie i Ørland kommune som omfatter driften av Hannah Ryggen-senteret på Brekstad og formidlingstilbudet ved Austråttborgen. Kunstindustrimuseet samarbeider også tett med Statsbygg som har forvaltningsansvar for Austråttborgen og Stiftsgården. I 2023 samarbeidet museet med Ørland kommune og Luftforsvaret på Ørlandet om å organisere to middager for henholdsvis Nordisk ministerråd og Forsvarets høyskoles sjefskurs. Museet holdt innlegg om historiske mattradisjoner før gjestene ble servert på fransk maner.

Orkla Industrimuseum har samarbeidet med Orkland kommune og Thamsklyngen om «Nyansattsamling». Samarbeidet løfter museets status innad i ny kommune og i et mangfoldig næringsliv, med en bevisstgjøring av hva historien i regionen betyr i dag. De har også samarbeidet med Rosenvik AS, som er en arbeidsmarkedsbedrift som hjelper folk med kvalifisering til arbeidslivet. Museet har benyttet bedriften til å produsere noen skiftende komponenter i utstillinger. Orkla Industrimuseum har et etablert samarbeid med Orkland kommune og Trøndelag Fylkeskommune om regionhistoriker-funksjon og med Orkland kommune om formidling ved Meldal bygdemuseum.

Rørosmuseet har samarbeid med Verdensarvrådet og en faggruppe for verdensarv for Røros bergstad og Circumferensen: Røros, Os, Tolga, Engerdal og Holtålen kommuner, Trøndelag og Innlandet fylkeskommuner, Riksantikvaren og Sametinget. Rørosmuseet samarbeider med verdensarvkommunene om ulike arrangement og markeringer. Her kan nevnes verdensarvkoordinator, Riksantikvaren, Miljødirektoratet, kommunene i regionen, fylkeskommunene, nasjonalparkforvalterne, NIKU, NTNU, UiO, museumsnettverkene innen bergverk og bygningsvern, Norges verdensarv, andre nordiske verdensarvsteder med flere. Rørosmuseet har

et tett samarbeid med Riksantikvaren, fylkeskommunene og kommunene, både om videre planarbeid og om tiltak i områdene. Dette gjelder både informasjons-, formidlings- og vedlikeholds- og istandsettingstiltak. Museet samarbeider også sammen med Røros kommune/uthusprosjektet om handverker møter og opplæringstiltak for handverkere og yrkesfagelever og med Klima- og miljødepartementet, Statsbygg, Trøndelag fylkeskommune og Røros kommune når det gjelder eiendommen etter Røros Kobberverk:

Markedssamarbeid omtales i eget kapittel.

8.5. Representasjon i nasjonale museumsnettverk, museumsorganisasjoner og internasjonale museumsorganisasjoner

Alle museene i MiST er med i ett eller flere av de nasjonale museumsnettverkene, noen mer passive deltagere. I noen tilfeller innebærer dette deltagelse i felles prosjekter med egen aktivitet, andre med deltagelse på konferanser og samlinger i regi av nettverket. Uavhengig av aktivitetsnivå, er nettverkene nyttige kilder til informasjon om nasjonale og internasjonale faglige tema og aktiviteter.

Ringve/Rockheim leder Musikknettverket. Det har vært gjennomført digitalt oppstartsmøte og en fysisk samling på Valdres Folkemuseum i 2023. Dette var en restart for nettverket og tema på samlingen var faglig samarbeid og utvikling i nettverket fremover. Det var 20 deltagere på samlingen. Det ble vedtatt at nettverket skal jobbe med en søknad på utviklingsmidler fra Kulturdirektoratet i 2024, en søknad Ringve/Rockheim er hovedansvarlig for.

Rørosmuseet er særlig aktive innen sine nettverk og er ansvarsmuseum for Nettverk for tradisjonshåndverk og bygningsvern fra 2023.

MiSTs museer deltar i Nettverket for kyst- og fiskerihistorie, Samtidsnettverket, Herregårdnettverket, Mangfoldnettverket, Bergverknnettverket, Sjøfartsnettverket, Fotonettverket, Samisk museumslag, Kulturlandskapsnettverket, Direktørnettverket for kunstmuseene og direktørnettverket for museumbaner, Nettverket Den Nordiske Trebyen, Norges Verdensarv, Stavkirkeforum, nettverk for drakt og tekstil og Museum Why.

MiST er representert i Norges Museumsforbund der adm.dir. Karen Espelund er styremedlem. Arnfinn Stendahl Rokne er medlem av valgkomité Fagseksjon for formidling. Erik Roll fra Rørosmuseet sitter i styret for Norges dokumentarv, som er den norske delen av UNESCOs Memory of the World-program. Ulf Ingemar Gustafsson fra Orkla Industrimuseum (sluttet vår 2023) var nasjonal representant for TICCIH (The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage) og Ann Siri Hegseth Garberg har vært nasjonal representant for EMA (European Museum Academy), er medlem av referansegruppe for Nordiskt Centrum for Kulturarvspedagogik og i lokal referansegruppe for MuSaDel. Kirsti Sæter frå Rørosmuseet er nestleder i Norges Verdensarv. Turid Nilsen er MiSTs representant i Cristin-nettverket.

8.6. Tjenesteyting, oppdrag og kunnskapsdeling

MiST har en lang tradisjon for å yte tjenester til mindre museer i regionene utenfor MiST. Ansatte yter generell museumsfaglig rådgivning og har også en rekke innledninger og faglige foredrag der de deler sin kompetanse. MiST har en samarbeidsavtale med Jødisk Museum i Trondheim om å yte bistand og museumsfaglig arbeid på lik linje med MiSTs egne museer og justert avtale ble underskrevet i 2021.

Utviklingsenheten har levert tjenester innen samlingsforvaltning til Oppdalsmuseet og Landbruksmuseet på Skjetlein videregående skole. Sverresborg har hatt oppdrag for Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider/Riksregalier med tilstandsvurdering av kronjuvelene, og de har hatt ett oppdrag med papirkonservering. Det har vært bistand på filmer fra Oppdal og fotoavdelingen har hatt en rekke bildebestillinger. Museet Kystens Arv er også behjelpelig med gamle foto og Båtbyggeriet svarer på mange henvendelser om faglige spørsmål innen båtbygging, båtbruk og vedlikehold.

Kystmuseet har hatt oppdrag med å levere rådgivingstjenester innen konsept og formidling til Blått Kompetansesenter og Hopsjø kyst- og kultursenter. Det sentrale oppdraget er å drive visningsanlegget for Lerøy Midt. Driftsavdelingen ved Trondheim kunstmuseum har bistått med håndtering av kunstverk ved Clarion hotell Brattøra.

Rørosmuseet ved Bygningsvernssenteret har også i 2023 hatt en rekke oppdrag. De har utført ett større og flere mindre istandsettingsoppdrag på bygninger for private kunder. Antikvarisk Verksted har utført fire større oppdrag med istandsetting av vinduer og dører for private og offentlige kunder, og det har vært en jevn tilgang på mindre oppdrag. Det er utført tilstands- og tiltaksrapporter med kostnadsoverslag for rundt ti private og offentlige kunder. Det har vært oppdrag med å følge opp istandsettingsprosjektene på Ytre Rendal kirke, Gravberget kirke og kulturminnefaglig rådgiving på Huitfeldtbrygga i Trondheim og oppdrag med uttak av dendrokronologiske prøver for Røros kommune og Trøndelag fylkeskommune.

Videre har det vært opplæring i bygningsvern for handverkere og oppdrag for Røros kommune knyttet til istandsetting av våningshus Bortpå Moa og Lysthus i Gålåen. Det har vært et todagers opplegg for Kirkelig fellelsråd i Trondheim om antikvarisk istandsetting og vedlikehold, og for Byantikvaren i Røros kommune er det planlagt og gjennomført handverkermøter og drift av lokalt bygningsvernhandverker-miljø.

Mange ansatte har ulike typer foredrag som ikke rapporteres som del av forskningskapitlet og som trolig også er underrapportert. Her kan nevnes adm. direktør Karen Espelunds innlegg på Nordisk museumsforbundsmøte i Stockholm 15-16.9.23: *Alle FNs bærekraftsmål er relevante for oss som museum!* Hun har ledet panelsamtale om Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport på Stiklestad under Olsokdagene, og hatt en rekke innlegg om planen for nytt museum for kunst og form. Kirsti Sæter har hatt foredrag om verdensarven på Verldsarvdagen i Hälsingland og hatt en presentasjon av verdenarvsenteret for Os kommune. Kystmuseet har hatt foredrag på Klippfiskseminaret i Kristiansund i juni, på Mausund kysthistoriske museum som del av Vrimle-festivalen i november og for Trondheim historiske forening. Arkivar Stian Elvsås, som var engasjert av Trondheim kunstmuseum til å utføre Arkivprosjektet holdt innlegg om prosjektet på Arkivverkets konferanse på Hell i desember. Bente Heggvik stilte med foredraget «Havbruksarkivene. Status for ordningsarbeidet på samme konferanse». Annabella Skagen hadde åpningsforedrag på Midtnorsk historieseminar i august og Einar Borgfjord har hatt innlegg om «Trondheimsfjorden. Ferdelsår og

matfat» på Trondheimsfjordkonferansen i mars og om klinkbygde båter på Trøndelag kulturmiljøkonferanse i juni. Under Trøndersk Matfestival holdt Thina Andresen omvisning om mattradisjoner og selskapeligheter i Stiftsgården og holdt et innlegg om historiske mattradisjoner på Austråttborgen for gjester fra Nordisk ministerråd og Forsvarets høyskoles sjefskurs. Ann Siri Hegseth Garberg hadde innlegg om frivillighet for Forbundet for Norske Museumsvenner i Bodø i april. I tillegg er de som har hatt innlegg på internasjonale konferanser nevnt i kapitlet om Solid kunnskapsproduksjon.

9. ORGANISASJONEN

Det er etablert flere tverrgående prosjektgrupper: FoU-utvalg, Formidlerforum som skal følge opp formidlingsstrategien for barn og unge og markedsgruppe. Samarbeidet mellom Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum og Trondheim kunstmuseum har også i 2023 pågått i forbindelse med utredningsarbeidet om nytt museum for kunst og form. Det har vært økt kontakt mellom en del av museene der Rørosmuseets ansatte har besøkt Orkla Industrimuseum for å lære om arbeidet med utstillingen «Inn i berget» og en ansatt ved Museet Kystens Arv har hatt hospiteringsopphold på Kystmuseet.

Det ble avholdt en todagers ansattsamling på Røros i mars, alle ansatte har gjennomgått digitale kurs i informasjonssikkerhet, ledergruppen har gått lederutviklingskurs og utvidet ledergruppe har deltatt på kurs i førstegangsledelse. Styret i MiST har hatt åtte styremøter og behandlet 25 beslutningssaker og 23 orienteringssaker. Det har vært styresamling, ledermøter og utvidete ledermøter der alle avdelingslederne har deltatt.

Ansatte og frivillige

Ved utgangen av 2023 hadde Museene i Sør-Trøndelag (MiST) 233 ansatte hvor 203 er faste ansatte og 30 er i midlertidige stillinger. Omregnet til årsverk tilsvarer dette 180,14 årsverk.

Museene i Sør-Trøndelag (MiST) har i løpet av 2023 hatt 284 ansatte hvor 238 er faste ansatte og 46 er i midlertidige stillinger. De faste ansatte utgjør 156,15 årsverk. Totalt har MiST 192,18 årsverk i løpet av året. Av disse er 85,96 årsverk menn og 102,23 årsverk kvinner.

I 2023 lyste MiST ut 53 stillinger, og fikk inn til sammen 1408 søknader på disse. Styret og daglig leder mener arbeidsmiljøet i selskapet i all hovedsak er godt, selskapet har en stabil og kompetent bemanning og er kjent som en attraktiv arbeidsgiver.

Det totale sykefraværet i 2023 var på 6%, og av dette var 4,2% legemeldt. Dette er en nedgang på ett prosentpoeng fra 2022. Enkelt saker følges opp og det iverksettes tiltak med involvering av NAV eller andre eksterne aktører der det anses hensiktsmessig. MiST har avtale med bedriftshelsetjenestene Medco dinHMS, Salutis, Bedriftshelsetjeneste AS på Røros og HMS-tjenesten Orkladal.

I 2023 har Museene i Sør-Trøndelag hatt 339 frivillige på museene. Arbeidet de har lagt ned tilsvarer 5,12 årsverk.

Likestilling og diskriminering

Av MiST sine 192,18 årsverk i løpet av 2023 er 85,96 årsverk menn og 102,23 årsverk kvinner. Ved nyansettelser ser vi spesielt på kjønnsbalansen og MiST har som klart mål at ingen skal diskrimineres på grunn av kjønn. I ledergruppen på elleve personer var det ved årets utløp fem menn og seks kvinner.

MiST legger til grunn at det ikke skal gjøres forskjeller på ansatte, eller ved ansettelser, på grunn av etnisitet, språk, religion eller livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Virksomheten er klar over at arbeidsstokken i liten grad speiler befolkningens sammensetning, og alle ansettelser skal vurderes ut fra målet om å øke mangfoldet.

MiST har to lærlinger ved Museet Kystens Arv, og tolv ansatte på arbeidsmarkedstiltakene varig tilrettelagt arbeid, varig lønnstilskudd, midlertidig lønnstilskudd eller mentortilskudd i løpet av 2023

HMS-arbeid

Museene i Sør-Trøndelag (MiST) jobber systematisk med HMS med følgende målsetting:

- motiverte ansatte som trives
- friskhetsmål på 95%
- 0 ulykker
- 0 skader med fravær
- 0 tilfeller av miljøforurensning materielle skader
- 0 branner/branntilløp

Det er rapportert 38 antall uønskede hendelser i 2023. Tiltak er iverksatt.

MiST digitaliserte en felles HMS-håndbok og etablerte avvikssystem i 2023. MiST har en overordnet handlingsplan i tillegg til handlingsplaner per museum. Det gjennomføres en årlig HMS-samling hvor verneombud, tillitsvalgte, AMU, HR og ledelse deltar.

MiST har et velfungerende arbeidsmiljøutvalg, AMU, som består av fire arbeidsgiverrepresentanter og fire arbeidstakerrepresentanter inkludert hovedverneombud.

Det er ett til to verneombud ved hvert museum, og i tillegg et felles hovedverneombud for MiST. Verneombud inngår i et felles forum for verneombud i MiST.

Styringsmål og måloppnåelse

1. Økonomistyring: MiST skal budsjettere og avsette 1 % av omsetningen, slik at MiST gradvis bygger opp sin egenkapital for å redusere økonomisk risiko og bidrar til fremtidig handlingsrom. I 2023 var resultatgraden i morselskapet 5,91%. Målet er oppnådd.
2. Maksimalt 60 % av omsetningen skal gå til personalkostnader, for å gi organisasjonen mest mulig handlingsrom innen driften. I 2023 var personalkostnader 48 % av omsetningen. Målet er oppnådd.
3. Nærværsprosent: 95 %. MiST skal være en organisasjon hvor ansatte trives. Nærværsprosent for 2023 ble 94%. Målet er ikke oppnådd.
4. Økt egeninntjening på 2%. Målet er ikke oppnådd.

Styringsmålene gjelder for morselskapet.

Bærekraftig drift

I henhold til Strategisk handlingsplan skal MiST gjennom egen drift bidra aktivt til å nå FNs bærekraftsmål.

Klima- og miljøpåvirkningene påvirker bygningsmassen og gir ytterligere utfordringer for vedlikeholdet. En nasjonal kartlegging av tilstanden for de kulturhistoriske bygninger, viser et betydelig vedlikeholdsetterslep. Dette gjelder også for MiST sine nesten 300 bygg. De to industri- og gruvemuseene, Orkla Industrimuseum og Rørosmuseet, har i sitt opphav tilhørighet i til dels svært forurensede områder, noe som krever bevissthet i daglig forvaltning. MiST har i de tre siste årene brukt 12,9 mill. på utskifting til LED-lys og andre ENØK-tiltak som fremover skal bidra til lavere strømforbruk.

Det rapporteres eksempelvis fra Rørosmuseet om mange gjennomførte ENØK-tiltak takket være tildeling av egenkapitalmidler i 2023. Foruten reduksjon av strømkostnader, er mange av de gjennomførte tiltakene også viktige HMS-tiltak, slik som brannsikring og bedre inneklima som har betydning for helse. Utskifting av gammel belysning fra halogen til led, utskifting av gamle panelovner med wifi-styring, montering av varmpumper (ny varmekilde), nytt ventilasjonsanlegg og flisavsug med varmegjenvinning og befuktningsanlegg, nye og oppgraderte ytterdører. I tillegg gir bedre inneklima med stabil temperatur også positive utslag for gjenstandsbevaringen.

VEDLEGG

UTSTILLINGER

Kystmuseet

Utstillingens tittel	<i>Flatvika 1920</i>
Skiftende/permanent?	Permanent
Innhold/Tema	"Folket i Flatvika" er ei utstilling om en flergenerasjonsfamilie som bor på en typisk liten gård et sted på Trøndelagskysten i året 1920.
Målsetning	Fortelle om brytningstida på kysten.
Visningssted	Kystmuseet - Fillan
Visningsperiode	2001 – d.d.
Samarbeidspartnere	
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Russerforliset</i>
Skiftende/permanent?	Permanent
Innhold/Tema	Historien om forliset Jedinorog hvor 120 personer døde utenfor Hitra og hvordan de ulike kildene forteller ulike historier.
Målsetning	Fortelle om samfunnet i forlisets tid og hvordan ulike kilder kan fortelle ulike versjoner av historien. Hvordan skal vi vite hva som er sant?
Visningssted	Kystmuseet - Fillan
Visningsperiode	2016 – d.d.
Samarbeidspartnere	NTNU-Vitenskapsmuseet, gjenstandsutlån.
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Pionerene</i>
Skiftende/permanent?	Permanent
Innhold/Tema	Forteller om de første som, fra 1950-tallet og fremover, prøvde seg på fiskeoppdrett som næringsvei.
Målsetning	Vise den særegne historien om nasjonens havbrukspionerer gjennom et unikt bilde og videomateriale.
Visningssted	Kystmuseet – Sandstad
Visningsperiode	2018-d.d.
Samarbeidspartnere	Hans Ulrik Hammer og NRK
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Ringer i vannet</i>
Skiftende/permanent?	Permanent
Innhold/Tema	Samtidsutstilling om Havbruksnæringen og dens ringvirkninger i samfunn og natur
Målsetning	En helhetlig formidling som skal gi en grunnleggende kunnskap om havbruksnæringens ringvirkninger og hvordan den forvaltes.
Visningssted	Kystmuseet – Sandstad
Visningsperiode	2023 – d.d.
Samarbeidspartnere	
Annet	

Utstillingens tittel	<i>Hemnskjela</i>
Skiftende/permanent?	Permanent
Innhold/Tema	I kommandobunkeren fra krigen, formidles en historie om okkupasjon på Hemnskjela.
Målsetning	Skape forståelse for hvordan krigsårene var på Hemnskjela. I løpet av 1941 ble det bygget kanonstillinger, bunkere, soldatkaserner og forsvarsanlegg her. Store deler av øya ble minelagt, og lange piggrådgerder ble satt opp. Fram til frigjøringen 1945, måtte lokalbefolkningen leve tett på den tyske okkupasjonsmakten og deres russiske krigsfange
Visningssted	Kystmuseet - Hemnskjela
Visningsperiode	2021– d.d.
Samarbeidspartner€	Rustkammeret
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Fiskemottaket</i>
Skiftende/permanent?	Permanent
Innhold/Tema	En pedagogisk utformet lekekrok for barn
Målsetning	Lære barna om hva forskjellige produkter som framstilles fra livet i havet.
Visningssted	Kystmuseet - Fillan
Visningsperiode	2021-d.d
Samarbeidspartnere	
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Ventemerda</i>
Skiftende/permanent?	Permanent
Innhold/Tema	En pedagogisk utformet lekekrok for barn
Målsetning	Lære barna om livet i havet og oppdrett av fisk
Visningssted	Kystmuseet – Sandstad
Visningsperiode	2023-d.d
Samarbeidspartnere	
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Havet i en tynn tråd</i>
Skiftende/permanent?	Vandretstilling
Innhold/Tema	Utstilling som tar for seg problematikken med plastfiber som vi i dag utgjør en fare for miljøet med tanke på skade på dyreliv og mennesker.
Målsetning	Gi publikum en forståelse for påvirkning plast har på havet vårt.
Visningssted	Sula kulturhus
Visningsperiode	2020 – d.d
Samarbeidspartnere	Sula Grendalag
Annet	

Utstillingens tittel	<i>Hermetikkfabrikk – på hvert et skjær</i>
Skiftende/permanent?	Vandreutstilling
Innhold/Tema	Hermetikkindustrien i Hitra og Frøya kommune. Bedriftshistorie og generelle utviklinger av lokal industri.
Målsetning	Skape forståelse for industrien, arbeiderne og utviklingen innen den lokale hermetikkindustrien.
Visningssted	Hopsjøen Kyst og- Kultursenter
Visningsperiode	2021– d.d.
Samarbeidspartner€	Hopsjøen Kyst og- Kultursenter
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Byplansjefene</i>
Skiftende/permanent?	Skriftende
Innhold/Tema	DKS utstilling/pedagogisk opplegg om byplanlegging
Målsetning	Lære barn og unge om hvordan et sted utformes og planlegges og hvordan de kan påvirke prosessen.
Visningssted	Kystmuseet - Fillan
Visningsperiode	01.02.22 – 01.04.23
Samarbeidspartnere	Nasjonalmuseet
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Dypdykk i havet; ettervirkningene av menneskeheten»</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	En kunstutstilling om menneskers påvirkning av havet laget av Galleri7
Målsetning	Formidle menneskers ettervirkninger i havet gjennom ulike kunstuttrykk, hvor flere bruker søppel fra Mausund i sine komposisjoner.
Visningssted	Kystmuseet – Fillan
Visningsperiode	01.06.23-10.09.23
Samarbeidspartnere	Galleri 7
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Maren – dømt til døden</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	En kuriositetsutstilling i anledning bokslipp om Maren Jektvik
Målsetning	Vise frem gjenstander knyttet til Maren Jektvik og spelet om Maren.
Visningssted	Kystmuseet Fillan
Visningsperiode	28.10.23 – 26.11.23
Samarbeidspartnere	NTNU VM – gjenstandsutlån
Annet	

Museet Kystens Arv

<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Spelet Den siste viking 2001 - 2023</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Spelhistorie fra starten til siste forestilling
<i>Målsetning</i>	Gi informasjon om opprinnelsen til spelet DSV, tidligere regissører, skuespillere mm. Sette dagens utgave av spel inn i en historisk sammenheng.
<i>Visningssted</i>	MKA
<i>Visningsperiode</i>	01.06.-01.09.
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Rissa Ungdomslag, Stiftelsen Den siste viking
<i>Annet</i>	Det ble vist film i anledning utstillinga
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Nils Aas – LA BARCA - en norsk jektform i gondolenes by</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Tematisering av båten som symbol i kunsten. Om billedhugger Nils Aas som i 1972 deltok på Veneziabiennalens hovedutstilling med La Barca, et monumentalt verk i furu stilisert som en båt.
<i>Målsetning</i>	Skape interesse for båttradisjoner i indre del av Trondheimsfjorden, og levende håndverk
<i>Visningssted</i>	MKA
<i>Visningsperiode</i>	11.02.2023 - 21.05.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Kunstnerne Ragnhild Stuberg og Keisuke Ueno
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>KERAMISKE ARBEIDER</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Keramikkutstilling
<i>Målsetning</i>	I serien «Skaperglede» om levende håndverk
<i>Visningssted</i>	MKA
<i>Visningsperiode</i>	24.06.2023 –
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Kunstnerne Ragnhild Stuberg og Keisuke Ueno
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Innherreds båten</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Informasjon om Innherreds båten, visning av verktøy og starten på arbeidet med reiset av båten kjølt, lott og stevn.
<i>Målsetning</i>	Skape interesse og engasjement rundt den klinkbygde båten. Nils Aas kunstverksted sitt jubileumsår for Nils Aas hvor båten står i sentrum.
<i>Visningssted</i>	Nils Aas kunstverksted Inderøy
<i>Visningsperiode</i>	Juni -23 – des -23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Nils Aas Kunstverksted og Aage Arnold Haugan
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>SPIKKEGLEDE</i> <i>Spikkeprosjektet 2023: Kyst og kystliv</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	
<i>Målsetning</i>	I serien «Skaperglede» om levende håndverk
<i>Visningssted</i>	MKA
<i>Visningsperiode</i>	10.09.-22.12
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Rune Hjelen
<i>Annet</i>	

<i>Utstillingens tittel</i>	BÅT OG BÆREKRAFT
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Midtnorsk kystkultur gjennom 150 år
<i>Målsetning</i>	Tidligere tiders kystkultur med fokus på gjenbruk og bærekraft
<i>Visningssted</i>	MKA
<i>Visningsperiode</i>	
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	HÅP FOR HAVET?
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Plastforsøpling av havet
<i>Målsetning</i>	Skape engasjement rundt forurensing av havet
<i>Visningssted</i>	MKA
<i>Visningsperiode</i>	Ut 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Norsk Maritimt Museum
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	BÅTHALLEN
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Åpne klinkbygde båter i Midt-Norge
<i>Målsetning</i>	Vise sjeldne klinkbygde båter med en historie
<i>Visningssted</i>	MKA
<i>Visningsperiode</i>	
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	ÅRETS BÅT
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Vise fram nybygde klinkbygde båter fra andre land
<i>Målsetning</i>	Gi informasjon om andre lands båttradisjoner og immaterielle kulturarv innen klinkbåtbygging
<i>Visningssted</i>	MKA
<i>Visningsperiode</i>	05.02.2023-22.12.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	LOFOTDRIFTA
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Trøndernes deltakelse på sesongfiskeri i Lofoten 1805-1912
<i>Målsetning</i>	Lofotfiskehistorie og lokalhistorie
<i>Visningssted</i>	MKA
<i>Visningsperiode</i>	Siden 1989
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum

<i>Utstillingens tittel</i>	<i>I bunnen av koppen</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Kopper med skåler, som alle har et lite motiv eller en dekorasjon i bunnen av koppen.
<i>Målsetning</i>	Å forholde oss tematisk til vertsstedets prosjekt «Kaffevenn», der kaffekoppen er utgangspunkt for samtale og sosiale relasjoner.
<i>Visningssted</i>	Verdal bibliotek
<i>Visningsperiode</i>	07.10.22-11.01.23
<i>Samarbeidspartnere</i>	Verdal bibliotek, voksenopplæringen og DuKan
<i>Annet</i>	Produsert av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Mønstre på vinger (Vikhammer)</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Trykk fra Arnold Lyongrüns plansjeverk «Neue Ornamente», 1899
<i>Målsetning</i>	Vise hvordan naturen inspirerte formgivningen rundt 1900, og særlig hvordan insekter ble brukt som mønsterbyggende ornament. Temaet ble utarbeidet i samarbeid med biblioteket, som hadde fokus på insektenes viktige rolle i naturen.
<i>Visningssted</i>	Malvik bibliotek avd. Vikhammer
<i>Visningsperiode</i>	23.09.22 – 11.01.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Malvik bibliotek
<i>Annet</i>	Produsert av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Mønstre på vinger (Hommelvik)</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Trykk fra Arnold Lyongrüns plansjeverk «Neue Ornamente», 1899
<i>Målsetning</i>	Vise hvordan naturen inspirerte formgivningen rundt 1900, og særlig hvordan insekter ble brukt som mønsterbyggende ornament. Temaet ble utarbeidet i samarbeid med biblioteket, som hadde fokus på insektenes viktige rolle i naturen.
<i>Visningssted</i>	Malvik bibliotek avd. Hommelvik
<i>Visningsperiode</i>	11.01.23 – 05.05.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Malvik bibliotek
<i>Annet</i>	Produsert av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
<i>Utstillingens tittel</i>	Audiens. Liv Blåvarp
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Liv Blåvarps installasjon Leftovers + fem av hennes smykker
<i>Målsetning</i>	Vise frem verk av en av norsk smykkekunst nestorer med fokus på materialer i en av Nordens største trebygninger.
<i>Visningssted</i>	Stiftsgården
<i>Visningsperiode</i>	01.06.23 – 13.08.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Liv Blåvarp
<i>Annet</i>	Produsert av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
<i>Utstillingens tittel</i>	Akantus
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Åtte objekter fra NKIMs samling; smykker, porselensverk og utskårete objekt i tre.
<i>Målsetning</i>	Å si noe om utviklingen i museets innsamlingspolitikk mtp. folkekunst vs kunsthåndverk. Utgangspunktet ble et treskrin med utskårete akantusranker av en norsk pioner innen faget, et treskrin som hadde vært i deponi på Sverresborg.

<i>Visningssted</i>	Sverresborg Trøndelag Folkemuseum
<i>Visningsperiode</i>	30.05.23-30.08.23
<i>Samarbeidspartnere</i>	Sverresborg Trøndelag Folkemuseum
<i>Annet</i>	Produsert av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Fru Inger til Austraat</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Foto og tekst, samt en innkjøpt film fra NRKs fjernsynsteater
<i>Målsetning</i>	Å vise hvordan Ibsens teaterkarakter Fru Inger har blitt fremstilt gjennom tidene i forskjellige medier og rolletolkninger.
<i>Visningssted</i>	Austråttborgen
<i>Visningsperiode</i>	17.06.23-13.08.23
<i>Samarbeidspartnere</i>	ingen
<i>Annet</i>	Utstillingen var opprinnelig tenkt som årets sommerutstilling, men blir stående og vil derfor ha lenger visningsperiode enn oppgitt.
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Kapsel. Margit Seland møter Axel Salto</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Tekstiler og keramiske verk av Margit Seland, samt tekstiler og keramiske verk av Axel Salto fra samlingen.
<i>Målsetning</i>	Separatutstilling med Margit Seland der hennes store, tredimensjonale tekstilskulpturer viser en ny fase i et langt kunstnerskap, og samtidig viser det organiske i både de tekstile arbeidene og de keramiske, som vi finner igjen i Axel Saltos verk fra NKIMs samling.
<i>Visningssted</i>	TKM Gråmølna
<i>Visningsperiode</i>	17.06.23-20.08.23
<i>Samarbeidspartnere</i>	Margit Seland
<i>Annet</i>	Produsert av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum. Utstillingen markerte at NKIM overtok programmeringen av TKM Gråmølnas gallerirom i første etasje for de neste årene.
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Bestiarium</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Tekst, fotogjengivelser av Henrik Møllers gjenstander av sølv, samt to keramikkverk av Jan Grüner-Moström og trykk av Gerhard Munthes akvareller.
<i>Målsetning</i>	Utstillingen tok utgangspunkt i bjelkehodene i Værnes kirke, og viste et utvalg av verk fra samlingen der fellesnevneren er fremstillingen av monstre, mytologiske vesener og fabeldyr.
<i>Visningssted</i>	Værnes kirke og Stjørdal museum Værnes
<i>Visningsperiode</i>	24.06.23-27.08.23
<i>Samarbeidspartnere</i>	Stjørdal museum Værnes
<i>Annet</i>	Produsert av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Når drømmer dør</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Semi-permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Et knippe av Hannah Ryggens verk som knytter seg til krig og urett, sammen med tekster av den ukrainskfødte forfatteren Svetlana Aleksjevitsj.
<i>Målsetning</i>	Å bidra med kunstens kritiske blikk på krig og urett i vår egen samtid.
<i>Visningssted</i>	Hannah Ryggen-senteret
<i>Visningsperiode</i>	25.08.22- mars 2024
<i>Samarbeidspartnere</i>	ingen
<i>Annet</i>	Produsert av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum

<i>Utstillingens tittel</i>	Gjenfortryllet
<i>Skiftende/permanent?</i>	skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	I underkant av hundre verk fra NKIMs samling som passer inn i fortellingen om utstillingen og holder seg innenfor de to tidsaksene utstillingen handler om; da museet ble etablert i 1893 og nåtid.
<i>Målsetning</i>	Skape en dialog mellom perioden NKIM ble etablert (1893), og nåtiden gjennom å forske på begrepet gjenfortryllet via feministen og aktivisten Silvia Federici, den tyske sosiologen Max Weber, og samtidig si noe om utgangspunktet for hvorfor museet ble til og museets første direktør Jens Thiis.
<i>Visningssted</i>	TKM Gråmølna
<i>Visningsperiode</i>	07.10.23-31.12.24
<i>Samarbeidspartnere</i>	ingen
<i>Annet</i>	Produsert av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
<i>Utstillingens tittel</i>	Vindusutstillingen
<i>Skiftende/permanent?</i>	skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Et utvalg verk fra samlingen med link til NKIMs utstilling Gjenfortryllet på TKM Gråmølna
<i>Målsetning</i>	I desember fikk NKIM en aspirant; Faezeh Valadan. Hennes første arbeidsoppgave var å kuratere en ny vindusutstilling sammen med en ansatt på museet. Valadan utarbeidet konsept og valgte gjenstander, kunsthistoriker og samlingsforvalter Sara N. Müller, delte erfaringer og kvalitetssikret utvalget.
<i>Visningssted</i>	NKIMs museumsbygg sine vinduer ut mot gaten.
<i>Visningsperiode</i>	10.12.23-2024
<i>Samarbeidspartnere</i>	ingen
<i>Annet</i>	

Orkla industrimuseum/Rindal skimuseum

<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Inn i berget</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Bergverkshistorien på Løkken i tekst, filmer, bilder, illustrasjoner, utstilling av gjenstander m.m.
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Orkla Industrimuseum, Fraktgodsen
<i>Visningsperiode</i>	24.06.23 -
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Able Magic/Rallar Arkitekter
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Thamshavnbanens jernbanemateriell</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende, men skal inngå i ny fast utstilling
<i>Innhold/Tema</i>	Unikt rullende materiell fra Thamshavnbanen
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Orkla Industrimuseum, Jernbaneutstillingen, sporområdet og ny vognhall
<i>Visningsperiode</i>	24.06.23 -
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	

<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Klar til avgang</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Midlertidig – men deler skal gjenbrukes i ny fast utstilling
<i>Innhold/Tema</i>	Thamshavnbanens historie, tekst, bilder, film og illustrasjoner
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Orkla Industrimuseum, messaninen
<i>Visningsperiode</i>	25.06.22 -
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Able Magic
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Den grenseløse foretningsmannen</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	
<i>Innhold/Tema</i>	Historien om Christian Thams i tekst og bilder
<i>Målsetning</i>	Utlånt utstilling
<i>Visningssted</i>	Bårdshaug Herregård
<i>Visningsperiode</i>	2018
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Bårdshaug Herregård
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Fra kjøkkenbenk til storindustri</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Skimakerhistorien i Rindal
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Rindal skimuseum
<i>Visningsperiode</i>	20.06.2020 -
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Hybris
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Sigurd Røen – verdens første verdensmester på ski</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende – men inngår i fast utstilling
<i>Innhold/Tema</i>	Sigurd Røens premiesamling
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Rindal skimuseum
<i>Visningsperiode</i>	20.06.22 -
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røen-familien (eiere)
<i>Annet</i>	Deponi-avtale
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>John Elshaug – Trolls bestemann</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	John Elshaugs premiesamling
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Rindal skimuseum
<i>Visningsperiode</i>	20.06.23 – 20.06.24
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Kom Mai</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Museets maiblomstsamling
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Rindal skimuseum
<i>Visningsperiode</i>	05.05.23 – 07.05.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	

<i>Utstillingens tittel</i>	Fargerfaget
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Trykkblokker og tekstiler med blokktrykk
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Rindal skimuseum
<i>Visningsperiode</i>	07.11.23 – 30.11.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Trøndelag Folkemuseum, Meldal bygdemuseum
<i>Annet</i>	

Ringve/Rockheim

<i>Utstillingens tittel</i>	Lydspor
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Basisutstilling på Ringve Musikkmuseum. Viser bredden av historier og forståelser av musikkinstrumenter i museet sin samling.
<i>Målsetning</i>	Vise bredden av samlinga til Ringve Musikkmuseum
<i>Visningssted</i>	Ringve Musikkmuseum
<i>Visningsperiode</i>	3. juni 2022 og videre på ubestemt tid
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	NTNU institutt for musikk, NTNU Gunnerusbiblioteket Daniel Richards (utstillingsdesign) Ivar Håkon Eikje – Nasjonalbiblioteket (kurator og fagkonsulent) Emma Jøsok – Rable Film AS (filmproduksjon) Bjørn Anté Røe (filmfotograf) Roman Hankeln - NTNU (fagkonsulent) Thomas Hilder – NTNU (fagkonsulent) Katrín Losleben – UiT (fagkonsulent) Bjørn Mollan (gjenstandsmonteringer)
<i>Annet</i>	

<i>Utstillingens tittel</i>	Hovedbygningen
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Vestlig musikkhistorie gjennom siste halvdel av 1800-tallet og begynnelsen av 1900-tallet. Viser utvikling i klaverinstrumenter, musikkteknologi, musikkuttrykk og musikkens rolle i samfunnet.
<i>Målsetning</i>	Formidle historie gjennom klingende musikk
<i>Visningssted</i>	Ringve Musikkmuseum
<i>Visningsperiode</i>	
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	

<i>Utstillingens tittel</i>	Lost Voices – listening under the surface
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Lydinntallasjon med 26 kanals lydanlegg. Komponert for rommet. Basert på feltoptak under vann i tropisk og arktisk farvann og fra Trondheimsfjorden. Vi ønsker å øke forståelsen for menneskelig lydforurensning under vann og lage en utstilling kun basert på lytting.
<i>Målsetning</i>	Øke økologisk bevissthet og endring rundt musikk, lyd og kommunikasjon

Visningssted	Ringve Musikkmuseum
Visningsperiode	18/02-2023 – 24/02-2024
Samarbeidspartner(e)	Jana Winderen, Tony Myatt. Katalog: Nathalie Field, Ana Sirovic, Bernt Fjeldvær.
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Orkesterplass</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	Tema gjennom året: Langeleik Bokken, lutten og «katten»
Målsetning	Ta opp aktuelle saker i samtida. Vise gjenstader fra samlinga.
Visningssted	Ringve Musikkmuseum
Visningsperiode	Hele året
Samarbeidspartner(e)	
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Near Mint Condition</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	Videoinstallasjon i Lydspor. 3D-kunst på skjermene i utstillingen.
Målsetning	Undersøke hvordan det er å oppleve et instrument for første gang.
Visningssted	Lydspor Ringve
Visningsperiode	30. september til 15. oktober
Samarbeidspartner(e)	Tor-Finn Malum Fitje
Annet	
Utstillingens tittel	<i>animalARTefact</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	Materiell kultur, menneskets bruk av dyr i instrumentproduksjon.
Målsetning	Rette fokus mot dyrs representasjon i museumsutstillinger
Visningssted	Lydspor Ringve
Visningsperiode	5.-19. mai
Samarbeidspartner(e)	Nathalie Field
Annet	Del av Master of fine art-prosjekt
Utstillingens tittel	<i>Tidstunellen</i>
Skiftende/permanent?	Permanent
Innhold/Tema	Norsk populærmusikks historie fra 1950 til i dag.
Målsetning	Skape interesse for og vise sammenhenger i norsk populærmusikk fra 1950 til i dag.
Visningssted	Rockheim
Visningsperiode	Hele året
Samarbeidspartner(e)	Utstillingen er under stadig oppgradering og vi samarbeider bredt med musikkbransjen
Annet	

Utstillingens tittel	<i>Lydlab</i>
Skiftende/permanent?	Permanent
Innhold/Tema	Hvordan lages musikk, og hva består en poplåt av rent musikalsk
Målsetning	Bli kjent med egen musikalitet og oppleve at alle kan skape musikk
Visningssted	Rockheim
Visningsperiode	Hele året
Samarbeidspartner(e)	Øystein Fjeldbo
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Rockheim Hall of fame</i>
Skiftende/permanent?	Permanent
Innhold/Tema	Karrierer og musikk fra alle som er innlemmet i Rockheim Hall of Fame. Foto, lyd, video og arkivmateriale er tilgjengeliggjort og monter med gjenstander fornyes for hver innlemmelse.
Målsetning	Vise musikere og band sine livsverk og øke interessen for norsk populærmusikk
Visningssted	Rockheim
Visningsperiode	Hele året
Samarbeidspartner(e)	Nasjonalbiblioteket Den enkelte artist etter behov når museet jobber med oppdateringer av innhold i det digitale bordet i utstillinga. Backstreet Girls, Sidsel Endresen, Hellbillies.
Annet	Utstillingen er under re-kuratering og vil få en større oppgradering i 2024.
Utstillingens tittel	<i>Smile</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	Lynn Goldsmith sine bilder av musikere på 80-tallet. Fokus på amerikanske og engelske artister og hennes egen musikalske karriere som Will Powers.
Målsetning	Vise utdrag fra en viktig karriere av en ledende internasjonal fotograf som har dokumentert musikkbransjen siden 60-tallet. Gi et tidsbilde av 80-tallet.
Visningssted	Rockheim Temporær
Visningsperiode	16/06-23 – 4/9-24
Samarbeidspartner(e)	Lynn Goldsmith, Tank Design
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Mitt stille land</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	Musikkbransjen i pandemien med fokus på stengte scener og avlyste arrangement/ festivaler
Målsetning	Øke bevisstheten rundt betydningen av konserter som sosiale opplevelser
Visningssted	Rockheim Temporær
Visningsperiode	17/11-22 til 21/5-23
Samarbeidspartner(e)	NTNU Institutt for musikk Pekka Stokke - Abelmagic (lysdesign og konseptutvikling Mitt stille Land) Nina Fjelnset – Abelmagic (Prosjektledelse, konseptutvikling, Tekstproduksjon) Marte Rye Bårdsen - Abelmagic (Konseptutvikling, Tekstproduksjon) Carla Coelho de Carvalho – Rallar Arkitekter (Arkitektur, utstillingsdesign) Dimitra Christidou – Nasjonalmuseet (Fagkonsulent, Publikumsmedvirkning)

Annet	Nora Kulset – NTNU (Skribent) Lasse Marhaug (Skribent) Emilie Brøndbo (Skribent) Tone Østerdal – Music Norway (Skribent)
Utstillingens tittel	<i>Moe – vi som elsket kaos</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	Viser musikken og arbeidsmetodene til bandet Moe
Målsetning	Øke forståelsen for gjør-det-selv-kulturen i musikkbransjen
Visningssted	Rockheim Galleri
Visningsperiode	28/01-22 – 27/08-23
Samarbeidspartner(e)	Guro Moe og Håvard Stakset (artister) Lasse Marhaug, design)
Annet	
Utstillingens tittel	<i>En fyr med tusj</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	40 år siden de første tegneseriene om Vazelina Bilopphøggers ble utgitt. Vise Tommy Sydsæther sitt arbeide med å utvikle et tegneserieunivers rundt Vazelina Bilopphøggers
Målsetning	Vise hvordan musikk og tegneserier er tett knyttet sammen i populærkulturen. Løfte fram et viktig kunstnerskap i norsk populærkultur.
Visningssted	Rockheim Galleri
Visningsperiode	05/10-23 – september 2024
Samarbeidspartner(e)	Tommy Sydsæther, Eldar Vågan, Dag Kolstad, Grafill, Trond Sæthre
Annet	
Rørosmuseet	
Utstillingens tittel	<i>Datni</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	Samisk, tinntrådsbroderte gjenstander og videoverk
Målsetning	
Visningssted	Smelthytta
Visningsperiode	9.6.23-2.10.23
Samarbeidspartner(e)	Västernorrlands Museum
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Hvorfor er du så hjulbeint?</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	Hverdagsrasisme, samisk
Målsetning	Fokus på hverdagsrasisme mot samer, minoritetsproblematikk
Visningssted	Smelthytta
Visningsperiode	9.6.23-2.10.23
Samarbeidspartner(e)	Västernorrlands Museum
Annet	
Utstillingens tittel	<i>Verdensarvkonvensjonen 50 år</i>
Skiftende/permanent?	Skiftende
Innhold/Tema	Verdensarv, bygningsvern
Målsetning	Markere konvensjonen, øke bevisstheten om verdensarven

<i>Visningssted</i>	Smelthytta
<i>Visningsperiode</i>	16.12.2022-16.06.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Norges verdensarv, kommunene i Circumferensen
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Ellisif Wessel- liv og virke i grenseland</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Det flerkulturelle samfunnet i Norges nordøstligste hjørne
<i>Målsetning</i>	Perspektiv på Norges grenseforhold til Russland
<i>Visningssted</i>	Smelthytta
<i>Visningsperiode</i>	17.9.23-30.11.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Varanger Museum
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Mal en meter fred</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Fredsperspektivet
<i>Målsetning</i>	Lære barn og unge om kunst, fredsperspektivet
<i>Visningssted</i>	Smelthytta
<i>Visningsperiode</i>	20.07.2023-15.08.2023
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Tomas Colbengtson: Vad ljus och skugga berättar</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Koloniseringen av Saepmie på svensk side i sørsamisk perspektiv
<i>Målsetning</i>	Fokus på myndigheters overgrep mot urfolk.
<i>Visningssted</i>	Smelthytta
<i>Visningsperiode</i>	20.11.23-15.3.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Sámi Dáiddaguovddáš/Samisk senter for samtidskunst, Karasjok og Sametinget
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>MALACATE</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Verdensarv i Norge og Portugal
<i>Målsetning</i>	Presentere to lignende verdensarvsteder. Øke kunnskapen om to steder i to land.
<i>Visningssted</i>	Smelthytta
<i>Visningsperiode</i>	Mars 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røros kommune ved kulturetaten, fotografer fra Portugal.
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Dans med oss</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Dans, musikk, bevegelse
<i>Målsetning</i>	Få dansen og bevegelsen inn i museene. Spre informasjon og ferdigheter knytta til dans
<i>Visningssted</i>	Smelthytta
<i>Visningsperiode</i>	2022-2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Norsk senter for folkemusikk og folkedans, lokale spel- og danselag.
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Systerspel</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Musikk, felespill, spelekvinner
<i>Målsetning</i>	Immateriell kulturarv og ei tapt historie
<i>Visningssted</i>	Smelthytta
<i>Visningsperiode</i>	2022-2023

<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Osafestivalen
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Kobberverket</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Bergverk
<i>Målsetning</i>	Bergverkssamfunnet, bergverksteknologi
<i>Visningssted</i>	Smelthytta
<i>Visningsperiode</i>	1988-
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Ti finpusa</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Drakttradisjoner
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Smelthytta
<i>Visningsperiode</i>	2000-
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Verdensarven</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Verdensarven Røros bergstad og Circumferensen
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Smelthytta
<i>Visningsperiode</i>	2019-
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Gruvedrift i Circumferensen</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Bergverkssamfunnet, levesett
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Olavsgruva
<i>Visningsperiode</i>	1981-
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Geologien i rørostraktene</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Geologi
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Olavsgruva
<i>Visningsperiode</i>	2010-
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Vaskarryss og bersa</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Barnearbeid
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Smelthytta
<i>Visningsperiode</i>	2017-2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røros kommune, keramiker Per Sverre Dahl
<i>Annet</i>	

Sverresborg/ Norsk Døvemuseum/Trondhjems Sjøfartsmuseum/SDS Hansteen

<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Bevare meg vel</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Folkemuseets samlinger og bevaringsarbeid
<i>Målsetning</i>	Gjøre publikum kjent med / bevist på folkemuseets samling
<i>Visningssted</i>	Sverresborg
<i>Visningsperiode</i>	Fra nov 2020 – oktober 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Byens Sparebank – Trondhjems Sparebank 1823 - 2023</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Permanent
<i>Innhold/Tema</i>	Byens bank fra den ble etablert og frem til i dag, med særlig vekt på tiden rundt 1920. Miljøutstilling
<i>Målsetning</i>	Gjøre publikum kjent med bankens etablering og funksjon, samt lære om egen økonomi i et mikro- og makroperspektiv.
<i>Visningssted</i>	Sverresborg, byavdelingen
<i>Visningsperiode</i>	Fra mai 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Sparebank 1 SMN og Expology AS
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Bunad i 100! Trønderbunadens historie</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Gjennom hundre år har damenes trønderbunad utviklet seg. Den første ble komponert i 1923.
<i>Målsetning</i>	Jubileumsutstilling for damenes trønderbunad.
<i>Visningssted</i>	Sverresborg, mesaninen
<i>Visningsperiode</i>	06.05.23 – 07.01.24
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>På kafé - fotoutstilling</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Samisk
<i>Målsetning</i>	Tematisk formidling av samisk kultur og historie
<i>Visningssted</i>	Sverresborg, kafeen
<i>Visningsperiode</i>	Januar – april 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>På kafé - fotoutstilling</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Trønderbunad
<i>Målsetning</i>	Tematisk og detaljerte bilder av trønderbunad gjennom hundre år
<i>Visningssted</i>	Sverresborg, kafeen
<i>Visningsperiode</i>	Mai – august 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>På kafé - fotoutstilling</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Stemningsbilder fra bygd og by, ca 1910 - 1920
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Sverresborg, kafeen

<i>Visningsperiode</i>	August – januar 2024
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Søvn</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	
<i>Målsetning</i>	Vise sengeoppredning på 1800-tallet
<i>Visningssted</i>	Sverresborg, publikumsmottak
<i>Visningsperiode</i>	Januar – februar 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Transit</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Treskurd
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Sverresborg, publikumsmottak
<i>Visningsperiode</i>	Mai – ut august 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	NKIM
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Skillingsviser</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Tresnitt og skillingsviser om haver, forlis
<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Trondhjems Sjøfartsmuseum
<i>Visningsperiode</i>	Oktober – ut 2023.
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Amy Lightfoot
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Skiboksen</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Ski i Trøndelag
<i>Målsetning</i>	Formidling av skihistorien i Trøndelag
<i>Visningssted</i>	Granåsen
<i>Visningsperiode</i>	15. – 17. desember 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Trondhjem Skiklub
<i>Annet</i>	

Trondheim Kunstmuseum

<i>Utstillingens tittel</i>	<i>The Future is _____.</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Tema er fremtidsvisjon som utfordre en tradisjonell, heteronormativ verdensforståelse, og fremme bred representasjon.
<i>Målsetning</i>	Primær målgruppe var tenåringer og unge voksne. Deltagelse i den nasjonale programmet Skeivt Kulturår 2022.
<i>Visningssted</i>	Trondheim kunstmuseum
<i>Visningsperiode</i>	24.09.22 - 05.03.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Skeivt opprør og Ekstern kurator Guri Simone Øveraas
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Søsterløs</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	

<i>Målsetning</i>	
<i>Visningssted</i>	Trondheim kunstmuseum
<i>Visningsperiode</i>	11.03. - 23.04.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Kosmorama 2023 og den 14. internasjonale konferansen om kunstnerisk forskning, medorganisert av Society for Artistic Research (SAR) og Norges Teknisk-naturvitenskapelige universitet(NTNU)
<i>Annet</i>	En psykt vanlig uke, NTNU, gratis inngang for studenter
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>More Meat Less Meat</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Samtidskunst. Kjøttkonsum, kjøttkultur og alternative matfremtider
<i>Målsetning</i>	Gjennom kunst øke bevissthet omkring kjøttkonsum og kjøttkultur.
<i>Visningssted</i>	TKM Gråmølina
<i>Visningsperiode</i>	15.02. - 30.04.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Chicks On Speed & The Center for Genomic Gastronomy, og ble utviklet i samtale med forskningsprosjektet Meatigation.
<i>Annet</i>	Produsert av Chicks On Speed & The Center for Genomic Gastronomy i regi av forskningsprosjektet Meatigation
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Lorck Schive Kunstpris 2023</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Prisutstilling som viser verk av de 4 nominerte kunstnerne til Lorck Schive Kunstpris
<i>Målsetning</i>	Skape og øke interesse for norsk samtidskunst, blant publikum og fagfelt, nasjonalt og internasjonalt. Vise spydspissen av norsk samtidskunst.
<i>Visningssted</i>	Trondheim kunstmuseum
<i>Visningsperiode</i>	22.04. - 17.09.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Lorck Schive og hustrus legat
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Å gjere det mjukt</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Skulptur fra samlingen
<i>Målsetning</i>	En ny måte å vise og oppleve skulptur. Hva gjør det med opplevelsen når skulpturen ligger i en saccosekk, og ikke står på pidestall.
<i>Visningssted</i>	Trondheim kunstmuseum
<i>Visningsperiode</i>	13.05. - 31.12.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>I, The World, Things, Life</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Jacob Dahlgrens interaktive verk, med dartsiver og piler.
<i>Målsetning</i>	Verket blir til ettersom som publikum kaster røde og gule piler på en vegg dekket av et stort antall dartsiver i svart/hvitt.
<i>Visningssted</i>	Trondheim kunstmuseum – i foajeen
<i>Visningsperiode</i>	13.05. - 17.09.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	

<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Kapsel. Margit Seland møter Axel Salto</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Keramikk og tekstile verk
<i>Målsetning</i>	Fra 17.06.23 viser NKIM utstillinger i TKM Gråmøl nas første etasje, siden NKIMs museumsbygg er stengt for publikum.
<i>Visningssted</i>	TKM Gråmøl na
<i>Visningsperiode</i>	17.06. - 20.08.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
<i>Annet</i>	Produsert av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum Utstillingen ble kommunisert som NKIMs utstilling og ble vist i TKMs lokaler, med vakter og museumsverter fra TKM.
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Gjenfortryllet</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	skiftende
<i>Innhold/Tema</i>	Verk fra samlingen til Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
<i>Målsetning</i>	Fra 17.06.23 viser NKIM utstillinger i TKM Gråmøl nas første etasje, siden NKIMs museumsbygg er stengt for publikum.
<i>Visningssted</i>	TKM Gråmøl na
<i>Visningsperiode</i>	17.10. - 31.12.24
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
<i>Annet</i>	Produsert av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum. Utstillingen kommuniseres som NKIMs utstilling og blir vist i TKMs lokaler, med vakter og museumsverter fra TKM.
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Å lære av kunstneren – Et nytt blikk på samlingen</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	Semi-permanent. 5 årig.
<i>Innhold/Tema</i>	Samlingsutstilling
<i>Målsetning</i>	Vise verk fra TKMs samling og vekke refleksjon omkring historiefortelling og utvalg av verk. Og løfte frem kunstnerens rolle, arbeidsmetode og betydning.
<i>Visningssted</i>	Trondheim kunstmuseum
<i>Visningsperiode</i>	28.10.2023 - 2028
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	5 kunstnere invitert som eksterne kuratorer for utstillingen
<i>Annet</i>	
<i>Utstillingens tittel</i>	<i>Family</i>
<i>Skiftende/permanent?</i>	2023 - 2025
<i>Innhold/Tema</i>	Performance som skal vises flere ganger over en periode på 2 år. En lokal familie er engasjert for å utføre verket i og sammen med verk i samlingsutstillingen.
<i>Målsetning</i>	Presentere en annerledes måte å engasjere seg i, og oppleve kunst. Skape en annerledes ramme for opplevelsen av samlingsutstillingen.
<i>Visningssted</i>	Trondheim kunstmuseum
<i>Visningsperiode</i>	28.10.23 - 2025
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Nasjonalmuseet
<i>Annet</i>	

ARRANGEMENT

Kystmuseet

Arrangementets tittel	<i>Foredrag: Atlanticwall - betong skaper</i>
Innhold/Tema	Erik Hårberg gir oss et innblikk i konstruksjon av Regelbau bunkere i Norge og med avansert 3D presentasjon skal vi besøke de mest interessante tyske bunkere og anlegg i Trøndelag.
Sted	Kystmuseet - Fillan
Dato for gjennomføring	28. januar
Samarbeidspartnere	
Annet	
Arrangementets tittel	<i>Pionerene i havbruket</i>
Innhold/Tema	Museumsdirektør Jørgen Fjeldvær gjør et dypdykk i arkivet og snakker om de som landet over prøvde seg i og utviklet den nye næringa innen havbruk.
Sted	Kystmuseet – Fillan
Dato for gjennomføring	9. februar
Samarbeidspartnere	
Annet	
Arrangementets tittel	<i>Ukraina – et år med krig og veien videre</i>
Innhold/Tema	Førsteamanuensis ved Luftkrigsskolen i Trondheim Lars Peder Haga var på museet i 2022 og snakket om krigen i Ukraina. Nå var han tilbake for å gi oss en oppdatering på krigen og hvordan veien videre kan bli.
Sted	Kystmuseet – Fillan
Dato for gjennomføring	21. februar
Samarbeidspartner€	
Annet	
Arrangementets tittel	<i>Jektefart i trøndelag</i>
Innhold/Tema	Einar Borgfjord, leder for båtbyggingen ved Museet Kystens Arv, forteller om jekta i et Trøndersk perspektiv.
Sted	Kystmuseet – Fillan
Dato for gjennomføring	16.mars
Samarbeidspartnere	
Annet	
Arrangementets tittel	<i>Åpning av ny havbruksutstilling</i>
Innhold/Tema	Åpning av utstillingen «ringer i vannet», lekekroken «ventemerda», utvidet skiftebu og nyoppussede museumsareal på Sandstad
Sted	Kystmuseet – Sandstad
Dato for gjennomføring	25. mars
Samarbeidspartnere	
Annet	
Arrangementets tittel	<i>Den ekte husmannskosten</i>
Innhold/Tema	En historisk matreise med historiker Terje Bratberg
Sted	Kystmuseet - Fillan
Dato for gjennomføring	20.april
Samarbeidspartnere	

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Dolmdugnaden</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Vi samler Kystmuseets ansatte og frivillige fra lokalsamfunnet for en vårdugnad i vårt kulturlandskap på Dolm
<i>Sted</i>	Dolm
<i>Dato for gjennomføring</i>	6. Mai
<i>Samarbeidspartnere</i>	Dolm kirkeforening
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Husfløting</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Museumspedagog Marcus Svenning foredrar om Husfløting langs kysten.
<i>Sted</i>	Kystmuseet – Fillan
<i>Dato for gjennomføring</i>	25. mai
<i>Samarbeidspartnere</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Utstillingsåpning – Dyptykk i havet</i>
<i>Innhold/Tema</i>	En utstilling som forteller konsekvenser av menneskeskapt forsøpling gjennom forskjellige kunstuttrykk. 16 kunstnere og designere har tatt i bruk marint avfall som er plukket av Mausund Feltstasjon, og skapt skulpturer, installasjonskunst, animasjoner og malerier som skildrer livet under overflaten. Leder av Mausund feltstasjon åpnet utstillingen
<i>Sted</i>	Kystmuseet - Fillan
<i>Dato for gjennomføring</i>	1. juni
<i>Samarbeidspartnere</i>	Galleri 7 og Mausund Feltstasjon
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Dolmstevnet 2023</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Tematisk samling på Dolm
<i>Sted</i>	Kystmuseet - Dolm
<i>Dato for gjennomføring</i>	25. juni
<i>Samarbeidspartner€</i>	Dolm kirkeforening og Hitra kirkelige fellesråd
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Levende Kystkultur</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Markedsdag på Dolm med framvisere som besitter ferdigheter som er levende kystkultur. Dagen er i forbindelse med de nasjonale kulturminnedagene
<i>Sted</i>	Dolm
<i>Dato for gjennomføring</i>	2. september
<i>Samarbeidspartnere</i>	Dolm Kirkeforening og Kulturarvforbundet
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Boklansering «Maren Jektvik»</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Lansering av boka om Maren Jektvik med forfatter Svein Bertil Sæther. Samtidig åpning av en utstilling om Maren Jektvik.
<i>Sted</i>	Kystmuseet – Fillan
<i>Dato for gjennomføring</i>	28.oktober
<i>Samarbeidspartner€</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Et kommunesenter blir til</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Foredrag med fagkonsulent Kristin Svendsen om utviklingen av Fillan som senter.
<i>Sted</i>	Kystmuseet – Fillan

<i>Dato for gjennomføring</i>	16.november
<i>Samarbeidspartnere</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Jul på Dolm</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Førjulsarrangement på Dolm med tradisjonelle juleaktiviteter for hele familien
<i>Sted</i>	Dolm
<i>Dato for gjennomføring</i>	3.desember
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Dolm Kirkeforening, Hitra Frivilligsentral
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Skarvsetta 2023</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Lansering av årboka for Hitra historielag og Kystmuseet.
<i>Sted</i>	Kystmuseet – Fillan
<i>Dato for gjennomføring</i>	7.desember
<i>Samarbeidspartnere</i>	Hitra historielag
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Seniorkafe - Lys</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Betydningen av Lys i forhold til julefeiring.
<i>Sted</i>	Kystmuseet - Fillan
<i>Dato for gjennomføring</i>	13.desember
<i>Samarbeidspartnere</i>	
<i>Annet</i>	

Museet Kystens Arv

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Båtbyggeri hos Nils Aas kunstverksted</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Bygging av innherredsbat av båtbygger Aage Arnold Haugan
<i>Sted</i>	Straumen, Inderøy
<i>Dato for gjennomføring</i>	09.09.2023-10.09.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Nils Aas Kunstverksted/ MiNT
<i>Annet</i>	Båtbygging og foredrag
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Spel-marked</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Håndverk, lokal mat og minikonserter. Matservering
<i>Sted</i>	Museumstunet MKA
<i>Dato for gjennomføring</i>	17.-27. august
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Stiftelsen Den siste viking
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Introduksjonskurs i bruk av trebåt</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Opplæring i bruk av trebåt
<i>Sted</i>	Gammelstøa, Uddu
<i>Dato for gjennomføring</i>	14.05.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Aage Arnold Haugan
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Lær deg å segle med råsegl</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Opplæring segling i trebåt
<i>Sted</i>	Gammelstøa, Uddu
<i>Dato for gjennomføring</i>	21.05.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Aage Arnold Haugan
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Krigsseilere fra Trøndelag</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Sterke historier om våre sjøfolk
<i>Sted</i>	MKA
<i>Dato for gjennomføring</i>	16. september 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Roger Albrigtsen
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Høstferie på Kystens Arv</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Aktivitetsdag med eventyrstund, spikkeverksted og kunstverksted med potettrykk
<i>Sted</i>	Museet Kystens Arv
<i>Dato for gjennomføring</i>	10. oktober 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Spikkekunstner Rune Hansen
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Høstferie på Kystens Arv</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Aktivitetsdag med eventyrstund, potetlefebaking og kunstverksted
<i>Sted</i>	Museet Kystens Arv
<i>Dato for gjennomføring</i>	11. oktober 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Stadsbygd bygdekvinnelag
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kvinner i sjøfarten</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Foredrag: Også kvinner har hatt sitt arbeid knyttet til sjøen. Hvorfor valgte noen kvinner sjøen som levevei?
<i>Sted</i>	Museet Kystens Arv
<i>Dato for gjennomføring</i>	18. oktober 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Bente Heggvik, Kystmuseet på Hitra
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Sanger om den våte graven</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Foredrag Trønderske sjøulykker i skillingstrykk
<i>Sted</i>	Museet Kystens Arv
<i>Dato for gjennomføring</i>	14. november 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	NTNU Siv Gøril Brandtzæg
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Føggel og flaggermus</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Foredrag om fugler ved sjøen i Indre Fosen. Flaggermusvenn og stasjonsoperatør Johan Eilertsen forteller om flaggermuskolonien i Hasselvika.
<i>Sted</i>	Museet Kystens Arv
<i>Dato for gjennomføring</i>	28. november 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Odd Rygh og Johan Eilertsen
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Julegrantenning 2023</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Aktivitetsdag med lysdyppeverksted, juleverksted, rebusløype utendørs, minikonsert med et utvalg av musikere fra Stadsbygd skolekorps og tenning av årets julegran ved museet.
<i>Sted</i>	Museet Kystens Arv
<i>Dato for gjennomføring</i>	2. desember 2023

<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Stadsbygd skolekorps
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Julemarked 2023</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Samarbeid med 9. klasse ved Stadsbygd skole. 9. klasseelevne og foreldrene stod for salg av varer og mat til inntjening til klassetur. Museet hadde aktiviteter for barn som rebusløype, juleverksted og lysdyppeverksted samt åpen kafe med salg av rømmegrøt, julesmørbrød, kaker, vaffel og kaffe. Den lokale aktøren Fruene i fjøset stod også på markedet.
<i>Sted</i>	Museet Kystens Arv
<i>Dato for gjennomføring</i>	9. desember 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	9. klasse ved Stadsbygd skole (i regi av foreldreutvalget ved skolen), Fruene i fjøset, Stadsbygd skolekorps og Stadsbygd barnekor
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Middag med julestemning</i>
<i>Innhold/Tema</i>	6-retters julemiddag med vinpakke, live taffelmusikk av pianist Knut Ola Vang og musikalsk pauseinnslag. Meny ved kokk Carl Henrik Hønsvik ved Søtt og sånt.
<i>Sted</i>	Museet Kystens Arv
<i>Dato for gjennomføring</i>	15. desember 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Søtt og Sånt og musiker Knut Ola Vang.
<i>Annet</i>	

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Audiens. Liv Blåvarp</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Utstillingsåpning og kunstnersamtale
<i>Sted</i>	Stiftsgården
<i>Dato for gjennomføring</i>	31.05.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Liv Blåvarp
<i>Annet</i>	Pga. plassbegrensninger i Stiftsgården ble invitasjoner sendt ut til spesielt inviterte.
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Austrått gjennom 1000 år. Fra Skjegge til Statsbygg.</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Et vandrende foredrag med Øystein Ekroll
<i>Sted</i>	Austråttborgen
<i>Dato for gjennomføring</i>	11.06.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Øystein Ekroll og Ørland kommune
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Et større handlingsrom. Fru Ingerds utøvelse av makt på 1520- og 30-tallet.</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Foredrag med Randi B. Wærdahl
<i>Sted</i>	Austråttborgen
<i>Dato for gjennomføring</i>	03.09.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Randi B. Wærdahl og Ørland kommune
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Omvisning for Venneforeningen</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Tre omvisninger bak kulissene i et stengt museumsbygg for museets venneforening
<i>Sted</i>	Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	13.03.23, 20.04.23 og 25.05.23.
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Foreningen Nordenfjeldske Kunstindustrimuseums venner
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	Kapsel. Margit Seland møter Axel Salto
<i>Innhold/Tema</i>	Utstillingsåpning med taler og korsang
<i>Sted</i>	TKM Gråmølna
<i>Dato for gjennomføring</i>	17.06.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Margit Seland og SKRUK
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	Kulturnatt: Smykker i Stiftsgården
<i>Innhold/Tema</i>	Gratis omvisninger i Stiftsgården og utstillingen Audiens. Liv Blåvarp ifm. årets Kulturnatt
<i>Sted</i>	Stiftsgården
<i>Dato for gjennomføring</i>	15.09.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Midtbyen Management
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	Gjenfortryllet
<i>Innhold/Tema</i>	Utstillingsåpning med taler og performance
<i>Sted</i>	TKM Gråmølna
<i>Dato for gjennomføring</i>	07.10.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	ingen
<i>Annet</i>	Tale ved statssekretær Even Aleksander Hagen og performance av Ahmed Umar
<i>Arrangementets tittel</i>	Kuratoromvisning i Gjenfortryllet
<i>Innhold/Tema</i>	Omvisning i utstillingen Gjenfortryllet av kuratorene Ingrid L. Nødseth og Steffen W. Holden
<i>Sted</i>	TKM Gråmølna
<i>Dato for gjennomføring</i>	12.11.23 og 03.12.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	ingen
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	Festivallunsj med omvisning
<i>Innhold/Tema</i>	Omvisning med Thina Andresen om Stiftsgårdens historie, og dens kulinariske plassering i Norgeshistorien, ifm. åpningen av Trøndersk Matfestival 2023.
<i>Sted</i>	Stiftsgården
<i>Dato for gjennomføring</i>	03.08.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	OJ Trøndersk Matfestival
<i>Annet</i>	Selve åpningen av festivalen skjedde med taler av ordførere og ministre på trappen utenfor Stiftsgårdens paradeinngang, og trakk mange skuelystne. Omvisningen var billettert og utsolgt. Etter omvisningen fikk gjestene servert en lunsj i regi av matfestivalen og to festivalokker.

Orkla industrimuseum/Rindal skimuseum

<i>Arrangementets tittel</i>	Sommeråpning på Rindal skimuseum
<i>Innhold/Tema</i>	Framvisning av vm- og ol-gensere, sesongåpning
<i>Sted</i>	Rindal skimuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	18.06.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Rindal skimuseums venneforening
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	Åpning av Inn i Berget
<i>Innhold/Tema</i>	Åpningsarrangement for ny fast utstilling
<i>Sted</i>	Orkla Industrimuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	23.-24. juni 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	Minifestival
<i>Innhold/Tema</i>	Konserter, familieaktiviteter
<i>Sted</i>	Rindal skimuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	01.07.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Rindal skimuseums venneforening, Rindal kulturforum
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	Bergmannsdagen 2023
<i>Innhold/Tema</i>	Kultur- og marnasdag i Løkken sentrum
<i>Sted</i>	Løkken sentrum/Løkken stasjon/Orkla Industrimuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	19.08.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Løkken Verk Vel
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	Astrid Krog Halse-dag
<i>Innhold/Tema</i>	Kulturarrangement
<i>Sted</i>	Meldal bygdemuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	26.08.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Meldal bygdemuseums venneforening, Meldal historielag
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	Ørkedalsspelet – Til den det måtte angå
<i>Innhold/Tema</i>	Musikalst teater
<i>Sted</i>	Bårdshaug stasjon
<i>Dato for gjennomføring</i>	01.09-10.09 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Ørkedalsspelet
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	Potetferie
<i>Innhold/Tema</i>	Matkultur/mattradisjoner
<i>Sted</i>	Rindal skimuseum og Meldal bygdemuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	10.-12. oktober 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Løkken Verk Vel
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	Festkonsert i Gammelgruva
<i>Innhold/Tema</i>	Konsert med Åge Aleksandersen
<i>Sted</i>	Gammelgruva
<i>Dato for gjennomføring</i>	18.10-19.10 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Are Hembre
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	Halloween i Gammelgruva
<i>Innhold/Tema</i>	Familearrangement
<i>Sted</i>	Gammelgruva
<i>Dato for gjennomføring</i>	27.10.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Løkken Verk Montessoriskole
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	Desemberstemninger
<i>Innhold/Tema</i>	Konsert med Ole Edvard Antonsen
<i>Sted</i>	Gammelgruva
<i>Dato for gjennomføring</i>	14.12.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Are Hembre
<i>Annet</i>	

Ringve/Rockheim

<i>Arrangementets tittel</i>	Backstreet Girls – Rockheim Hall of fame
<i>Innhold/Tema</i>	Konsert og podcastinnspilling
<i>Sted</i>	Rockheim
<i>Dato for gjennomføring</i>	8. og 9. desember 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Backstreet Girls
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	Åpning av En fyr med tusj
<i>Innhold/Tema</i>	Utstillingsåpning,
<i>Sted</i>	Rockheim
<i>Dato for gjennomføring</i>	5/10-2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Tommy Sydsæther, Eldar Vågan, Sæthre, Grafill
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	Åpning av Lost Voices
<i>Innhold/Tema</i>	Utstillingsåpning
<i>Sted</i>	Ringve
<i>Dato for gjennomføring</i>	18/2-2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Jana Winderen
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	Musikkquiz
<i>Innhold/Tema</i>	Quiz og møtested
<i>Sted</i>	Rockheim
<i>Dato for gjennomføring</i>	Månedlig, 6 gjennomføringer totalt
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	Popklubben
<i>Innhold/Tema</i>	Flere band samles og spiller musikk fra 60-tallet +.
<i>Sted</i>	Rockheim
<i>Dato for gjennomføring</i>	Fire gjennomføringer, to vår og to høst.
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Allsang</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Rockheims husband spiller til allsang i salen.
<i>Sted</i>	Rockheim
<i>Dato for gjennomføring</i>	Månedlig i semesteret, 9 totalt
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Spaserstokken
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kulturskolen 50 år</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Kulturskolens elever spilte konserter på Ringve gjennom året for å markere jubileum.
<i>Sted</i>	Ringve
<i>Dato for gjennomføring</i>	18 konserter gjennom året
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Kulturskolen i Trondheim
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Julesøndag</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Jul
<i>Sted</i>	Ringve Musikkmuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	27/11
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Ringve museums venner, Lade skolekorps, Feetwarmers, Rotary, studenter fra DMMH, elever fra Katedralskolen
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Ukas musiker</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Unge musikere programmerer en uke hver med to konserter om dagen i Lydspor. De får coaching av museet og oppdraget er betalt. Musikerne er studenter på musikkonservatorium i Norge.
<i>Sted</i>	Ringve Musikkmuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	Uke 27-32
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Seks musikkstudenter
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Søndagskonserter</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Ukentlige konserter med et mangfold av sjangre og instrumenter i museets sommerprogram
<i>Sted</i>	Ringve Musikkmuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	Sju søndager mellom 2/7-13/8
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Samarbeid med NTNU</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Piano for alle og Sonater og svsker
<i>Sted</i>	Ringve Musikkmuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	Seks konserter gjennom året
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Langeleikkurs</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Kurs, konsert, foredrag med fokus på langeleik
<i>Sted</i>	Ringve
<i>Dato for gjennomføring</i>	15. april
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Ingrid Lingås Fossum
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Gammeldans – Ove Bjørkens orkester</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Innspilling + konsert
<i>Sted</i>	Rockheim
<i>Dato for gjennomføring</i>	19. august
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Ove Bjørkens orkester
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kulturnatt</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Omvisninger, konserter m.m. Mål om å lage andre opplevelser enn det man vanligvis møter.
<i>Sted</i>	Rockheim
<i>Dato for gjennomføring</i>	13. september
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	ISAK, Katedralskolen, Vitensenteret i Trondheim
<i>Annet</i>	Ca. 600 besøkende, gratis inngang
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Operafrø</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Operaforestillinger for spedbarn – 0-1 år.
<i>Sted</i>	Ringve
<i>Dato for gjennomføring</i>	Fire gjennomføringer; vinter, vår, sommer og høst.
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Teater Fot, Opera Trøndelag
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>17. mai-konsert</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Korkonsert med Aurum
<i>Sted</i>	Ringve
<i>Dato for gjennomføring</i>	17. mai
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Aurum
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Ringve akademi, Opera "systemet"</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Ringve Akademi er et intensivkurs over to dager, som skal utvikle og rekruttere unge sangtalenter. Avsluttes med operaforestilling.
<i>Sted</i>	Ringve Musikkmuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	13. og 14. oktober
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Opera Trøndelag og Operakollektivet
<i>Annet</i>	

Rørosmuseet

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Samefolkets dag</i>
<i>Innhold/Tema</i>	
<i>Sted</i>	
<i>Dato for gjennomføring</i>	6. februar
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Aajege og Røros kommune
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Rørosmartnan/Handverksmartna</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Aktiviteter/servering, foredrag og konserter
<i>Sted</i>	Smelthytta og Kurantgården
<i>Dato for gjennomføring</i>	21. – 25. februar 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Rørosmartnan
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Å leve i verdensarven - åpen dag hos Ryen Vestre</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Verdensarv, historisk om befolkningsgrunnlag i regionen
<i>Sted</i>	Ryen Vestre, Os kommune
<i>Dato for gjennomføring</i>	25.6.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røros kommune, Os kommune
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Å leve i verdensarven - åpen dag hos Sømåen søndre</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Verdensarv, historisk om befolkningsgrunnlag i regionen
<i>Sted</i>	Sømådalen, Engerdal kommune
<i>Dato for gjennomføring</i>	11.6.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røros kommune, Engerdal kommune
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Åpne dager i Pressemuseet Fjeld-Ljom</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Historisk avstrykking, pressehistorie
<i>Sted</i>	Pressemuseet Fjeld-Ljom, Røros
<i>Dato for gjennomføring</i>	28-29.7.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Pressemuseet Fjeld-Ljoms venner
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>«Ei ny tid bryter fram - fortellinger fra røroshistoria 1850 – 1900» og utdeling av Bergstadstipend</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Historisk foredrag, arbeiderhistorie
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	14.10.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røros kommune
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Falkberget i bergstaden</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Historisk vandring
<i>Sted</i>	Bergstaden Røros / Rørosmuseet Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	28.8.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Litteraturfest Røros
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Folkemusikkveld i Sleggveien</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Folkemusikk
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Sleggveien
<i>Dato for gjennomføring</i>	3.8.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Folkemusikkarkivet for Røros-området
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kunstnersamtale Datni</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Kunstnersamtale, samisk utstilling
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	25.10.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Västernorrlands Museum
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kurs i improvisasjon og kreativ dans</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Dans, immateriell kulturarv
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	4.2.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Susanne Herfjord Feragen
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Mal en meter fred</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Malerverksted for barn og unge
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Doktortjønna
<i>Dato for gjennomføring</i>	10.7.23-3.8.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Musikkteateret Elden, Kunst og Kaos galleri
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Konvensjonsdagen 16/11: Museum for mordere og redningsmenn</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Bokforedrag
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	16.11.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Litteraturfest Røros - Falkbergets rike
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Presentasjon av nybyggprosjekt Rørosmuseet</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Åpent informasjonsmøte
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	30.1.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Raasten Rastah - Hævvi</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Podkast-premiere
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	28.9.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Raasten Rastah – sørsamisk kulturfestival
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Foredrag om Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Samisk, foredrag
<i>Sted</i>	Storstuggu Røros
<i>Dato for gjennomføring</i>	24.10.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røros kommune / Rossen tjilte var hovedarrangør, og Aajege - saemien giele- jih maahtoejarng og Rørosmuseet medarrangører.
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Sesongåpning på Doktortjønna</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Åpen aktivitetsdag
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Doktortjønna
<i>Dato for gjennomføring</i>	20.6.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Sommerkveld ved Doktortjønna - plattdans</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Dans, immateriell kulturarv
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Doktortjønna
<i>Dato for gjennomføring</i>	29.6.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Mari Eggens kvintett og Knallkameratene
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Sommervandring med samisk kultur og historie i bergstaden</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Samisk, historisk vandring
<i>Sted</i>	Røros bergstad / Rørosmuseet Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	10.8.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Sommervandring til smelthytterestene ved Gløtfossen i Engerdal</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Bergverk, historisk vandring
<i>Sted</i>	Gløtfossen, Engerdal kommune
<i>Dato for gjennomføring</i>	23.7.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Engerdal kommune
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Sommervandring under "Olsok i Tolga"</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Bergverkhistorie, historisk vandring
<i>Sted</i>	Tolga
<i>Dato for gjennomføring</i>	24.7.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Tolga kommune
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Torsdagskveld i Sleggveien: Peder Hiorts stiftelse</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Historisk foredrag
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Sleggveien
<i>Dato for gjennomføring</i>	27.7.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Hiorts Stiftelse
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Torsdagskveld i Sleggveien: vandring ved Slegghaugan og Kølplanken</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Historisk vandring
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Sleggveien
<i>Dato for gjennomføring</i>	20.7.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Utstillingsåpning: Dans med oss!</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Utstillingsåpning, dans, immateriell kulturarv
<i>Sted</i>	Rørosmuseet Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	8.10.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røros seniordans, Småviltlaget
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Utstillingsåpning: Verdensarvkonvensjonen 50 år</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Utstillingsåpning, verdensarv, istandsettingsarbeid

<i>Sted</i>	Rørosmuseet Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	19.1.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røros kommune
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Vandring til Dragås og Eidet smeltehytter</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Bergverk, historisk vandring
<i>Sted</i>	Eidet, Holtålen kommune
<i>Dato for gjennomføring</i>	29.6.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Holtålen kommune
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Fyrsettingsdag på Storwartz</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Bergverk, historisk vandring, immateriell kulturarv
<i>Sted</i>	Storwartz gruveområde
<i>Dato for gjennomføring</i>	2.9.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røros Museums- og historielag
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Vandring på Muggruva</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Bergverk, historisk vandring
<i>Sted</i>	Muggruva, Holtålen kommune
<i>Dato for gjennomføring</i>	15.8.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Holtålen kommune
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Sommervandring på Oddentunet</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Historisk omvisning
<i>Sted</i>	Oddentunet, Nørjodet, Os kommune
<i>Dato for gjennomføring</i>	22.6, 1.7, 16.7., 12.8.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Os kommune, Anno Museum
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Vandring i Nørdalen natur- og kultursti</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Natur- og kulturhistorie, vandring
<i>Sted</i>	Nørdalen, Os kommune
<i>Dato for gjennomføring</i>	1.7.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Os kommune, Nørdalen natur- og kultursti
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Vandring i Småsetran</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Jordbruk, bergverk, historisk vandring
<i>Sted</i>	Småsetran, Røros
<i>Dato for gjennomføring</i>	1.8.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Historisk vandring på Storwartz</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Bergverk, omvisning
<i>Sted</i>	Storwartz gruveområde, Røros

<i>Dato for gjennomføring</i>	16.7.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Vandring til tømmerrennene og Langtjønna</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Natur- og kulturhistorie, omvisning
<i>Sted</i>	Feragsdammen, Røros
<i>Dato for gjennomføring</i>	18.7.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Handverksmartna i Kurantgården</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Workshops og visning av handverk. Miniutstillinger, bildevisning og foredrag. Handverksaktiviteter for barn
<i>Sted</i>	
<i>Dato for gjennomføring</i>	21.-25.02.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Byantikvaren, Uthusprosjektet, Handverkere, elever og studenter, utdanningsinstitusjoner
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Handverksdager 2023</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Fire parallelle kurs med tema Uttak og bearbeiding av skifer, Tradisjonell overflatebehandling med limfarge, Tradisjonelle reiste konstruksjoner, Finsmedens smiteknikker
<i>Sted</i>	Kurantgården
<i>Dato for gjennomføring</i>	23.-27.08.2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	Åpent for publikum underveis, og eget annonsert arrangement lørdag 26.08
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Åpne Handverkermøter, workshops</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Ulike tema innen bygningsvernhandverk
<i>Sted</i>	Røros
<i>Dato for gjennomføring</i>	2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Byantikvaren Røros kommune/Uthusprosjektet
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Samisk språkuke</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Fokus på samisk språk
<i>Sted</i>	Røros, Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	Uke 43
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røros kommune, Aajege
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Verdensarvdagen 18/4-23: «Putins krig». Foredrag med Forfatter John Færseth.</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Forholdet mellom Ukraina og Russland
<i>Sted</i>	Storrommet i Smelthytta
<i>Dato for gjennomføring</i>	12. april 2023
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Røros litteraturlag

Annet

Sverresborg/Norsk Døvemuseum/Trondhjems Sjøfartsmuseum/SDS Hansteen

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Tirsdagsforedrag</i>
<i>Innhold/Tema</i>	17 foredrag i løpet av 2023
<i>Sted</i>	Sverresborg
<i>Dato for gjennomføring</i>	
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Ulike aktører/foredragsholdere.
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Torsdagstreff</i>
<i>Innhold/Tema</i>	9 foredrag i 2023
<i>Sted</i>	Trondhjem Sjøfartsmuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Ulike aktører/foredragsholdere
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kulturnatt</i>
<i>Innhold/Tema</i>	sjøfartshistorie
<i>Sted</i>	Trondhjems Sjøfartsmuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	15.09.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kulturnatt</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Seildampskipet Hansteen
<i>Sted</i>	SDS Hansteen
<i>Dato for gjennomføring</i>	15.09.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kulturnatt</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Døves kulturhistorie
<i>Sted</i>	Norsk Døvemuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	15.09.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>St. Hans på Sverresborg</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Sankt Hans feiring og norske midtsommertradisjoner.
<i>Sted</i>	Sverresborg
<i>Dato for gjennomføring</i>	23.6.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Motorkameratenes helg</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Landbruksmaskiner og veteranbiler
<i>Sted</i>	Sverresborg
<i>Dato for gjennomføring</i>	16.-17.9.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Motorkameratene
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Bryllupshelg på Sverresborg</i>

<i>Innhold/Tema</i>	Bryllupstradisjoner og Drop-in visler
<i>Sted</i>	Sverresborg
<i>Dato for gjennomføring</i>	09.-10.9.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Sverresborg menighet
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Eventyrhelg</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Norske folkeeventyr
<i>Sted</i>	Sverresborg
<i>Dato for gjennomføring</i>	2.-3.9.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Jul på Sverresborg</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Juletradisjoner før og nå
<i>Sted</i>	Sverresborg
<i>Dato for gjennomføring</i>	2., 3., 9., 10. 12.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Søvn – ei kulturhistorie</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Søvn, senger, sengeoppredning
<i>Sted</i>	Sverresborg
<i>Dato for gjennomføring</i>	14.01.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Bjørn Sverre Hol Haugen
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Jubileumsevent – Sparebanken SMN</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Sparebankens historie
<i>Sted</i>	Sverresborg
<i>Dato for gjennomføring</i>	11.6.22
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Sparebanken SMN, Norsk Produksjon,
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kystens dag</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Trondheim Mekaniske Verksted og sjøfartshistorie
<i>Sted</i>	Trondhjems Sjøfartsmuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	10.06.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Kystlaget Trondheim
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kystens dag</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Seildampskipet Hansteen
<i>Sted</i>	SDS Hansteen
<i>Dato for gjennomføring</i>	10.06.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Kystlaget Trondheim
<i>Annet</i>	

Trondheim Kunstmuseum

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Tarotlesning og kunstnersamtale: Stig Sjølund</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Kunstnersamtale i forbindelse med <i>The Future is _____</i> .
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	29.01.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Omvisninger med Skeivt opprør</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Aksjonsgruppa Skeivt opprør holdt omvisninger i <i>The Future is _____</i> .
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	11.01., 25.01., 08.02., 15.02., 01.03.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Skeivt opprør
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Artist talk: Yania Mikhailina in conversation with Margaret Tali</i>
<i>Innhold/Tema</i>	I rammen av Society of Artistic Research-konferansen (SAR), Too Early Too Late, arrangerte TKM en presentasjon av Yania Mikhailinas PhD-prosjekt, som dreier seg om praktisering, konseptualisering og forestilling om feministisk og dekolonial filmskaping. I kunstnersamtalen delte hun en ordliste over de mest relevante konseptene og temaene rundt og gjennom hvordan verkene hennes er oppbygd, for eksempel dokumentaren, feminiseringen av produksjonen, det grenseløse rommet, post-Russland, virkelighetsprinsippet, "camering" vs. filming, koloniale forhold, mental helse.
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	20.04.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	SAR, NTNU
<i>Annet</i>	Del av SAR-konferansens offisielle program. Ble streamet og tilgjengeliggjort digitalt
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Foredrag: På jakt etter moderlandet: nasjonaliteter i tidlig sovjetisk film, av Oksana Sarkisova</i>
<i>Innhold/Tema</i>	I foredraget reflekterte Oksana Sarisova, direktør for den Ungarske filmfestivalen Verzio i Budapest, over den sovjetiske filmarven som er grunnlaget for og rammen omkring Yanyia Mikhailinas utstilling <i>Søsterløs</i> . Hvordan forstå disse bevegelige bildene i dag?
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	11.03.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	Ble streamet og tilgjengeliggjort digitalt
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>To Die For: Cooking, tasting & book release party</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Live smaks og debattarrangement med utg pkt i kunstverket KJØTTBALLMATRIX og lansering av kokeboken <i>To Die For</i> . Matservering.
<i>Sted</i>	TKM Gråmølna
<i>Dato for gjennomføring</i>	19.03.23

<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Meatigation, NTNU
<i>Annet</i>	I utstillingen More Meat Less Meat.

Arrangementets tittel *New National Dish: Cooking competition*

<i>Innhold/Tema</i>	Publikum ble invitert inn til å kåre Norges nye vegetariske nasjonalrett, med kokkekonkurranse
<i>Sted</i>	TKM Gråmølna
<i>Dato for gjennomføring</i>	16.04.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Meatigation, NTNU
<i>Annet</i>	I utstillingen More Meat Less Meat.

Arrangementets tittel *UNPACKING THE EDIMENTALS HERBARIUM with Stephen Barstow*

<i>Innhold/Tema</i>	Kan du lage mat planter som vokser i Trondheim på vinteren? Gartner og vegetarianer Stephen Barstow ga en innføring i, og smakstest av planter han har vokst frem i sin egen hage.
<i>Sted</i>	TKM Gråmølna
<i>Dato for gjennomføring</i>	30.04.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Meatigation, NTNU
<i>Annet</i>	I utstillingen More Meat Less Meat.

Arrangementets tittel *Kunstnersamtale: Ahmed Umar / Lorck Schive Kunstpris 2023*

<i>Innhold/Tema</i>	Samtale mellom Ahmed Umar og Nabil Ahmed, professor ved KiT NTNU
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	03.05.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Lorck Schive og hustrus legat og Kunstakademiet i Trondheim (KiT) NTNU
<i>Annet</i>	Samtalen ble livestreamet og tilgjengeliggjort digitalt

Arrangementets tittel *Kunstnersamtale: Ane Graff / Lorck Schive Kunstpris 2023*

<i>Innhold/Tema</i>	Samtale mellom Ane Graff og Leslie Johnson, professor ved KiT NTNU
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	31.05.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Lorck Schive og hustrus legat og Kunstakademiet i Trondheim (KiT) NTNU
<i>Annet</i>	Samtalen ble livestreamet og tilgjengeliggjort digitalt

Arrangementets tittel *Kunstnersamtale: Anna Daniell / Lorck Schive Kunstpris 2023*

<i>Innhold/Tema</i>	Samtale mellom Anna Daniell og Leslie Johnson, professor ved KiT NTNU
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	03.05.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Lorck Schive og hustrus legat og Kunstakademiet i Trondheim, KiT NTNU
<i>Annet</i>	Samtalen ble livestreamet og tilgjengeliggjort digitalt

<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kunstnersamtale: Joar Nango / Lorck Schive Kunstpris 2023</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Samtale mellom Joar Nango og Nabil Ahmed, professor ved KiT NTNU
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	23.08.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Lorck Schive og hustrus legat og Kunstakademiet i Trondheim (KiT) NTNU
<i>Annet</i>	Samtalen ble livestreamet og tilgjengeliggjort digitalt
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Lorck Schive Kunstpris 2023 - Prisutdeling</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Kunngjøring og utdeling av Lorck Schive Kunstpris 2023
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	02.09.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Lorck Schive og hustrus legat
<i>Annet</i>	Joar Nango mottok prisen
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Ahmed Umar The Third</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Performance
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	30.05.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Olavsfest</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Åpent verksted med vannfarge i museets hage. Verkstedets opplegg var portretter av familie, venner eller sig selv inspirert av Olavsfest tema tillit. Omvisninger i Lorck Schive Kunstpris med tema tillit på norsk og ukrainsk.
<i>Sted</i>	Museets hage.
<i>Dato for gjennomføring</i>	29-30 juli
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Olavsfest
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Kulturnatt</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Innholdsrikt program. Gratis tilbud til alle besøkere.
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	15.09.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Kulturnatt Trondheim
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Digital samtale: Å lære av kunstneren - Hvorfor utfordre kanon?</i>

<i>Innhold/Tema</i>	Samtale mellom museumsdirektør Johan Börjesson, avdelingsdirektør for samlingen ved Nasjonalmuseet Stina Högvist, kunstnere Martin Tebus og Veslemøy Lilleengen. De to sistnevnte var eksterne kuratorer på samlingsutstillingen <i>Å lære av kunstneren - Et nytt blikk på samlingen</i> . Samtalen ga innblikk i arbeidet med den nye samlingsutstillingen. Museet ønsket å ta i bruk den kunnskapen som kunstnerne bringer med seg i møte med samlingen, for å skape en mer dynamisk og flerstemmig fortelling. Hvorfor er det viktig å utfordre kanon? Hva står på spill?
<i>Sted</i>	Digitalt
<i>Dato for gjennomføring</i>	25.09.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	Livestreamet via Teams og facebook. Også tilgjengelig i etterkant.
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Boklansering Snakk om Kunst</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Boklansering av formidlingsboken <i>Snakk om kunst</i> samtidig med åpningen av samlingsutstillingen <i>Å lærer av kunstneren</i> . Collageverksted inspirert av kapittel om grunnformer.
<i>Sted</i>	To uker senere hadde vi gratis presentasjon og dialogbasert omvisning med verksted ut fra tema "det gyldne snitt" og verken <i>Haren</i> av Georg Jacobsen. Trondheim kunstmuseum
<i>Dato for gjennomføring</i>	28. Oktober for boklansering 15. November for presentasjon og omvisning
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Museumsforlaget
<i>Annet</i>	
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Family</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Performance. Verk av Franscesca Grilli, som eies av Nasjonalmuseet
<i>Sted</i>	TKM
<i>Dato for gjennomføring</i>	28.10.23
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	Nasjonalmuseet
<i>Annet</i>	Lokal familie er engasjert for å fremføre verket. Fremføringen ble gjort på åpningen av samlingsutstillingen <i>Å lære av kunstneren</i> .
<i>Arrangementets tittel</i>	<i>Dobbelåpning av utstillingene Jonas Dahlgren og Å gjere det mjukt</i>
<i>Innhold/Tema</i>	Performance i <i>Å gjere det mjukt</i> av komponist og musiker Jordan Sand. Tale av direktør.
<i>Sted</i>	TKM Bispegata
<i>Dato for gjennomføring</i>	13. mai
<i>Samarbeidspartner(e)</i>	
<i>Annet</i>	

Publikasjoner

Kystmuseet

Registrerte titler

<i>Tittel</i>	<i>Skarvsetta 2023</i>
<i>Forfattere</i>	Redaktør Svend Sivertsen og Svein Bertil Sæther (Arikkelsamling)
<i>Publikasjonstype</i>	Årbok for Hitra historielag og Kystmuseet i Sør-Trøndelag
<i>Publiseringssted/kanal</i>	bok
<i>Utgiver</i>	Hitra Historielag og Kystmuseet i Sør-Trøndelag

<i>Tittel</i>	<i>Gravminner forteller</i>
<i>Forfattere</i>	Bernt Fjeldvær
<i>Publikasjonstype</i>	Artikkel i årbok
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Årbok
<i>Utgiver</i>	Hitra Historielag og Kystmuseet i Sør-Trøndelag

<i>Tittel</i>	<i>Ørens mølle og torskemelsfabrikk</i>
<i>Forfattere</i>	Bernt Fjeldvær
<i>Publikasjonstype</i>	Artikkel i årbok
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Årbok
<i>Utgiver</i>	Hitra Historielag og Kystmuseet i Sør-Trøndelag

<i>Tittel</i>	<i>Den siste skomakeren på Hitra</i>
<i>Forfattere</i>	Bente Heggvik
<i>Publikasjonstype</i>	Artikkel i årbok
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Årbok
<i>Utgiver</i>	Hitra Historielag og Kystmuseet i Sør-Trøndelag

<i>Tittel</i>	<i>Skjærgårdsidyll</i>
<i>Forfattere</i>	Bernt Fjeldvær
<i>Publikasjonstype</i>	Utstillingskatalog
<i>Publiseringssted/kanal</i>	utstillingskatalogen til «Lost voices- listening under the surface
<i>Utgiver</i>	Ringve musikkmuseum

<i>Tittel</i>	<i>Sausaksa</i>
<i>Forfatter(e)</i>	Bente Heggvik
<i>Publikasjonstype</i>	Artikkel i årbok
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Årbok for Fosen
<i>Utgiver</i>	Fosen historielag

NKIM

<i>Tittel</i>	<i>Jens Thiis og kunstens dekorative prinsipp</i>
<i>Forfatter(e)</i>	Morten Spjøtvold (red.) og Tore Kirkholt (red.)
<i>Publikasjonstype</i>	a) Antologi
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Trondheim

Utgiver | Museumsforlaget

Tittel «Fornyelse og tradisjon» (med undertittel: Thiis' innkjøp av skandinavisk kunsthåndverk til Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum)

Forfatter(e)	Morten Spjøtvold
Publikasjonstype	Fagfelleurdert artikkel i Jens Thiis og kunstens dekorative prinsipp
Publiseringssted/kanal	Trondheim
Utgiver	Museumsforlaget, 2023

Tittel «Å bringe energien hjem»,

Forfatter(e)	Solveig Lønmo
Publikasjonstype	katalogtekst i Margit Seland. Kapsel (2023)
Publiseringssted/kanal	
Utgiver	NKIM

Ringve/Rockheim

Tittel *Formidling av det fragmenterte: Et nettleksikon for norsk musikkdramatikk*

Forfattere	Annabella Skagen og Trond Olav Svendsen
Publikasjonstype	Essay (ikke-fagfelleurdert fagartikkel)
Publiseringssted/kanal	Teatervitenskapelige studier (UiB) nr. 7/2023, https://boap.uib.no/index.php/tvs/article/view/4026/3689
Utgiver	UiB

Tittel *UNRAVELLING THE HISTORY OF A VENETIAN ANTIPHONARY*

Forfattere	Izabela Rzadeczka-Juga, Marie-Josée Nadeau, Pjotr Juga, Damaris Zurbach, Pieter M Grootes, Helene Svarva, Martin Seiler.
Publikasjonstype	Artikkel (fagfelleurdert)
Publiseringssted/kanal	Online publisering 28. juli 2023 Cambridge University Press https://www.cambridge.org/core/journals/radiocarbon/article/unravelling-the-history-of-a-venetian-antiphonary/6E0103B438FD88B97A4FBA631D800A9E
Utgiver	Cambridge University Press

Tittel "Langeleiken – miniutstilling på Ringve sommaren 2023"

<i>Forfatter</i>	Sveinung Søyland Moen
<i>Publikasjonstype</i>	https://digitaltmuseum.no/0211813352674/langeleiken-miniutstilling-pa-ringve-sommaren-2023
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Digitalt Museum
<i>Utgiver</i>	Nettartikkel på digitaltmuseum.no knytt til fysisk utstilling på Ringve publisert på Digitalt Museum 15.04.23..

Tittel Langeleiken – miniutstilling på Ringve

<i>Forfatter</i>	Sveinung Søyland Moen
<i>Publikasjonstype</i>	Artikkel
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Snerten, medlemsblad
<i>Utgiver</i>	Norsk langeleikforum

Tittel "Frå uthus til magasin – Oppbevaringsforhold ved musea i Trøndelag"

<i>Forfatter</i>	Sveinung Søyland Moen
<i>Publikasjonstype</i>	Rapport frå kartlegging av magasinforhold ved museum i Trøndelag. Prosjekt utført på vegne av MiST etter bestilling frå Trøndelag fylkeskommune.
<i>Publiseringssted/kanal</i>	
<i>Utgiver</i>	MiST

Tittel *Entretien avec Vera de Bruyn-Ouboter autour de son questionnaire sur les aspects matériels et immatériels d'un instrument de musique*

<i>Forfattere</i>	Vera de Bruyn-Ouboter, Marie-Anne Loeper-Attia
<i>Publikasjonstype</i>	Artikkel, fagfelleurdert
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Artikkel i tidsskrift, intervjuform
<i>Utgiver</i>	Tidsskrift "Conservation-restauration des biens culturels, Dossier Instruments de musique" fra det franske konservatorforbundet "Association des restaurateurs d'art et d'archéologie de formation universitaire"

Tittel *Material or Immaterial? A questionnaire to help decisions about the preservation of musical instruments*

<i>Forfatter</i>	Vera de Bruyn-Ouboter
------------------	-----------------------

<i>Publikasjonstype</i>	Fagartikkel i konferansepublikasjon CIMCIM proceedings 2019. Utgitt i 2023.
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Online publication
<i>Utgiver</i>	Music Museums and Education. Proceedings of the 2019 General Meeting of ICOM-CIMCIM as part of the 25th ICOM General Conference "Museums as Cultural Hubs: The Future of Tradition", 1–7 September 2019, Kyoto, Japan
<i>Tittel</i>	<i>Lost Voices – listening under the surface</i>
<i>Forfattere</i>	Arnfinn Stendahl Rokne, Jana Winderen, Bernt Fjeldvær, Nathalie Field, Ana Sirovic Iris Verena Barth, red.
<i>Publikasjonstype</i>	Utstillingskatalog
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Fysisk format. Deles ut på Ringve musikkmuseum
<i>Utgiver</i>	Ringve/ Rockheim
<i>Tittel</i>	<i>Exhibiting Sami Music Tradition</i>
<i>Forfatter</i>	Iris Verena Barth
<i>Publikasjonstype</i>	Fagartikkel i konferansepublikasjon CIMCIM proceedings 2019. Utgitt i 2023.
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Online publication
<i>Utgiver</i>	Bidrag i "CIMCIM Proceedings – Music Museums and Education – Proceedings of the 2019 General Meeting of ICOM – CIMCIM as part of the 25th ICOM General Conference, 1-7 September, Kyoto, Japan"
<i>Tittel</i>	<i>Biff, bang, pow! Slik flettet tegneserier og populærmusikken seg sammen</i>
<i>Forfattere</i>	Morten Haugdahl, Mathias Østrem
<i>Publikasjonstype</i>	Populærvitenskapelig artikkel i forbindelse med utstillingen «En fyr med tusj – 40 år med Tommy Sydsæter og Vazelina Bilopphøggers»
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Ballade.no
<i>Utgiver</i>	Ballade.no
Rørosmuseet	
<i>Tittel</i>	<i>Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2023. Rørosmuseets årbok</i>
<i>Forfatter(e)</i>	Rørosmuseet (red.)

<i>Publikasjonstype</i>	Større publikasjoner
<i>Publiseringssted/kanal</i>	
<i>Utgiver</i>	Rørosmuseet
<i>Tittel</i>	«Mælanfeltet – rekkehus i sentrum av verdenskulturminnet»
<i>Forfatter(e)</i>	Erik Roll
<i>Publikasjonstype</i>	Publisert fagartikkel
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2023. Rørosmuseets årbok
<i>Utgiver</i>	Rørosmuseet
<i>Tittel</i>	«Antikvarisk verksted i 50 år - fra bergverk til bygningsvern i Kurantgården»
<i>Forfatter(e)</i>	Kolbjørn Vegar Os
<i>Publikasjonstype</i>	Publisert fagartikkel
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2023. Rørosmuseets årbok
<i>Utgiver</i>	Rørosmuseet
<i>Tittel</i>	«Daniel Mortenson 1860-1924 - 100 jaepieh mænngan sealadi / – 100 år siden hans død»
<i>Forfatter(e)</i>	Jenny Fjellheim
<i>Publikasjonstype</i>	Publisert fagartikkel
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2023. Rørosmuseets årbok
<i>Utgiver</i>	Rørosmuseet

Trondheim kunstmuseum

Tittel “Museer er et sted for ytring, et sted for å lytte til stemmer fra hele verden” Kronikk i anledning utstillingen Søsterløs

<i>Forfatter(e)</i>	Marianne Zamecznik, Øyvind Kvarme
<i>Publikasjonstype</i>	c) Andre publiserte fagartikler
<i>Publiseringssted/kanal</i>	TKM og Adresseavisen
<i>Utgiver</i>	TKM
<i>Tittel</i>	Snakk om kunst
<i>Forfatter(e)</i>	Ingunn Ystad, Christina Undrum, Øyvind Kvarme
<i>Publikasjonstype</i>	a) Større publikasjoner
<i>Publiseringssted/kanal</i>	Trondheim kunstmuseum
<i>Utgiver</i>	Museumsforlaget
<i>Tittel</i>	Sisterless – Yaniya Mikhailina (2023)
<i>Forfatter(e)</i>	Marianne Zamecznik, Yaniya Mikhailina, Oksana Sarkisova
<i>Publikasjonstype</i>	Utstillingskatalog, engelskspråklig, 250 eks

	978-82-92827-49-9
Publiseringssted/kanal	TKM
Utgiver	TKM

Kronikker

«Egner byggene seg til museumsformål i framtiden?» av
Karen Espelund, Ingrid Lunnan Nødseth, Johan Börjesson
Publisert: 16. juni 2023, [Adresseavisen](#)

«Vi er stolte over museene våre!»
Johan Börjesson, Ingrid Lunnan Nødseth
Publisert: 6. april 2023, [Adresseavisen](#)

«Gigantomani i Trondheim?»
Johan Börjesson, Ingrid Lunnan Nødseth
Publisert 1. september 2023, [Klassekampen](#)

«Er dette tiden for mindre åpenhet i havbruksnæringen?»
Jørgen Fjeldvær
Publisert 13. desember 2023, [Adresseavisen](#)

«Musikkutdanningene er uunnværlige»
Arnfinn Stendahl Rokne og Annabella Skagen
Publisert 24. november 2023, [Trønderdebatt](#)

Prosjekter

Museet Kystens Arv

Tittel	Digitalisering av tradisjonsbåter ved norske museer
Tema/Kommentar	
Finansieringskilde	
Samarbeidspartnere	Norsk Maritim Museum, Museum Vest, Nordlandsmuseet, Bredalsholmen Dokk og Fartøyvernssenter,
Prosjekttype og nedslagsfelt	
FoU prosjekt	
Nasjonalt prosjekt	X
Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk	
Internasjonalt prosjekt	
Regionalt prosjekt	

<i>Tittel</i>	<i>Innherredsbatprosjektet</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	Kartlegging av naust i app / fysisk registrering av båter
<i>Finansieringskilde</i>	Trøndelag fylkeskommune
<i>Samarbeidspartnere</i>	Trøndelag fylkeskommune, private båteiere
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	Dokumentasjon og registrering av naust og båter i indre del av Trondheimsfjorden for om mulig å finne sjeldne båter av innherredsbattypen
<i>FoU prosjekt</i>	
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	
<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	
<i>Regionalt prosjekt</i>	X

<i>Tittel</i>	<i>Bygging av samisk klinkbygd båt</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	
<i>Finansieringskilde</i>	Forbundet Kysten og Sparebankstiftelsen DNB
<i>Samarbeidspartnere</i>	Saemien Sijte, Aarjel Saemiej Skuvle, Forbundet Kysten
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	
<i>FoU prosjekt</i>	X
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	
<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	
<i>Regionalt prosjekt</i>	X

<i>Tittel</i>	<i>3D fotografering i samlingsforvaltning</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	Fotogrammetri ved kassasjon av båter og som formidlingsmåte av båtsamling (som ikke står i utstilling)
<i>Finansieringskilde</i>	MKA, Stiftelsen UNI
<i>Samarbeidspartnere</i>	Nordnorsk fartøyvernsenter v/ Gunnar Holmstad
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	
<i>FoU prosjekt</i>	
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	
<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	
<i>Regionalt prosjekt</i>	X

Tittel	<i>MUTE: Museums and Textiles in Trondheim</i>
Tema/Kommentar	Tekstiler på museum, samlingsforvaltning, utstillingsstudier
Finansieringskilde	Kulturrådet
Samarbeidspartnere	NTNU, UiB, TKM, Sverresborg
Prosjekttype og nedslagsfelt	
FoU prosjekt	X
Nasjonalt prosjekt	X
Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk	
Internasjonalt prosjekt	
Regionalt prosjekt	

Tittel	<i>FLAME - The Feminist Legacy in Art Museums</i>
Tema/Kommentar	Kunst av kvinner på kunstmuseer
Finansieringskilde	Forskningsrådet
Samarbeidspartnere	NTNU, UiB, UiA
Prosjekttype og nedslagsfelt	
FoU prosjekt	Ja
Nasjonalt prosjekt	Ja
Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk	
Internasjonalt prosjekt	
Regionalt prosjekt	

Tittel	<i>Else Hagen – Mellom Mennesker</i>
Tema/Kommentar	Utstillingsprosjekt og bokprosjekt
Finansieringskilde	-
Samarbeidspartnere	Nasjonalmuseet, Stavanger Kunstmuseum og Kunstsilo
Prosjekttype og nedslagsfelt	
FoU prosjekt	X
Nasjonalt prosjekt	X
Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk	X

Internasjonalt prosjekt
Regionalt prosjekt

Ringve/Rockheim

Tittel	ICH Dance as living heritage
Tema/Kommentar	Dans på museum – utvikle metoder for at museer skal bli dansearenaer i lokalmiljø. Jobber utgangspunkt i «safeguarding»-begrepet i UNESCO-konvensjonen om immateriell kulturarv.
Finansieringskilde	Creative Europe
Samarbeidspartnere	Senter for Folkemusikk og folkedans, Norge Cemper, Belgia Astra, Romania Hungarian Open air museum, Ungarn Hellenic Folklore Research Centre, Hellas Slovene Ethnographic Museum, Slovenia
Prosjekttype og nedslagsfelt	EU-prosjekt med internasjonalt nedslagsfelt
FoU prosjekt	Ja
Nasjonalt prosjekt	
Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk	
Internasjonalt prosjekt	Ja
Regionalt prosjekt	

Tittel	Mekaniske musikkinstrument i Norge 1750-1930 (Mats Krouthén)
Tema/Kommentar	Ideen om att <i>lagra</i> musikaliska strukturer och processer har sina rötter bland annat i mekaniska musikinstrument, långt tidigare än fonografens intåg på 1870-talet. Hur blev dessa kulturuttryck introducerade, distribuerade och mottagna i Norge? På vilket sätt bidrog de mekaniska instrumenten till att kommodifiera musik?
Finansieringskilde	Egen finansiering
Samarbeidspartnere	Gøteborgs universitet
Prosjekttype og nedslagsfelt	Ph.d. Nasjonalt og internasjonalt nedslagsfelt.
FoU prosjekt	Ja
Nasjonalt prosjekt	Ja
Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk	Nei
Internasjonalt prosjekt	
Regionalt prosjekt	

<i>Tittel</i>	<i>Å ta vare på det flyktige - Populærmusikk som kulturarv (Synnøve Engevik)</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	Kva er det som særpregar materiale omtalt som populærmusikkarv? Kva omsyn må tas i forvaltninga av dette materiale? Undersøkes gjennom studium av Rockipedia, Rockheim si samling og private samlinger.
<i>Finansieringskilde</i>	Forskningsrådet. Off. Ph.d.
<i>Samarbeidspartnere</i>	NTNU Institutt for tverrfaglige kulturstudier
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	Off. Ph.d. Nasjonalt og internasjonalt nedslagsfelt.
<i>FoU prosjekt</i>	Ja
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	Ja
<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	
<i>Regionalt prosjekt</i>	

<i>Tittel</i>	<i>Nedbryting av materialkombinasjoner og hvilken utfordring det er for konservering av musikkinstrumenter. (Vera de Bruyn-Ouboter)</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	
<i>Finansieringskilde</i>	Forskningsrådet Off. Ph.d.
<i>Samarbeidspartnere</i>	NTNU Institutt for materialteknologi, NTNU Vitenskapsmuseet
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	Ph.d. Nasjonalt og internasjonalt nedslagsfelt.
<i>FoU prosjekt</i>	Ja
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	Ja
<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	
<i>Regionalt prosjekt</i>	

Rørosmuseet

<i>Tittel</i>	<i>Tradisjonshandverk på film</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	Bygningsvern, håndverk i bygningsvernet
<i>Finansieringskilde</i>	Tilskudd fra Kulturrådet - Utviklingsprogram for museer, og egeninnsats fra deltakende museer
<i>Samarbeidspartnere</i>	Medlemmer i Bygningsvern - Museumsnettverk for tradisjonshandverk
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	
<i>FoU prosjekt</i>	
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	Ja

<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	Ja
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	
<i>Regionalt prosjekt</i>	
<i>Tittel</i>	<i>MUSEAL – alternative læringsarenaer</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	Alternative læringsarenaer og fokus på felles utnyttelse av ressurser.
<i>Finansieringskilde</i>	MiST – arbeider med barn og unge. Ingen eksterne finansører.
<i>Samarbeidspartnere</i>	NTNU, øvrige museum i MiST, Justismuseet, Vitenskapsmuseet, Forsvarsmuseet.
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	
<i>FoU prosjekt</i>	
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	
<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	Ja
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	
<i>Regionalt prosjekt</i>	Ja

Trondheim Kunstmuseum

<i>Tittel</i>	<i>Museum Why</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	Fremtidens museum, museer som går igjennom endringsprosesser, mht flytting, organisering etc
<i>Finansieringskilde</i>	Kulturkontakt Nord
<i>Samarbeidspartnere</i>	KIASMA (FI), Museet for samtidskunst Roskilde (DK), Malmø kunstmuseum (SE) og Art as Forum Research Centre, Københavns Universitet (DK)
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	3-årig museumsfaglig nettverksprosjekt som har som mål å etablere faglige nettverk mellom mellomstore museer i Norden, der kunnskapsutveksling står sentralt.
<i>FoU prosjekt</i>	
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	
<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	Ja
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	Ja
<i>Regionalt prosjekt</i>	
<i>Tittel</i>	<i>MUTE (Museer og tekstiler i Trondheim)</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	I underprosjektet Textile Vocabularies undersøkes måter tekstiler har blitt beskrevet og kategorisert i forskjellige typer av samlinger/databaser; et kulturhistorisk museum, et

	kunstmuseum og et kunstindustrimuseum. MUTE vil forslå et nytt felles vokabular. Critical Textiles – vil vi kritisk gjennomgå de siste 10 års utstillinger av tekstilkunst i Norge og se på hvordan tekstiler har blitt iscenesatt og italesatt. Prosjektets varighet: 1. juni 2023 – 31. mai 2026
<i>Finansieringskilde</i>	Forskningsrådets program Collaborative and Knowledge-building Project.
<i>Samarbeidspartnere</i>	NTNU, Universitetet i Bergen og MIST (Sverresborg Trøndelag Folkemuseum; Trondheim Kunstmuseum og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum)
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	
<i>FoU prosjekt</i>	Ja
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	Ja
<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	

<i>Tittel</i>	<i>Else Hagen Mellom mennesker</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	Utstillingsprosjekt og bokprosjekt. TKM har deltatt i utviklingen av utstillingen og deltar som medforfatter i boken.
<i>Finansieringskilde</i>	
<i>Samarbeidspartnere</i>	Nasjonalmuseet, Stavanger Kunstmuseum, Kunstsilo
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	
<i>FoU prosjekt</i>	Ja
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	Ja
<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	Ja
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	
<i>Regionalt prosjekt</i>	

<i>Tittel</i>	<i>Arkivprosjektet</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	Ordning av arkivet etter Trondhjems Kunstforening for perioden 1845 - 1997. Cirka 35 hyllemeter materiale som er direkte knyttet til Trondheim kunstmuseums samling
<i>Finansieringskilde</i>	Arkivverket
<i>Samarbeidspartnere</i>	
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	Ordning og digitalisering
<i>FoU prosjekt</i>	
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	

<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	
<i>Regionalt prosjekt</i>	
<i>Tittel</i>	<i>Hans Ryggen – Pigmenter på papp</i>
<i>Tema/Kommentar</i>	Forprosjekt for å skaffe oversikt over tilstanden på verkene av Hans Ryggen, avfotografere dem og tilgjengeliggjøre dem digitalt.
<i>Finansieringskilde</i>	Adolf Øiens fond
<i>Samarbeidspartnere</i>	
<i>Prosjekttype og nedslagsfelt</i>	Konservering, registrering og digitalisering
<i>FoU prosjekt</i>	
<i>Nasjonalt prosjekt</i>	
<i>Prosjekt i regi av et faglig museumsnettverk</i>	
<i>Internasjonalt prosjekt</i>	
<i>Regionalt prosjekt</i>	

Deltakelse på nasjonale og internasjonale konferanser og seminarer (med og uten paper)

Kystmuseet

Privatarkivseminar med IKA

Hell, 26. oktober 2023

Bente Heggvik, «Havbruksarkivene. Status for ordningsarbeidet»

Bjørg Antonsen

KUDs seminar om kystkultur med fokus på fartøyregistrering i KulturNAV

20. og 21. november 2023

Bente Heggvik

eKulturseminaret 2023

Oslofjordmuseet, 12.-13. september

Kristin Svendsen

Årsmøte i forum for visningsanlegg

Molde og Ålesund, 8.-10. mai

Hans Jakob Farstad, Marcus Svenning og Bernt Fjeldvær

Museet Kystens Arv

Trondheimsfjordkonferansen

Trondheim, 29.-30. mars 2023

Einar Borgfjord, «Trondheimsfjorden. Ferdselsåre og matfat»

Trøndelag kulturmiljøkonferanse

Trondheim, 6.-7. juni

Einar Borgfjord, «Klinkbygde båter som verdensarv»

Workshop i regi av Kulturdirektoratet: Koordinert samlingsutvikling, KulturNav, Primus og farkoster

Trondheim, 20.-21. november 2023

Hilde Murvold.

Nordenfjeldske kunstindustrimuseum

Lanseringsseminar for boka «Opphøyd og oversett»

Norsk Folkemuseum på Bygdøy, januar 2023

Thina Andresen presenterte arbeidet fram mot artikkelen hun har bidratt med i publikasjonen.

eKulturseminaret 2023

Oslofjordmuseet 12.-13. september

Sara N. Müller, Håvard V. Lie

Formidlingsseminaret

Nasjonalmuseet, Oslo, 20.oktober

Siri Frøseth, Thina Andresen

Ringve og Rockheim

Romantic Brass in Context

Bern, 20.-23. april

Organisert av Historic Brass Society og Hochschule der Künste Bern

Iris Verena Barth

EUROCORR

Brussel, 24. juli-31. august

Vera de Bruyn-Ouboter, «Provoking corrosion – metal musical instrument strings in contact with sound damping wool felt»

ICH – dance as living heritage

Mechelen, 30. januar – 2. februar

Arnfinn Stendahl Rokne

Helle Thomassen Singaas, «Dance in music museums – fun and struggles»

Tone Fegran, «Dance in music museums – fun and struggles»

ICH – dance as living heritage

Astra Museum, Sibiu, 10.-13. oktober

Espen Mindrebø, «Dance in our museum»

Tone Fegran

Eirik Fagerslett

MiU23 (Musikkpedagogikk i utvikling)

Trondheim, 26.-27. oktober

Helle Thomassen Singaas, «Feltarbeid mot skolen»

Tone Fegran, «Feltarbeid mot skolen»

Gunveig Holthe

Formidlingsseminaret

Nasjonalmuseet, Oslo, 20. oktober

Helle Thomassen Singsaas

Sigmund Vegge

Musikk i fengsel

Eidsberg fengsel, 29.-30. november

Arnt Helge Nordal

Nordisk instrumentseminar

Valdres Folkemuseum, Fagernes, 8.-10. november

Arnfinn Stendahl Rokne, Sveinung Søyland Moen, Iris Verena Barth, Vera de Bruyn-Ouboter

Privatarkivkonferansen for Trøndelag

26. oktober

Anne Mette Gottschal

Midtnorsk historieseminar 2023

Banksalen, Trondheim, 30. august

Den norske historiske forenings lokallag i Trøndelag

Åpningsforedrag ved Annabella Skagen

FUTURE of the PAST

Torun, 14.-15. juni

Peter Juga, «Fra RAYHORN til RAPMUS – fra et museumsobjekt til et nasjonalt forskningsprosjekt» (på polsk)

FUTURE TALKS

München, 8.-10. november

Peter Juga

Samlingsforum 2023

Hållbar samlingsförvaltning i praktiken, 6-7. desember (online)

Peter Juga, Arnfinn Stendahl Rokne

Museenes forskerkonferanse 2023

Oslo, 8.-9. november

Norges Museumsforbund og Oslo museum

Annabella Skagen

[Rørosmuseet](#)

Samlinger i prosjektet Nordic World Heritage VR-network

Røros, 21.-22. mars: Hele museets stab

Hälsingland, 3.-5. oktober: Erik Roll, Kirsti Sæter, Ole Kristian Korssjøen

Berlin, 7.-9. november: Erik Roll, Ole Kristian Korssjøen

Det nasjonale museums møtet

28.-30. mars

Tone Rygg, Kirsti Sæter

Klima og museumssamlinger i møte med økonomiske utfordringer

24.-25. mai

Lars Inge Sevatdal, Åge Sandnes, Erik Roll

Ekultur-seminaret

Oslofjordmuseet, 12.-13. september

Erik Roll

Makt og minne

Östersund, 8.-9. november

Jenny Fjellheim

Verdensarvforum

Bergen, 2.-5. mai

Tone Rygg, Kirsti Sæter, Are August Flannagan Furubotn, Fridtjof Medhus

Kunnskapsdag för värdsarven

Hälsingland, 20. juni

Kirsti Sæter

Besøksentersamling

Horten, 25.-26. oktober

Kirsti Sæter

Bygg og Bevar – strategiseminar og styringsgruppemøter

Oslo, 26.-27. januar

Berit Bakosgjelten

Nordisk konferanse om dendrokronologi

Arendal, 19.-20. oktober

Kolbjørn Vegar Os

Nasjonalt fagseminar om ekstremhendelser og eldre bygninger

Kristiansand, 31. oktober

Berit Bakosgjelten

Riksantikvarens Høstmøte

Kristiansand, 1.-2. november

Berit Bakosgjelten,

Kirkeløftet – en velsignelse for næring og håndverk?

Oslo, 24. november

Bygg og Bevar arrangerer i samarbeid med Norsk Håndverksinstitutt og Fortidsminneforeningen

Sophie Gjesdahl Noach og Berit Bakosgjelten

Håndverkskonferansen 2023

Oslo, 25. november

Håndverksløftet, Sparebankstiftelsen DNB

Berit Bakosgjelten

Partnermøte i prosjektet House of Arts

Sibiu, 27. august -2. september
Berit Bakosgjelten, Fridtjof Medhus, May Lisbeth Hembre Hamland

Sverresborg

ABM-konferansen 2023 – status digitalisering og omvisning

Mo i Rana, 26. – 27.-september

Erik Børseth

Landskonferansen i foto 2023 – fotobevaring og etikk

Nasjonalbiblioteket i Oslo, 31.oktober – 1.november

Erik Børseth

Det nasjonale museumsmøtet

Stavanger, 28. mars – 30. mars

Brynja Bjørk Birgisdottir

Spor arena for kulturarv

Stiklestad Nasjonale Kultursenter, 13.-14. september

Christina Søhol og Trine Elise Gjermstad

Partnermøte i prosjektet House of Arts

Sibiu, 27. august -2. september

Atle Fredagsvik, Christina Søhol, Trine Elise Gjermstad, Maria Antonie Sæther

TKM

Bridging the gap

Nasjonalmuseet, 23.-24. november

Ivonne Geisler

Too Early, Too Late - International Conference on Artistic Research

Trondheim, 19.-21. april

Society for Artistic Research (SAR) og NTNU

Marianne Zamecznik

The Politics and Poetics of Exhibiting

Louisiana, 23.-24. februar

Arr. Aarhus Universitet

Marianne Zamecznik

Nordic-Baltic Network Meeting

Tallinn, 11.-12. mai

Arr. Kulturkontakt Nord

Marianne Zamecznik

MuSaDel

Trondheim, 5.- 6. oktober

Arr. NTNU

Ida Grøttum

Feminist history and historiography, and cultural heritage, the seventies

Sverresborg folkemuseum, 20. September
Seminar i regi av Flame / Mute
Marianne Zamecznik og Johan Börjesson

EKulturseminar

Oslofjordmuseet, 12.-13. september
Åse Fredrikson

Samlingsforum

Digital deltagelse på sending fra Vasamuseet, 6.-7. desember
Åse Fredrikson

Øyepå OSLO

Oslo, 20.-22. september
Nynne Ryhl Olsson

Leaving the museum, as we know it. Exploring new ways of being a museum

Roskilde, 2.-4. oktober
Arr. Museet for samtidskunst og Museum Why?
Marianne Zamecznik og Johan Börjesson

Nasjonalmuseets formidlingsseminar

Oslo, 20. oktober
Ingunn Ystad, Linn Halvorsrød, Nynne Ryhl Olsson

Kunstsentrenes kunstkonsulentkurs Modul 1

Oslo 20. og 21. november
Marianne Zamecznik, «Den ensomme rytters trixbox»

[Utviklingsenheten/Fellestjenestene](#)

ABM-konferanse

Mo i Rana, 26.-27. september
Ann Siri Hegseth Garberg, Turid Nilssen

MuSaDel

Trondheim, 5.- 6. oktober
Arr. NTNU
Ann Siri Hegseth Garberg

Kulturdirektoratets museumskonferanse, tema Tilgjengelighet

25.-26. oktober (streaming/opptak)
Ann Siri Hegseth Garberg

Partnermøte i prosjektet House of Arts

Sibiu, 27. august -2. september
Ann Siri Hegseth Garberg, May Britt Granheim

Samlingsforum: Hållbar samlingsförvaltning i praktiken

6.-7. desember (online)
Ann Siri Hegseth Garberg

Privatarkivkonferansen 2023

31. mai-1. juni (streaming)

Turid Nilsen

Trøndersk Opplevelseskonferanse

Hell, 9. november

Mads Nordtvedt

Forelesninger og tilrettelagte opplegg for studenter

Kystmuseet

KULMIST-seminaret

Trondheim, 20. september

Hans Jakob Farstad, «Havbrusksindustrien og samtidsdokumentasjon»

Nordenfjeldske kunstindustrimuseum

Omvisning for bachelorstudenter, Kunsthistorie NTNU, våren 2023

Omvisning for masterstudenter fra arkitektstudiet NTNU, høsten 2023

Omvisning for alle nye studenter på KiT – Kunstakademiet i Trondheim – i august i samlingsutstillingen *Gjenfortryllet*, ved Ingrid Lunnan Nødseth

Omvisning i Stiftsgården for studenter i kunsthistorie ved NTNU

Omvisning for forskere og ansatte ved institutt for design ved NTNU, ved avdeling samlingsforvaltning

Orkla industrimuseum

KULMIST-seminaret

Trondheim, 20. september

Torstein Bach, «Omformeren og paviljongen: Om menneskers forhold til bygninger (og vice versa)»

Heldagsbesøk fra studenter fra NTNU/linjeforeningen Ohma Electra

Ringve/Rockheim

MUSV 3139 Formidlingsstrategier for musikk, Institutt for musikk på NTNU

Mathias Østrem har vært frikjøpt i 22% for å utvikle og lede emnet

Forelesere fra museet har vært Mathias Østrem, Arnfinn Stendahl Rokne, Sveinung Søyland Moen, Eirik Fagerslett, Morten Haugdahl, Lars Erik Brustad Melhus, Iris Verena Barth

KULMI-dag på Rockheim

Bjørnar Bruket, «Samlingsforvaltning»

Roula Lymniati, «MiST sin formidlingsstrategi for barn og unge»

Gjesteforelesninger på Göteborgs universitet

Mats Krouten

2. mars: Tekstseminar musikkvitenskap, «Skivspeldosan som ett nytt musikmedium i Norge cirka 1890»

7. juni: Før-disputasjon musikkvitenskap, presentasjon av hele ph.d.-prosjektet

Forelesninger og omvisninger for medievitenskap, NTNU

1: SMILE - med fokus på musikkvideoen og det visuelle 80-tallet.

Forelesning om musikkvideoen i Norge og verden på 80-tallet, også knyttet opp mot egen praksis med utstilling som medium. Spesialomvisning i utstillingen SMILE med tema fra forelesningen.

2: Lydspor og Tape

Forelesning om tape-teknologi med demonstrasjoner og redigering på analoge medier

Sigmund Vegge, Ringve 23. januar og 9. februar

Forelesning for musikkteknologi, NTNU

Ved Lars Erik Brustad Melhus og Sigmund Vegge

Arbeidslivsseminar

Institutt for musikk, NTNU

Helle Singaas og Mathias Østrem

Musikkpedagogikk i utvikling-konferansen (MiU23)

DMMH og Nord universitet

Forelesing ved Helle Thomassen Singaas og Tone Fegran

Oppstartsdag for utøvende musiker-linja på NTNU

Tone Åse fra instituttet med omvising fra museet

Musikk og helse, Nord universitet

Helle Thomassen Singaas

Gratis inngang for musikkstudenter fra NTNU

Rørosmuseet

Undervisningsopplegg for Fagskole Bygningsvern 1

Tema Istandsetting av vinduer og dører, 3 samlinger Røros

Olaf Piekarski

Undervisningsopplegg for Fagskole Bygningsvern 2

Tema dører, 2 ukesamlinger

Kolbjørn Vegar Os og Olaf Piekarski

Forelesninger, byvandring og praktiske handverkaktiviteter, arkitekturstudenter NTNU

26.-28. april, 80 studenter Ark4.

Kolbjørn Vegar Os, Olaf Piekarski og Berit Bakosgjelten og handverkerne

Info Bygningsvernssenteret og omvisning i bergstaden, studenter i kulturminneforvaltning, NTNU

22. mai

Kolbjørn Vegar Os, Olaf Piekarski og Berit Bakosgjelten

KULMIST-seminar

20. september

Sophie Gjesdahl Noach og Simen Flaten Svisdal, «Nedre maskinhus på Rørosmuseet»

[Sverresborg](#)**KULMIST-seminar**

20. september

Maria Antonie Sæther, «Aktuelle samarbeidsprosjekt og studentoppgaver»

Heldagsopplegg for studenter i KULMI 2300 Innføring i museologi, NTNU

26. oktober

Halvdagsopplegg for LBAS2001 Arkiv og samlingsforvaltning, NTNU

7. november

Forelesning i LBAS2001 Arkiv og samlingsforvaltning, NTNU

9. november

Ina Neese, «Konservering i museums kontekst»

[Trondheim kunstmuseum](#)

To omvisninger for kunsthistoriestudenter bachelornivå

Ida Grøttum, omvisninger i samlingsutstillingen *Å lære av kunstneren***Presentasjon for bachelorstudenter i kunsthistorie**

Ida Grøttum og Cathrine Ruud, om kommende samlingsutstilling

Omvisning og presentasjon for arkitektstudenter

Johan Börjesson og Ida Grøttum, omvisning i hele museet og presentasjon av kommende samlingsutstilling

Veiledning av KiT-studenter

Johan Börjesson og Marianne Zamecznik

Helhusopplegg for studenter i kulturminneforvaltning, NTNU

Åse Fredrikson

Simone Gartmann, «Etikk i samlingsforvaltning og bevaring»

Nynne Ryhl Olsson, «Formidling»

Ida Grøttum, «Samlingshistorikk»

[Fellestjenestene](#)**Workshop for masterstudenter KULMI i Spectrum 5.0**

11. september

Ann Siri Hegseth Garberg

Samlingsforvaltning: Spectrum 5.0, Primus, Digitalt Museum og Samlingsnett

Bachelor-studenter, KULMI

18. oktober

Ann Siri Hegseth Garberg

Forelesning om privatarkiv

Bachelorstudenter i arkiv og samlingsforvaltning, NTNU

20. november

Turid Nilsen